

Socialdemokraterna
I REGION SKÅNE

BUDGET FÖR 2019 MED PLAN FÖR 2020-21

Rätt vård i rätt tid

Innehållsförteckning

Rätt vård i rätt tid	4
Prioriteringar i budgeten	5
<i>Stort utbildningspaket för ökad tillgänglighet – 75 mkr</i>	5
<i>Satsning på primärvården – 160 mkr</i>	5
<i>Säkra byggena i Lund, psykiatri i Malmö och Hässleholm – 118 mkr</i>	5
<i>Särskild satsning på universitetssjukvården – 95 mkr</i>	5
<i>Riktade satsningar: akutsjukvård, psykiatri, kvinnosjukvård och cancersjukvård – 105 mkr</i>	5
<i>Håll nere tandvårdstaxorna – 15 mkr</i>	6
<i>Privatiseringsstopp</i>	6
<i>Satsning för en bättre kollektivtrafik – 324 mkr</i>	6
Planeringsförutsättningar	7
<i>Omvärld, konjunktur och utveckling av skatteunderlag</i>	7
<i>Region Skånes ekonomi</i>	7
<i>Kompetensförsörjning</i>	8
<i>Investeringar</i>	8
<i>Befolkningsprognos</i>	8
<i>Principer för finansiell planering</i>	9
<i>God ekonomisk hushållning och intern kontroll</i>	9
Hälso- och sjukvård	10
<i>Skånsk sjukvård behöver fortsatta satsningar</i>	10
<i>Omställning för framtidens hälso- och sjukvård</i>	10
<i>Inriktning och uppföljning</i>	12
<i>Tillgänglig och jämlik hälso- och sjukvård</i>	12
<i>Personcentrerad vård</i>	15
<i>Jämlik hälso- och sjukvård</i>	15
<i>Hälsoinriktad hälso- och sjukvård</i>	16
<i>Säker hälso- och sjukvård</i>	17
<i>Kunskapsbaserad vård</i>	18
<i>Effektiv hälso- och sjukvård</i>	18
<i>Tandvård</i>	19
<i>Särskilt prioriterade områden för planperioden</i>	20
<i>En drivande utvecklingsaktör</i>	25
Medarbetare	27
<i>Stor utbildningsatsning för att säkra kompetensförsörjningen</i>	27
<i>Andra åtgärder för att möta kompetensförsörjningsutmaningen</i>	28
<i>Stärkt attraktionskraft</i>	29
<i>En god och hälsofrämjande arbetsmiljö</i>	30
<i>Förenkla och utveckla HR-stödet</i>	30
Verksamhetsstöd	31
<i>Strategisk och effektiv administration stödjer verksamheten</i>	31
<i>Kontinuitetsplanering och krisberedskap</i>	31
<i>Service och IT-stöd till vårdprocessen</i>	32
<i>Upphandlingar</i>	32
<i>Region Skånes miljöprogram för det interna arbetet</i>	33
<i>Tillgänglighet och dialog bygger förtroende för Region Skåne</i>	34
<i>Patientnämnden stödjer patienterna och verksamheten</i>	34

Kollektivtrafik	36
<i>Region Skånes uppdrag inom kollektivtrafik.....</i>	<i>36</i>
<i>Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet.....</i>	<i>36</i>
<i>En trygg kollektivtrafik.....</i>	<i>37</i>
<i>Utökad dialog och samarbete med kommunerna</i>	<i>38</i>
<i>En drivande utvecklingsaktör.....</i>	<i>38</i>
<i>Serviceresor.....</i>	<i>38</i>
Allmän regional utveckling.....	39
<i>Hållbar utveckling i Skåne.....</i>	<i>39</i>
<i>En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet</i>	<i>39</i>
<i>En drivande utvecklingsaktör.....</i>	<i>40</i>
<i>Internationellt samarbete.....</i>	<i>40</i>
<i>Fler i arbete – kompetensförsörjning och näringslivsutveckling.....</i>	<i>41</i>
<i>Digitalisering.....</i>	<i>43</i>
<i>Innovation och forskning – centralt för Skånes utveckling</i>	<i>43</i>
<i>Life Science – läkemedelsindustrin.....</i>	<i>43</i>
<i>Samverkan med idéburen sektor</i>	<i>44</i>
<i>Miljön och arbetet för att klimatsäkra Skåne.....</i>	<i>44</i>
<i>Infrastruktur och boende</i>	<i>46</i>
Kulturverksamhet	48
<i>Konst och kultur i Skåne.....</i>	<i>48</i>
<i>En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet</i>	<i>48</i>
<i>En drivande utvecklingsaktör.....</i>	<i>50</i>
Ekonomi.....	51
<i>Finansiella mål.....</i>	<i>51</i>
<i>Ekonomiska förutsättningar 2018-2021</i>	<i>52</i>
<i>Intäktsutveckling.....</i>	<i>54</i>
<i>Kostnadsutveckling</i>	<i>55</i>
<i>Resultatbudget.....</i>	<i>57</i>
<i>Finansiering.....</i>	<i>57</i>
<i>Regionbidrag.....</i>	<i>59</i>
<i>Investeringar.....</i>	<i>62</i>
Regionfullmäktiges beslut	68
Bilagor.....	69

Rätt vård i rätt tid

Under senare år har den skånska sjukvården blivit väsentligt bättre. Det visar Socialstyrelsens senaste Öppna jämförelser. I denna framgår att av de variabler som mäter kvalitet i sjukvården, förbättrade sig skånsk sjukvård inom 80 procent. Detta avspeglar sig också i rankingarna av landstingen och regionerna. Skånsk sjukvård steg under förra mandatperioden från att rankas sist till att ligga på en åttondeplats av landet 21 landsting.

Denna snabba kvalitetshöjning beror på de stora satsningar som vi gjorde på skånsk sjukvård under samma tid. Totalt ökade anslagen till skånsk sjukvård med 6,2 miljarder och över 2000 fler anställdes i den skånska vården. Samtidigt som vi lyckades med detta förmodade vi även halvera kostnadsutvecklingen och öka det samlade ekonomiska resultatet jämfört med mandatperioden före.

Men det finns samtidigt stora utmaningar, och den största är att bristen på framförallt specialistsjuksköterskor leder till operationsköer och för låg tillgänglighet generellt. Det råder också brist på allmänläkare och det leder till problem med tillgängligheten på våra vårdcentraler.

Under förra mandatperioden byggdes antalet ST-block för utbildning av allmänspecialistläkare ut kraftigt och samtidigt utökades möjligheterna för sjuksköterskor att med utbildningsförmåner och utbildningsanställningar utbilda sig till specialist. Dessa satsningar måste fortsätta för att tillgängligheten ska förbättras och köerna kortas. Därför avsätter vi i denna budget 22 miljoner kronor för att finansiera fler ST-block i allmänmedicin. 30 miljoner kronor avsätts till en satsning på att utöka antalet utbildningsanställningar för specialistsjuksköterskor. Därutöver satsas 100 miljoner kronor på ett incitamentspaket för att öka tillgängligheten. Och ytterligare 50 miljoner kronor går till sjukhusen i en satsning på att minska köerna.

Vi gör också en satsning på primärvården som uppgår till 160 miljoner kronor. Syftet är att öka tillgängligheten i primärvården. Det ska vara lätt att komma till på sin vårdcentral. Satsningen speglar vår ambition att successivt stärka primärvårdens roll i den skånska sjukvården.

Riktade satsningar görs även på cancersjukvård, förlossningsvård, psykiatri, låga tandvårdstaxor och akutsjukvård.

På investeringssidan tillför vi specificerade satsningar på Hässleholm, Lund och Malmö, eftersom vi ser en risk att dessa nödvändiga byggen i annat fall skjuts på framtiden.

Vår bedömning är också att skånsk kollektivtrafik behöver mer resurser för att byggas ut i den takt som är helt nödvändig för att Skåne ska kunna utvecklas som arbetsmarknadsregion. Kollektivtrafiknämndens regionbidrag utökas med 324 miljoner kronor.

Med denna budget fortsätter vi på den väg som vi beträdde 2014. Den ger förutsättningar för skånsk sjukvård att fortsätta förbättras i såväl tillgänglighet som kvalitet, för skånsk tillväxt och en god kollektivtrafik.

Henrik Fritzon

Prioriteringar i budgeten

Denna budget innehåller dels stora så kallade uppräknings för löner, priser, medicinsk och teknisk utveckling och för att kunna möta behoven från en växande och åldrande befolkning. Därutöver görs riktade satsningar. Effektiviseringskraven inom sjukvården hålls på en rimlig nivå och inga riktade besparingar görs inom sjukvården. Vid jämförelser med andra sätt att konstruera budget är detta centralt. Nettosatsningarna blir väsentligt mindre om samtidigt höga och orealistiska effektiviseringskrav och riktade besparingar görs. Sådana budgetkonstruktioner med samtidiga satsningar och besparingar skapar låg transparens i beslutsprocessen och är dåliga för kontinuiteten i sjukvården och görs följaktligen inte i denna budget. Här följer några prioriterade satsningar.

Stort utbildningspaket för ökad tillgänglighet – 75 mkr

Bristen på specialistkompetenser är en av de viktigaste orsakerna till bristande tillgänglighet i såväl primärvården som i specialistvården. Satsningen syftar till att maximera antalet möjliga ST-block i allmänmedicin samt öka antalet utbildningsanställningar för sjuksköterskor och omvandla utbildningsförmåner till utbildningsanställningar. Målsättningen är att under en fyraårsperiod kunna utbilda 1200 sjuksköterskor till specialister och under perioden fram till 2026 tillse att 100 fler allmänspecialistläkare blir klara. Detta är nödvändiga satsningar för att öka tillgängligheten i skånsk sjukvård. Samtidigt ska antalet anställda i den skånska sjukvården fortsätta öka i en takt som gör det möjligt att möta behovet från en växande och åldrande befolkning. Bedömningen är att denna takt bör vara omkring 500 medarbetare per år, och med fokus på sjuksköterskor, undersköterskor och läkare.

Satsning på primärvården – 160 mkr

Primärvården ska utvecklas och få bättre tillgänglighet. Vårdcentralen ska vara patientens väg in i vården. Med utvecklad samverkan mellan kommun och region kommer omhändertagandet av i synnerhet äldre, multisjuka patienter att bli bättre. Vårdcentralerna ska också få bättre förutsättningar att ta emot patienter med psykiatriska problem. Med en väl fungerande primärvård minskas belastningen inom andra delar av sjukvårdssystemet, såsom akutvården.

Säkra byggena i Lund, psykiatri i Malmö och Hässleholm – 118 mkr

Stora investeringar görs nu för att förnya, renovera och bygga nya skånska sjukhus. Utöver de redan fattade besluten har ett behov identifierats av att tidigarelägga åtgärder i Lund, Malmö avseende bl a. psykiatri samt Hässleholms ortopediska verksamhet. 118 miljoner kronor avsätts i investeringsbudgeten för att säkra igångsättande av dessa projekt.

Särskild satsning på universitetssjukvården – 95 mkr

Det påbörjade arbetet med nivåstrukturering i Södra sjukvårdsregionen ska fortsätta, det skapar förutsättningar för en hög kvalitet och långsiktigt hållbar god vård inom lämpliga områden. Region Skåne har goda förutsättningar för att erhålla fler nationella uppdrag. Region Skåne avsätter särskilda medel för att Skånes universitetssjukhus ska kunna ta emot fler nationella uppdrag. Det är viktigt att nivåstruktureringen sker på ett sätt som inte försämrar tillgängligheten för patienter inom sjukhusets övriga vårdutbud. 95 miljoner kronor, motsvarande 1 procent av universitetssjukhusets regionbidrag, tillförs universitetssjukvården som ett utökat anslag för teknisk och medicinsk utveckling.

Riktade satsningar: akutsjukvård, psykiatri, kvinnosjukvård och cancersjukvård – 105 mkr

Fyra områden har därutöver identifierats för riktade satsningar. Dessa är akutsjukvården (15 mkr), kvinnosjukvården (15 mkr). Vidare, av Hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag reserveras 55 mkr för fortsatt satsning på cancersjukvården, och ramen för nämnden för

psykiatri, habilitering och hjälpmedel utökas med 20 miljoner kronor för åtgärder till bland annat barn och unga.

Håll nere tandvårdstaxorna – 15 mkr

Tandvårdstaxorna i Folktandvården ska hållas på en låg nivå. De ska inte höjas över den referensprislista som TLV sätter. Samtidigt behöver Folktandvården utveckla sin verksamhet. På sikt bör därför avkastningskravet på Folktandvården helt avskaffas. Det skulle göra det möjligt att även sänka taxorna under referensprislistan. 15 mkr avsätts till Regionstyrelsen för att säkerställa att avkastningskravet kan sänkas till 20 mkr, vilket är 15 mkr lägre än den nivå som styrets förslag innebär.

Privatiseringsstopp

Budgeten klargör att inga skånska sjukhus ska privatiseras under planperioden. Privatisering av sjukhus skulle drastiskt försämra förutsättningarna för en sammanhållen och jämlik skånsk sjukvård. Budgeten fastslår också att inga nya vårdval ska införas och att de befintliga ska utredas utifrån frågeställningen om något av dem lämpar sig för att avskaffa. Bakgrunden är den kraftiga kostnadsutvecklingen inom specialistvårdvalen, stora budgetavvikelser och att det taklösa ersättningssystemet riskerar leda till att resurser allokeras på ett sätt som inte är förenlig med principerna för medicinsk prioriteringsordning.

Satsning för en bättre kollektivtrafik – 324 mkr

För att Skånetrafiken ska kunna genomföra trafikförsörjningsprogrammet och fortsätta utveckla den skånska kollektivtrafiken, görs en satsning om 324 mkr på kollektivtrafiknämnden. Kollektivtrafiken måste fortsätta att utvecklas och förnyas för att det kollektiva resandet ska öka och ta marknadsandelar från bilen.

Planeringsförutsättningar

Inför planeringsperioden genomför Region Skåne omvärldsanalyser av olika slag, både utifrån nationella och internationella perspektiv. Analyserna ska fånga såväl den ekonomiska utvecklingen som ny lagstiftning, framsteg i verksamheten, förändringar i befolkningstillväxten och omställningar på arbetsmarknaden som är relevanta för Region Skånes ansvarsområden.

Omvärld, konjunktur och utveckling av skatteunderlag

Världshandeln och industrikonjunkturen utvecklades enligt regeringen starkt under 2017, men har dämpats under 2018. Ökad sysselsättning, en alltfjämt expansiv penningpolitik i många länder och draghjälp från en expansiv amerikansk finanspolitik gör att man väntar en ökning på 3,8 procent för bruttonationalprodukter (BNP) i världen 2018. Denna tillväxttakt bedöms i stort sett hålla i sig även 2019. De införda amerikanska tullarna och de motåtgärder som hittills införts väntas sammantaget endast få små direkta effekter på den globala tillväxten 2018 och 2019. Det råder dock stor osäkerhet om eventuella indirekta effekter och huruvida handelskonflikterna kommer att trappas upp ytterligare.

Regeringen anser att framåtblickande indikatorer tyder på en fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft. Den gynnsamma konjunkturutvecklingen under 2018 bedöms medföra att sysselsättningen fortsätter att öka i relativt hög takt. Även tillgången på arbetskraft fortsätter att växa relativt starkt och sammantaget medför det att arbetslösheten väntas bli 6,4 procent. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) bedömning av skatteunderlaget för perioden 2018-2021 är att ökningstakten kommer att dämpas framför allt på grund av att sysselsättningstillväxten avtar och de räknar med en markant inbromsning 2019. Kalkylen för år 2020 och 2021 bygger på förutsättningen att den svenska ekonomin utvecklas i konjunkturell balans. Skatteunderlagstillväxten blir dessa år i linje med ett historiskt genomsnitt.

Region Skånes ekonomi

Under de senaste fyra åren har Region Skåne redovisat positiva resultat, dock inte i nivå med budgeterat resultat. Även om Region Skåne således inte lånat till driften, krävs förbättrade resultat för att klara skuldsättningsmålet under de kommande årens höga och nödvändiga investeringsutgifter.

Region Skånes finansiella ställning är svag. De totala skulderna är cirka 20 000 miljoner kronor större än tillgångarna. Det kan noteras att soliditeten förbättrats något jämfört med 2013-14, men vid en jämförelse med övriga regioner och landsting har Region Skåne den tredje svagaste soliditeten. Det är endast två regioner i landet, Östergötland och Jönköping, som inte har någon skuld till kommande generationer och kan sägas ha god ekonomisk hushållning. Vid en jämförelse mellan landets regioner och landsting av övriga ekonomiska nyckeltal visar Region Skåne ett försämrat läge de senaste åren. Detta sammanhänger med att Region Skåne har Sveriges lägsta landstingskatt.

Nettokostnadsutvecklingen har under de senaste åren vänt nedåt från höga nivåer. Under 2017 och de två första tertialen av 2018 har kostnadsutvecklingen legat på under fyra procent, vilket är omkring hälften av vad den var under 2014 då den låg på 7,6 procent. Även i nationellt perspektiv måste nettokostnadsutvecklingen under de två senaste åren betraktas som låg. I några avseenden är Region Skånes utgångsläge bra: den hittills under året låga nettokostnadsutvecklingen är ett sådant exempel. Ett annat är att regionen fortfarande har en nettokostnad per invånare totalt och nettokostnad per invånare inom hälso- och sjukvård som är klart lägre än riksgenomsnittet. Region Skåne har vidare, justerat för verksamhetsinnehåll, den

näst lägsta utdebiteringen av landets regioner och landsting 2018. Skatteuttaget i Skåne, 10,69 kronor är 74 öre lägre än snittutdebiteringen i riket.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen idag och i framtiden är en av hela välfärdssektorns, och då även en av Region Skånes, stora utmaningar. Rätt kompetenser är en av grundförutsättningarna för att verksamheterna ska kunna möta medborgarnas krav och behov, både idag och i framtiden. Behovet av välfärdstjänster kommer att öka drastiskt de kommande åren då befolkningen ökar i antal samtidigt som befolkningsstrukturen förändras så att allt fler blir äldre. Under samma tidsperiod uppnår dessutom många medarbetare pensionsålder. I dagsläget finns brist på läkare inom vissa specialiteter, och främst då inom allmänmedicin och psykiatri. Bristen på vissa personalkategorier, däribland den synnerligen allvarliga bristen på specialistsjuksköterskor har accelererat de senaste åren och finns nu inom i stort sett alla områden, även om det är mest problematiskt inom medicin, kirurgi, onkologi, akutsjukvård, barnintensivvård och psykiatri. För att råda bot på bristen på specialistkompetenser har åtgärder vidtagits, bland annat med utbyggnaden av utbildningsanställningar och en kraftig ökning av antalet ST-block i allmänmedicin. Ytterligare åtgärder bedöms dock nödvändiga för att Region Skåne ska klara kompetensförsörjningen och de nationella vårdgarantimålen.

Årligen lämnar cirka 9 procent av Region Skånes tillsvidareanställda medarbetare sina anställningar (pensionsavgångar inräknade). Denna andel har förvisso sjunkit på senare år, men det innebär ändå ett behov av att rekrytera cirka 2 750 nya medarbetare årligen, eller 27 500 under en tioårsperiod, vid ett antagande om konstant anställningsvolym och personalrörlighet. Då är hänsyn inte tagen till nuvarande obalanser vad gäller tillgång till kompetens, förändrad demografi, framtida verksamhetsförändringar och förändring av arbetssätt, exempelvis genom kompetensmixplanering. De årliga pensionsavgångarna i Region Skåne ökar fram till 2019 för att sedan plana ut och stabiliseras på en nivå runt 900 personer per år. Den totala volymen beräknade pensionsavgångar fram till år 2026 är cirka 7 300 personer, vilket motsvarar nästan var femte av samtliga idag tillsvidareanställda.

Investeringar

De skånska sjukhusen är gamla och behöver renoveras och byggas om för att klara framtidens sjukvård. Region Skåne genomför därför mycket stora investeringar inom hälso- och sjukvården. Omfattande insatser pågår nu på sjukhusområdena i Malmö och Helsingborg. Planer tas fram för ytterligare insatser i bland annat Malmö, Hässleholm och Lund. Motsvarande behov finns även i varierande grad på övriga sjukhusområden. För att stärka kollektivtrafiken har Region Skåne gjort stora insatser för att öka trafikkapaciteten när det gäller bussar och tåg. Framför allt ökningen av tågkapaciteten kräver stora investeringar.

Befolkningsprognos

En demografisk utveckling som vi inte har varit med om tidigare kommer att ske i Skåne under de närmaste åren. Förutom att antalet äldre i befolkningen ökar, ökar även barnafödandet och invandringen. Utöver det sker fler inflyttningar än utflyttningar, det finns fler män än kvinnor och den demografiska skillnaden mellan stad och land ökar. Sammanfattningsvis blir vi allt fler och äldre.

Prognosen visar på en ökad koncentration av unga till de stora städerna, samt större demografiska skillnader mellan stad och land. Trenden att fler unga väljer att bosätta sig i städer

fortsätter och fler förväntas också få åtminstone sitt första barn där och flyttar inte lika snabbt till kranskommunerna när barnaåren nalkas. Detta leder till att Skånes tre största städer Malmö, Helsingborg och Lund förväntas öka sin procentuella andel av Skånes födda barn under prognosperioden, samtidigt som städernas andel av Skånes äldre förväntas minska.

Principer för finansiell planering

Region Skånes ekonomi står inför stora utmaningar den kommande tioårsperioden. Beslut har tagits och ska tas om omfattande investeringar i sjukhusbyggnader. Hälso- och sjukvården påverkas också av förändringar i demografin med allt fler i de äldsta åldersgrupperna. Kollektivtrafiken står också inför stora utmaningar med ett fördubblingsmål, som kräver ytterligare utökningar av trafikkapaciteten. Satsningar inom kollektivtrafiken krävs också om vi ska gå i riktning mot ett mer hållbart samhälle och få attraktiva och fungerande städer. Behoven är stora och resurserna är begränsade. Såväl kostnadseffektiviseringar som intäktsförstärkningar är nödvändiga för att ekvationen ska gå ihop.

Verksamhetsplan och budget är Region Skånes viktigaste styrdokument. Regionfullmäktiges budgetbeslut ska inte enbart anses styrande för budgetåret, utan för hela den aktuella planperioden. Nämnderna kan inte fatta beslut som går utanför de ekonomiska ramarna, inte heller under år två eller tre i planperioden. Behöver sådana beslut fattas måste regionfullmäktige först ge sitt godkännande.

God ekonomisk hushållning och intern kontroll

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. För Region Skåne gäller att de fyra övergripande målen enligt ovan ska leda till god ekonomisk hushållning. Det interna kontrollarbetet är integrerat med de ordinarie processerna för planering, genomförande och uppföljning. De obligatoriska verksamhetsmässiga kontrollområdena är desamma som de övergripande målen i verksamhetsplan och budget. Därtill kommer att antal obligatoriska administrativa kontrollområden.

Hälso- och sjukvård

Den skånska sjukvården håller hög kvalitet i nationell jämförelse, men det finns stora utmaningar med tillgängligheten. För att öka tillgängligheten och förbättra vården behöver primärvården fortsätta utvecklas och utbildningssatsningar göras för att råda bot på bristen på specialistutbildad personal.

Skånsk sjukvård behöver fortsatta satsningar

Kvaliteten i den skånska sjukvården har under de senaste åren utvecklats och blivit bättre inom många områden. Enligt Socialstyrelsens Öppna jämförelser har skånsk vård förbättrats för 80 procent av de variabler som mäter kvalitet och den skånska sjukvården ligger idag kvalitetsmässigt över rikssnittet. Den skånska sjukvården håller över lag en mycket hög kvalitet. Vad gäller tillgänglighet ligger, mätt som tolv månadersgenomsnitt, den skånska sjukvården över eller på rikssnittet för tre av de fyra variabler som mäts enligt den nationella vårdgarantin. Insatser behövs för att den skånska sjukvården ska nå vårdgarantin.

Ett skäl till den förbättrade kvaliteten i skånsk sjukvård är sannolikt de under senare år riktade satsningar som genomförts, exempelvis på akutsjukvård, kvinnosjukvård och satsningar gentemot äldre multisjuka. Nämnas kan också de stora reformer som har genomförts inom cancersjukvården. Under planperioden krävs fortsatta satsningar, inte minst på primärvården för att klara de utmaningar som skånsk sjukvård står inför.

Ett annat väsentligt skäl till den stigande kvaliteten i skånsk sjukvård går med all säkerhet att finna i att sjukvårdspersonalen har ökat i en takt som motsvarar den demografiska utvecklingen. Idag arbetar mer än 2000 fler i den skånska sjukvården än för fyra år sedan. Framförallt har fler undersköterskor och läkare anställts. För att klara den demografiska utvecklingen med fler äldre och en medicinsk utveckling som går fort framåt bör antalet anställda i den skånska sjukvården även fortsättningsvis öka i motsvarande takt, vilket innebär att sjukvårdspersonalen bör öka med omkring 500 medarbetare per år. Fokus bör vara på fler läkare, sjuksköterskor och undersköterskor.

Ambitionen ska vidare vara att minska den brist som finns på specialistkompetenser. Bristen på specialistutbildade sjuksköterskor är den främsta orsaken till att skånsk sjukvård inte når vårdgarantimålen för operation och åtgärd och bristen på allmänspecialistläkare är den främsta orsaken till tillgänglighetsproblemen i primärvården. Riktade utbildningssatsningar är således nödvändiga för att nå tillgänglighetsmålen och även för att kunna öppna fler vårdplatser.

Omställning för framtidens hälso- och sjukvård

En sammanhållen vård

De närmsta åren ska framtidens hälsosystem utvecklas. I den omställning sjukvården står inför måste alla delar i organisationen vara delaktiga, både i prioriteringar utifrån ett helhetsperspektiv och i att omsätta effektiviseringar i mer tid för patienterna.

Den här budgeten medför ett ökat fokus på den nära vården. En god och nära vård kräver ökat arbete med förebyggande arbete och bättre samverkan mellan primärvård, sjukhus och kommun. Samarbetet mellan primärvården och kommunernas vård och omsorg ska stärkas i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet, med särskilt fokus på att omhändertagandet av kroniskt sjuka ska bli bättre. Även strategiskt arbete med specialiserad palliativ vård ska ingå i utvecklingen av framtidens hälsosystem.

Primärvården ska vara navet för patienternas vanliga och återkommande vård. Primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdens budget ska öka, men utan att besparingar sker inom sjukhusvården. Detta innebär också att vårdcentralen får ett utökat ansvar för att patientens väg genom vården blir tydligare och för att koordinera patientens hela vårdprocess. Vårdcentralerna ska ta ett större ansvar för kroniskt sjuka patienters behov av specialistuppföljning. Patienter med sjukdomstillstånd inom områden som till exempel diabetes, hjärt-kärlsjukdom eller geriatrik ska kunna följas upp av en specialist i anknytning till vårdcentralens uppdrag. I vissa fall är det mer medicinskt lämpligt att patientens vårdkontakt inte är en allmänläkare utan en läkare med annan specialistkompetens, även på den nära vårdens nivå.

I den fortsatta utbyggnaden av skånsk sjukvård ska alla skånska sjukhus värnas och utvecklas. De stora akutsjukhusen har en given och viktig roll. De mindre sjukhusen gör det möjligt att bedriva en stor del av vården nära medborgarna. Specialiseringen av de mindre sjukhusen ska fortsätta. Långsiktig stabilitet är viktigt för möjligheten att rekrytera och behålla personal. Det gäller även för Region Skånes sjukhus. Därför är det centralt att regionfullmäktige tydliggör att det inte är aktuellt med ändrad driftsform för någon av Region Skånes förvaltningsdrivna sjukhus. Fler hälsostäder ska utvecklas i samverkan med kommunerna. Hälsostadskonceptet ska dock inte endast begränsas till kommunen i vilken ett sjukhus är lokaliserat utan också till kringliggande kommuner. Det är av central betydelse för möjligheterna att skapa en jämlik vård att detta perspektiv finnas med i arbetet med att utveckla fler hälsostadskoncept.

Personalens kunskap ska tas tillvara på alla sätt. Deras insikter i rutiner och metoder för att uppnå bästa möjliga vårdresultat är viktiga resurser för hälso- och sjukvården.

Patient och personal i digitaliseringens fokus

Verksamheterna står inför att utveckla och införa nya digitala system som kräver förändrat arbetssätt. Införandet av Skånes digitala vårdssystem (SDV) skapar nya förutsättningar och möjligheter, exempelvis bättre beslutsstöd, vilket är en förutsättning för att kunna möta behoven och tillgodose en god och säker vård. Eventuellt produktionsbortfall under införandet av SDV ska följas upp noggrant och hållas till ett minimum.

Digitaliseringen inom sjukvården har stor potential, såväl ur effektivtets- och tillgänglighetsperspektiv som för att ge bättre förutsättningar för den personcentrerade hälso- och sjukvården.

Skåne ska bli Sveriges ledande region i att erbjuda och använda digitala tjänster inom hälso- och sjukvården. Utgångspunkten för all digitalisering och e-hälsa ska vara en personcentrerad vård med fokus på nyttan för patienten och förenkling ur ett medarbetarperspektiv.

Genom att modernisera IT-systemen frigörs tid till det patientnära arbetet. Vårdens tjänster ska utformas utifrån patientens synvinkel och behov. Möjligheten att kunna boka och avboka tider digitalt ska utvecklas med målsättning att alla vårdenheter inom både sjukhus och primärvård ska erbjuda detta under planperioden. Under verksamhetsåret ska försök göras med tidsbokning på nätet inom specialistvården. Effekten av digitaliseringen ska kontinuerligt följas upp. Omfattande byggprojekt pågår vid flera sjukhus. Det ställer krav på engagemang och arbetsinsats. Moderna lokaler och nya digitala lösningarna förväntas ge bra förutsättningar för en god, personcentrerad och effektiv vård. Projektperioden är dock utmanande då verksamheterna ska tillgodose behoven av hälso- och sjukvård samtidigt som pågående projekt kan komma att försvåra förutsättningarna.

Hälso- och sjukvårdsavtalet med Skånes kommuner innebär ett gemensamt åtagande att skapa nya arbetssätt och gemensamma lösningar. Detta ställer nya krav på fungerande mobila lösningar över huvudmannagränserna. Informations- och kommunikationsteknik, inklusive beslutsstöd, samt kompetensutveckling och kompetensförsörjning är särskilt prioriterade områden.

Nivåstrukturering och specialisering

Det påbörjade arbetet med nivåstrukturering i Södra sjukvårdsregionen ska fortsätta, det skapar förutsättningar för en hög kvalitet och långsiktigt hållbar god vård inom lämpliga områden. Region Skånes har goda förutsättningar för att erhålla fler nationella uppdrag. Specialisering av sjukhus kan förbättra kvalitet och tillgänglighet. Denna utveckling kan också bidra till att resurserna nyttjas effektivare över hela Skåne. Behovet av och möjliga fördelar med en ökad specialisering av de mindre sjukhusen i Skåne ska utredas under planperioden.

Inriktning och uppföljning

Inriktningen i skånsk hälso- och sjukvård är God vård. God vård är ett samlingsbegrepp som innefattar områden som är viktiga förutsättningar för kvalitet i hälso- och sjukvården. De är även vägledande avseende mål och uppföljning av hälso- och sjukvården. God vård innebär att den skånska hälso- och sjukvården ska vara jämlik och jämställd, hälsoinriktad, personcentrerad, säker, tillgänglig, kunskapsbaserad och effektiv.

Behovsanalys visar även att prevention och rehabilitering behöver prioriteras. Hälsosamma levnadsvanor kan förebygga och fördröja utveckling av exempelvis hjärt-kärlsjukdom, stroke, cancer och diabetes typ 2. I ett längre perspektiv kan införandet av preventiva insatser innebära besparingar för individen, för hälso- och sjukvården och för samhället. Resurser kan då riktas mot att öka tillgängligheten för dem som behöver vården mest. Den demografiska utvecklingen med allt fler äldre och allt fler som lever längre med kroniska sjukdomar kommer att påverka behoven av rehabiliteringsinsatser under längre tid. Det ska finnas beredskap för att möta dessa ökande och förändrade behov

En väl utvecklad uppföljning är nödvändig för att säkerställa att hälso- och sjukvården motsvarar individens behov samtidigt som kraven på kvalitet och effektivitet uppfylls. Uppföljning av befolkningens och patienternas upplevelser av tillgänglighet, bemötande, information, delaktighet och förtroende görs med Hälso- och sjukvårdsbarometern och Nationell patientenkät (NPE).

Uppföljningen av hälso- och sjukvårdens resultat inriktas på de övergripande målen som fastställs i Region Skånes uppdrag för hälso- och sjukvård. Styrande uppföljningsindikatorer kopplas till de övergripande målen. Under planperioden ska sjukvårdens nämnder och styrelser utveckla och följa gemensamma tydliga och transparenta uppföljningskriterier för produktivitet, resursanvändning och vårdkvalitet som ger möjlighet till ansvarsutkrävande.

Tillgänglig och jämlik hälso- och sjukvård

Sjukvården ska vara tillgänglig och ges efter behov på ett jämlikt sätt. Tillgänglig hälso- och sjukvård innebär att ingen patient ska behöva vänta oskäligt lång tid på den vårdinsats som behövs. Skånsk sjukvård har en tillgänglighet i nivå med riket, men den når inte tillgänglighetsmålen.

Utbildning av specialister

Ingen patient ska behöva vänta oskälig tid på vårdinsatser som behövs för diagnostik, behandling och rehabilitering. I dag kan tiden mellan förstabesök på vårdcentral och tid till åtgärd eller operation för enskilda patienter bli oskäligt lång, även om varje steg i processen håller sig inom respektive tidsgräns. Det finns inga enkla lösningar på tillgänglighetsproblematiken, men tydligt är att den inte kan lösas med mindre än att resurserna till sjukvården ökar och att tillräckligt med personal utbildas. Det vanligaste skälet till långa väntetider är i dagsläget bristen på specialistutbildad personal. En tydlig satsning på bättre utbildningsmöjligheter för sjukvårdspersonal som arbetar i Region Skåne är en förutsättning för att minska väntetiderna till operation och åtgärd.

Incitamentspaket

En incitamentsbaserad ersättningsmodell ska införas med syftet att öka tillgängligheten till operation och åtgärd. Resurser avsätts till Hälso- och sjukvårdsnämnden som får i uppdrag att utreda och komma med förslag på hur en regional tillgänglighetssatsning med ekonomiska incitament kan se ut. Därutöver ska hälso- och sjukvårdsnämnden ta fram förslag för att öka operationskapaciteten på de mindre sjukhusen.

Digitalisering och produktionsoptimering

Utvecklingen av nya digitala tjänster är grundläggande för att öka tillgängligheten i vården och för att göra patienten mer delaktig i sin egen hälsa. Under planperioden ska satsningar genomföras inom området digitalisering och e-hälsa. Minskad personalomsättning och effektiv kompetensförsörjning är också centralt för att öka tillgängligheten. Vidare behövs verksamhetsutveckling och förbättrad produktionsplanering så att operationsresurser, såsom lokaler, nyttjas optimalt. Lokaler, till exempel operationssalar, som inte nyttjas av vård i egen regi på kvällar och helger, ska också kunna nyttjas av privata vårdgivare genom överenskomna avtal. Rutiner behöver förbättras avseende säker och effektiv remisshantering.

Stärkt vårdgaranti och förbättrad information

Vårdgarantin stärks 2019 vilket innebär att en medicinsk bedömning ska göras av rätt legitimerad sjukvårdspersonal inom tre dagar. Sjukvårdshuvudmännen förutsätts även tillse att vården kan ges nära befolkningen. Detta ställer krav på att vårdverksamheter planerar för och genomför åtgärder för att än snabbare kunna ta emot och bedöma den vårdsökandes behov. Här kan digitaliseringen göra stor nytta genom till exempel digital triagering.

Planerings- och väntelistor ska hållas aktuella och patienter som väntar ska erhålla fortlöpande information. Det ska vara tydligt för den vårdsökande hur väntetiderna ser ut och vilka möjligheter till andra alternativ eller vårdgivare som finns. Informationen ska vara anpassad till individuella förutsättningar. Information om vårdens utbud som är tydlig, aktuell, lätt att hitta och förstå bidrar också till ökad tillgänglighet och mindre administration. Det skapar förutsättningar för såväl patienten själv att söka rätt vårdinstans, som för vårdgivaren att remittera till rätt verksamhet och på så sätt omhänderta patienten genom hela vårdkedjan inom vårdgarantins tidsramar. Nya metoder för bättre hantering av vårdköer och samordning ska utredas.

Medicinska prioriteringar ska styras

Givet en situation där köer existerar, måste resurser styras till de patienter som är mest prioriterade ur ett medicinskt perspektiv. De så kallade vårdvalen inom specialistsjukvården behöver av denna anledning ses över.

Vårdval kan vara effektiva för att genomföra många standardiserade ingrepp, vanligen av relativ enkel typ. Skälet är dock avsaknaden av kostnadskontroll då de inte har någon takersättning som

utgör en faktisk budgetbegränsning för aktörerna i vårdvalet. Detta har medfört en mycket hög kostnadsökningstakt för de skånska vårdvalen och stora negativa budgetavvikelser, ett fenomen som även är känt från andra delar av landet. Med begränsade resurser, följer att en sådan konstruktion med vissa verksamheter utan faktisk budgetbegränsning och andra verksamheter med faktisk budgetbegränsning kommer att leda till en omfördelning av resurser från de sistnämnda till de förstnämnda. Så kommer fallet även att bli om de sistnämnda har en högre medicinsk prioritet. Det innebär att även om vårdval kan öka tillgängligheten inom vissa områden med stora volymer, riskerar de samtidigt att leda till minskad tillgänglighet inom andra områden som möjligen har lägre volymer men är mer medicinskt prioriterade.

Vårdval inom specialistsjukvården riskerar vidare att leda till att vårdkedjor blir svåra att hålla ihop. Detta eftersom flera olika aktörer med helt olika lojalitetskrav och incitamentsstrukturer måste involveras och intressekonflikter och samarbetsvårigheter inte kan hanteras genom att en gemensam chef fattar beslut. Därmed splittras vården upp. Även kompetensförsörjningen riskerar att påverkas negativt till följd av att det kan bli svårare att utbilda specialistläkare.

Detta sammantaget riskerar att leda till en omfördelning av sjukvårdens resurser från relativt svåra ingrepp till relativt enkla ingrepp. Sjukare patienter får stå tillbaka för att relativt friska patienter ska få vård snabbt. En sådan förskjutning är inte förenlig med att vård ska ges efter behov.

Under planperioden ska inga nya vårdval införas och Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att utreda vilka specialistvårdval som mot bakgrund av ovan resonemang är lämpliga att avveckla.

Specialisering, samordning och riktade satsningar

Antalet patienter som överförs till annan verksamhet på grund av för lång väntetid ska succesivt minska genom förbättrad tillgänglighet. Verksamheter i Region Skåne ska i större utsträckning samordnas för att optimalt utnyttja de resurser som finns. Under 2019 införs en regional prostatacancerprocess inom ramen för ett nytt prostatacancercentrum, vilket är ett exempel på en sådan samordning.

Arbetet med standardiserade vårdförlopp inom cancer har varit framgångsrikt och har lett till kortare ledtider. Standardiserade vårdförlopp ska införas på andra områden än cancer med syfte att korta väntetider för patienten. Det ska finnas en öppenhet för att låta verksamheter prova nya metoder som sedan kan implementeras i hela regionen.

Tillgång till diagnostiska undersökningsmetoder är en viktig del i vårdkedjan för att patienten ska få rätt diagnos och därmed rätt omhändertagande. Problem med tillgänglighet till bild- och funktionsdiagnostik, främst avseende magnetisk resonanstomografi (MR) och datortomografi (DT), fördröjer diagnostik och patientens vårdförlopp. Tillgänglighetsutmaningar finns även inom andra områden, exempelvis inom rörelseorganens sjukdomar, psykiatri, barnfetma, dialys, bedömning och behandling av bäckenbottenbesvär, ablation samt sköldkörtel- och halsmandeloperationer.

Under planperioden ska särskild satsning genomföras för att minska köerna och för långsiktigt hållbar god tillgänglighet.

Personcentrerad vård

Personcentrerad vård utgår ifrån patientens upplevelse av situationen samt individens förutsättningar, resurser och hinder. Ett övergripande mål är att stärka partnerskapet mellan patient och hälso- och sjukvården samt arbeta för patienternas förtroende för hälso- och sjukvården öka genom att tillgänglighet och kontinuitet i vården förbättras. För att nå dessa mål kommer ökad användning av de digitala lösningarna att vara en viktig del. Att utveckla en sömlös vårdkedja för patienten utifrån behov är en annan del i arbetet för en bättre personcentrerad vård.

Personcentrerad vård innebär ett partnerskap mellan patienter, och i förekommande fall närstående, och professionella inom hälso- och sjukvården. Bemötande, information, kommunikation och service ska ges utifrån alla människors lika värde, individuella förutsättningar och behov. Människor har olika förutsättningar och i mötet ska vården visa intresse och förståelse för patientens totala livssituation. Patienter ska i större utsträckning involveras i sin egen vård, det är därför av stor betydelse att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet i enlighet med patientlagen. Digitala tjänster ska göra det lätt att komma i kontakt med vården och förenkla kontinuitet och uppföljning.

Patienten har rätt till en sammanhållen vård och till att känna delaktighet i den egna vårdprocessen. Berörda verksamheter ska verka för en anpassad, tillgänglig och sammanhållen patientprocess där nästa steg är känt för patienten. Samverkan och koordinering mellan hälso- och sjukvården och andra aktörer (de skånska kommunerna, vårdgivare under annan huvudman, arbetsgivare, försäkringskassa, idéburna sektorn) är väsentlig för att patienten ska uppleva vården som sömlös.

Alla verksamheter ska arbeta i enlighet med patientlagen och FN:s barnkonvention för barns rätt till information. Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut. Det åligger ett särskilt ansvar för all sjukvårdspersonal att se riskfaktorer för barn som vårdas och att inhämta kunskap om barns risk- och friskfaktorer, samarbeta med vårdnadshavare med barnets behov i centrum och vid behov samverka med kommunala myndigheter.

Jämlik hälso- och sjukvård

Jämlik hälso- och sjukvård innebär att vården tillhandahålls och fördelas på lika villkor på ett sätt som gör att alla har jämlik tillgång till vård. Medicinska prioriteringar ska vara styrande. Målsättningen är att omotiverade skillnader i vård, behandling och bemötande ska minska. Alla ska ha rätt till individanpassad hälso- och sjukvård på så sätt att deras medicinska behov på bästa sätt omhändertas. För att uppnå en jämlik vård är det viktigt att strukturerat arbeta med och i samverkan åtgärda skillnader mellan olika delar av Skåne och mellan olika delar av samhället. Generella respektive lokala och individuella åtgärder mot ojämlig vård och hälsa ska baseras på evidens och effektiv resursanvändning i ett långsiktigt perspektiv.

Målet för planperioden är att minska omotiverade skillnaderna i hälso- och sjukvården. För att ge jämlika resultat och upplevelser ska vårdens utbud och innehåll anpassas till den enskildes förutsättningar och behov. Åtgärder mot omotiverade skillnader ska genomföras. Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra arbetet.

I Region Skånes behovsrapport för planering av hälso- och sjukvård 2019 finns framkommer omotiverade skillnader i vård, behandling och rehabilitering, exempelvis inom munhälsa och behandling av barnfetma. Även en inventering av rehabilitering i Region Skåne och de skånska

kommunerna har identifierat ojämlikheter, till exempel inom strokerehabilitering. Också den palliativa vården ska bli mer jämlik och utvecklas i samverkan med de skånska kommunerna. Till exempel ska specialiserad palliativ slutenvård öppna i Trelleborg.

För att motverka omotiverade skillnader i skånsk hälso- och sjukvård är det viktigt att nationella riktlinjer och regionala vårdprogram fortsatt införs och efterlevs. Vård ska ges i enlighet med god medicinsk prioritering oavsett var i Skåne patienten är hemmahörande. Ett viktigt medel för att uppnå en jämlik vård är att vårdköer effektivt arbetas bort.

Hälsoriktad hälso- och sjukvård

En hälsoriktad hälso- och sjukvård avser samlade insatser som bidrar till bättre hälsa, både för den enskilde och för befolkningen som helhet. Målet är att stärkt primär- och sekundärprevention inom hälso- och sjukvården.

Hälso- och sjukvårdens insatser ska ses som en viktig del i ett större hälsofrämjande sammanhang. För en god hälsa i befolkningen krävs hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv där det regionala folkhälsoarbetet och till exempel insatser för att minska utanförskap och arbetslöshet är centralt. Inom hälso- och sjukvården ska primär- och sekundärprevention stärkas. Det förebyggande arbetet ska präglas av ett jämlikhetsperspektiv.

De stora folksjukdomarna och de flesta kroniska sjukdomar är möjliga att förebygga genom att påverka ohälsosamma levnadsvanor. Hälso- och sjukvårdens olika kontaktytor mot de skånska medborgarna ska, i enlighet med patientlagen, informera om vilka metoder som finns för att förebygga sjukdom eller skada.

Riktat hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete ska prioriteras och är en förutsättning för att minska sjukligheten i befolkningen och behovet av vårdinsatser i ett längre perspektiv. Ett systematiskt och strukturerat sätt att uppmärksamma levnadsvanor är att bjuda in alla personer i utvalda åldersgrupper till ett så kallat riktat hälsosamtal med fokus på levnadsvanor. Detta erbjuds i flera andra regioner och landsting i syfte att förebygga hjärt-kärlsjukdom och diabetes. Studier visar goda resultat på såväl befolkningens hälsa som på ekonomi. Riktade hälsosamtal i primärvården ska införas.

Enligt nationella riktlinjer ska det riktade arbetet omfatta insatser särskilt för barn och unga, gravida, vuxna som ska genomgå operation samt vuxna med risk. Insatser för dessa grupper ska stärkas, respektive initieras för de grupper där hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser ännu inte finns. Insatserna ska tydliggöra risk för sjukdom och möjliggöra medvetna val för att uppnå bättre hälsa.

För att förhindra återinsjuknande eller försämring av sjukdomstillstånd är sekundärprevention en viktig uppgift för hälso- och sjukvården. I dagsläget uppnår inte Region Skåne de nationella målnivåerna för sekundärprevention inom hjärtsjukvård, diabetes och stroke. Sekundärprevention inom dessa områden ska förbättras. Skåne ligger över riksgenomsnittet avseende kvinnor som fortsatt röka under graviditeten.

Insatser med naturunderstödd rehabilitering (NUR) ska fortsatt erbjudas personer med stressrelaterad psykisk ohälsa som ett led i förbättrad hälsa och återgång till arbete. Arbete med en regional strategi för förebyggande arbete som inkluderar både primär- och sekundärpreventiva insatser ska tas fram under 2019 och inkluderas i arbetet för framtidens hälsosystem. Kunskap om kostens betydelse för hälsan och hur det är möjligt att arbeta förebyggande med valet av mat behöver stärkas.

Sjukhusmaten har en viktig roll i detta arbete och är en länk i vårdkedjan. God och hälsosam mat är grundläggande för att främja läkning och öka välbefinnandet, och är en viktig faktor för att minska problemet med undernäring bland äldre på våra sjukhus.

Säker hälso- och sjukvård

Säker hälso- och sjukvård innebär bland annat att vårdskador ska förhindras. En vårdskada är enligt Patientsäkerhetslagen när en patient drabbas av lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården. Målsättningen under planperioden är att minska förekomsten av trycksår, fallolyckor, vårdrelaterade infektioner och undernäring. Vidare ska överbeläggning, utlokalisering samt överflyttning av patienter minskas. Målet är också att öka säkerheten i läkemedelsanvändningen samt att minska antibiotikaförskrivningen.

Patientsäkerhet är av högsta prioritet inom Region Skånes hälso- och sjukvård, och nollvision avseende vårdskador ska råda. Detta innebär att ingen patient ska drabbas av skador som hade kunnat undvikas. Region Skånes arbete med att minska vårdskadorna har varit framgångsrikt inom flertalet områden. En viktig del för att minska riskerna för patienten är att utveckla en nära vård som minskar akuta inläggningar på sjukhus och istället tar hand om patienten på ett planerat sätt genom samverkan mellan sjukhus-primärvård-kommun, där tidig upptäckt av risk för äldre och multisjuka också är avgörande.

För att främja fortsatt god patientsäkerhetskultur krävs god arbetsmiljö, hög hygienisk standard och insatser i form av riskförebyggande arbete. Verksamheterna ska ha kunskap om rutiner för att identifiera, analysera, bedöma och åtgärda orsaker som kan leda till vårdskada. Vidtagna åtgärder ska följas upp för att se att de haft avsedd effekt. Arbetet ska fortsätta långsiktigt och kontinuerligt.

Frekvensen av vårdskador är högre för utlokaliserade patienter jämfört med de patienter som vårdas på en avdelning med specifik kompetens och medicinskt ansvar för patienten. Patienten i sluten vård ska därför erbjudas vårdplats på korrekt vårdnivå och förflyttning ske endast av medicinska skäl.

Viktiga områden för säker vård är kontinuitet, god omvårdnad och god medicinsk kvalitet. Detta innebär att verksamheterna exempelvis ska arbeta för god tillgänglighet, säker läkemedelshantering, minskad antibiotikaresistens, förebygga suicid, undernäring, vårdrelaterade infektioner och trycksår samt med god och säker kommunikation i vårdens övergångar. Läkemedelsgenomgångar för multisjuka äldre ska öka.

Skåne har, jämfört med andra landsting, en hög användning av antibiotika. Särskilt fokus ska läggas på att få tillgång till diagnoskopplad data, samt på minskad förskrivning av antibiotika och att denna sker i enlighet med läkemedelsrådets anvisningar.

Ett mer ändamålsenligt klagomålssystem i hälso- och sjukvården beslutades 2018 genom en ändring i Patientsäkerhetslagen. Det är vårdgivarens ansvar att ta emot, utreda och dokumentera inkomna klagomål. Målsättningen är dels att underlätta för patienter och närstående att på ett enkelt sätt framföra klagomål på vården, dels att skapa förutsättningar för hälso- och sjukvården att lära utifrån aggregerad data. För detta behövs ett enkelt och säkert klagomålssystem för inrapportering, utredning, återkoppling och analys, något som Region Skåne saknar idag och behöver utveckla.

Kunskapsbaserad vård

Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård innebär att vården ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet och utformas för att möta den individuella patientens behov på bästa möjliga sätt. Det gäller såväl vid enskilda patientmöten som vid investeringar eller organisatoriska förändringar. Det är viktigt att stimulera till, och skapa förutsättningar för, att ny kunskap kan inhämtas, utvecklas och användas. Det ska finnas en transparent prioriteringsprocess som tar hänsyn till nytta, behov, etik och kostnadseffektivitet. Nya metoder och behandlingar ska införas på ett ordnat sätt medan rutiner och behandlingar som inte tillför värde för patienten ska avvecklas. Införandet av nya terapier och läkemedel ska vara ordnade och baserad på vetenskaplig grund och prövning.

Den snabba utvecklingen av medicinsk teknik och behandlingar möjliggör att allt fler sjukdomar och funktionsnedsättningar kan upptäckas och behandlas, vilket leder till ökad patientnytta och patienttillfredsställelse. Detta innebär förväntningar på hälso- och sjukvården att introducera och tillgängliggöra ny avancerad teknik inom diagnostisk och behandling – stamcellsforskning, genteknik, transplantationsverksamhet och bildiagnostik är några områden.

Utveckling av nya effektiva läkemedel i kombination med förbättrade diagnostikmöjligheter ska ses som en investering, inte bara för hälsa, utan också för god social och ekonomisk utveckling. Arbetet för en rationell läkemedelsanvändning, med fokus på hög kvalitet och effektivitet, fortsätter i enlighet med Region Skånes läkemedelsstrategi. Introduktion av nya läkemedel, enligt den nationella metoden ordnat införande, ska stödjas av regionala vårdprogram och terapiriktlinjer för att skapa förutsättningar för en jämlik vård.

Arbetet med vårdprogram, gemensamma för sjukhusvård och primärvård, ska i allt högre grad fokusera på införandet av nationella riktlinjer, regionala vårdprogram och andra kunskapsunderlag. Effekten av vårdprogram och riktlinjer ska följas upp. Region Skåne ska delta i den nationella utvecklingen av kunskapsstyrning och anpassa den lokala organisationen på ett ändamålsenligt sätt.

Effektiv hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården ska vara effektiv och arbeta med moderna och evidensbaserade metoder samt modern teknik. En effektiv vård är den vård som med tillgängliga resurser skapar bästa möjliga resultat för patienten. Hög kvalitet är en förutsättning för en effektiv vård. För att uppnå hög effektivitet krävs att patienten involveras och görs delaktig i processen kring den egna vården i högre utsträckning än i dag.

Samtliga verksamheter ska bidra till utvecklingen av en effektiv framtida hälso- och sjukvård, där det pågående arbetet med utvecklingen av den nära vården är ett prioriterat område. Vården ska utföras och synkroniseras utifrån patientgrupperns behov snarare än sjukvårdens organisatoriska delar. Omställning till nya arbetssätt behövs, exempelvis i form av fler vårdinsatser i öppen vård och för att ta vara på de möjligheter som digitalisering medför.

Vårdcentralerna ska stärkas som första linjens sjukvård och i större utsträckning koordinera patientprocesserna. Primärvården ska ha ett tydligt uppdrag att, tillsammans med den specialiserade vården, bedriva en framåtsyftande vård som genom god planering och insatser kring den kände patienten förebygger akuta inläggningar. Överföring av ansvar för viss och lämplig specialiserad vård och samarbete från sjukhus till primärvård ska genomföras inom

ramen för ordnad kunskapsstyrning och med följsamhet till överenskomna gränssnitt mellan verksamheter och framförhållning till de nya krav och innehåll i primärvården som pågående nationella utredningar kring ”nära vård” innebär.

Vård ska i större utsträckning bedrivas i patientens hem och skötas i samverkan mellan vårdcentral, sjukhus och kommun. För att en ny teambaserad hemsjukvård i Skåne ska vara fullt utbyggt 2020 är det av stor vikt att fortsatt arbete med samverkan sker i enlighet med Hälso- och sjukvårdsavtalet mellan Region Skåne och de skånska kommunerna. För att vården för de här patienterna ska vara effektiv, trygg och säker behövs både en fortsatt utveckling av samarbetet med kommunerna och en översyn av hela vårdkedjan så att den fungerar ändamålsenligt. Här bör hälsostadskonceptet, som arbetats fram och fungerar framgångsrikt i Ängelholm, tjäna som inspiration. Samordnad individuell plan (SIP) ska användas som verktyg i planeringen. Alla verksamheter ska arbeta med avvikelshantering. Avvikelse och patienters erfarenheter och synpunkter bildar grund för förbättringsarbete, verksamhetsutveckling samt uppföljning av kvalitet och effektivitet.

Mer ändamålsenliga IT-beslutsstöd och dokumentationssystem som förenklar och minskar manuella administrativa insatser ska fortsatt utvecklas, i första hand inom ramen för SDV. Effekter av insatser som genomförs i syfte för en mer effektiv vård ska följas upp. Det gäller såväl införande av digitala lösningar som organisatoriska eller personella förändringar. Dubbelarbete och steg i vårdprocessen som förlänger väntetider utan att tillföra nytta ska identifieras och arbetas bort. Sjukhusstyrelsen Sus ska genomföra en utvärdering av vilka effekter sammanslagningen av Skånes universitetssjukhus Malmö och Lund har haft på bland annat vårdköerna, effektiv resursanvändning, personalnöjdhet och god samordning av vårdens olika delar, i syfte att ta tillvara de goda förutsättningar för verksamheten som finns.

Tandvård

Tandvårdsverksamheten som bedrivs inom ramen för Folktandvården Skåne AB ska fokusera på hälsofrämjande, förebyggande och god tandvård på lika villkor för befolkningen i Skåne. Folktandvården Skånes prislista för allmäntandvård och erbjudande om Frisktandvård ska främja en god tandhälsa och god tandvård på lika villkor för befolkningen i Skåne. Folktandvården Skånes inriktning ska vara att arbeta för en förbättrad och jämlik hälsa samt god tillgänglighet. Folktandvården Skånes allmäntandvårdstaxa ska knytas till den av TLV (Tandvårds- och läkemedelsverkets) fastställda nationella referensprislista för allmäntandvård. Tandvårdens avgifter ska hållas låga och ska inte höjas under planperioden utöver de justeringar som TLV gör i referensprislistan. Ambitionen är att på sikt avskaffa avkastningskravet, vilket även skulle medge att Folktandvårdens taxor skulle kunna sänkas under referensprislistan. För att Folktandvården ska kunna hålla nere priserna och samtidigt utveckla verksamheten behöver avkastningskravet sänkas. Den i denna budget föreslagna regionbidraget för regionstyrelsen medger att avkastningskravet sänks. Folktandvården Skåne ska ha ett tydligt fokus på regelbunden, hälsofrämjande och förebyggande tandvård.

Särskilt prioriterade områden för planperioden

Primärvård

Primärvården är prioriterad under planperioden. Primärvårdens andel av de totala häls- och sjukvårdsutgifterna ska öka, men inte genom besparingar inom den sjukhusbaserade sjukvården utan genom riktade resurstillskott till primärvården. Tillgängligheten ska förbättras genom ökat öppethållande på kvällar och helger samt genom att utbilda och anställa flera allmänspecialister. Samverkan mellan kommunerna och regionens sjukvård ska stärkas och ett bättre helhetsgrepp om patientens väg genom vården ska tas.

Vårdcentralerna ska vara patientens första ingång till vården. Vårdcentralerna ska vara lätta att nå via såväl telefon som på nätet. Det ska också vara enkelt att boka och få tid hos en läkare. Primärvårdens roll som första linjens hälso- och sjukvård ska stärkas. Ambitionen är att på sikt ska alla patienter som behöver det ha tillgång till en fast läkarkontakt på sin vårdcentral. I ett initialt skede kommer dock äldre samt kroniskt sjuka att prioriteras i utbyggnaden av detta system. Antalet ST-platser i allmänmedicin ska utökas så att 100 fler allmänläkare ska kunna bli färdiga med sin utbildning till 2026.

En särskild satsning ska göras för att möta det växande problemet med psykisk ohälsa. Nästan var tredje diagnos som ställs på vårdcentralerna grundas i psykisk ohälsa. Primärvården ska ges förutsättningar att anställa fler kuratorer och psykologer och samverkan med elevhälsan ska stärkas.

De mest sjuka äldre, kroniskt sjuka och andra målgrupper som behöver insatser över tid, ska uppleva en sammanhållen vård. Vårdcentralerna har ett särskilt ansvar för att koordinera vården av dessa patienter med den kommunala hälso- och sjukvården och specialistkliniker på sjukhus. Nya arbets sätt krävs, såsom att också vara delaktig i patientens vård på sjukhus. För att på ett effektivt sätt ge patienten den läkarkompetens den behöver krävs ett aktivt arbete för att få in fler specialister i annat än allmänmedicin. Vårdcentralerna ska även ta större ansvar för kroniskt sjuka patienters behov av specialistuppföljning. Patienter med sjukdomstillstånd inom områden som till exempel diabetes, hjärt-kärlsjukdom eller geriatrik ska kunna följas upp av en specialist på vårdcentralen.

Mobilt läkarstöd till prioriterade grupper, samt upprättande av samordnade individuella vårdplaner i samverkan med hemsjukvården, ska bidra till trygg, säker och effektiv vård som gör att fler kan stanna i sin hemmiljö. Mobila lösningar såsom teknisk utrustning och distansmonitorering kan också bidra till trygg och säker vård i hemmiljö. Vårdcentralerna ska framöver utveckla samverkan med geriatriken för att förbättra kvaliteten i vården av de äldre. Personer med behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet ska ha en känd, fast vårdkontakt vid sin vårdcentral. Den fasta vårdkontakten har ansvaret att nyttja teamets resurser effektivt kring patienten. Ibland kan en patients fasta vårdkontakt inte vara en allmänläkare utan en specialist, även på den nära vårdens nivå.

Den mobila vården är en del i att utveckla den nära vården och att säkerställa god vård för alla. Det finns därför skäl att göra en översyn av hela den mobila vården, till exempel för att identifiera om mobil vård kan användas för att flytta vårdinsatser utanför vårdinrättningarna. Tillgängligheten, såväl vid akuta åkommor som för patienter med kronisk sjukdom, ska vara hög och kontinuerligt följas upp. Kontinuitet är viktigt och ska prioriteras. Hög tillgänglighet och kontinuitet skapar trygghet och förtroende. En särskild satsning på ökad tillgänglighet och kvalitet inom primärvården ska påbörjas 2019 och löpa under planperioden.

En förstärkt vårdgaranti träder i kraft 2019. Det innebär att en medicinsk bedömning ska göras av rätt legitimerad sjukvårdspersonal inom tre dagar, anpassat utifrån patientens behov. Detta ställer krav på utvecklad registrering, uppföljning och förändrat arbetssätt inom primärvården. Primärvården har ett särskilt ansvar för sjukdomsförebyggande insatser, och ska erbjuda rådgivning och stöd för bättre levnadsvanor genom förebyggande hälsoundersökningar, riktade hälsosamtal, en evidensbaserad metod för prevention av hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes på befolkningsnivå. Region Skåne ska stödja utvecklingen av familjecentraler, med särskild kompetens att främja barns hälsa, i samverkan med intresserade skånska kommuner. Målet för planperioden är minst en familjecentral i varje kommun som vill ingå i ett sådant samarbete. Ungdomsmottagningarna är viktiga för de skånska ungdomarna, inte minst kopplat till den ökande psykiska ohälsan. Därför behöver tillgängligheten till såväl den mobila som den digitala ungdomsmottagningen stärkas, så att de används med största nytta.

Stärkt tillgänglighet genom specialistutbildningar

Bristen på specialistutbildad personal, i synnerhet allmänläkare och specialistsjuksköterskor, utgör den främsta begränsningen för den skånska sjukvården och leder till för låg tillgänglighet. Region Skånes Skåne måste bli en bättre arbetsgivare generellt och i förhållande till tillgänglighetsfrågan specifikt bli bättre på utbildningsområdet.

Prioriterat under planperioden är ökad tillgänglighet, vilket kan åstadkommas genom ökade insatser på utbildningsområdet. Härvidlag handlar det om att förbättra villkoren för undersköterskor och sjuksköterskor som önskar utbilda sig med specialistinriktning respektive till specialistsjuksköterskor. För att lyckas med detta ska alla utbildningsförmåner successivt omvandlas till den mer förmånliga formen utbildningsanställning samt utökas så att 300 sjuksköterskor varje år kan utbilda sig till specialister. Antalet utbildningsanställningar för undersköterskor ska fördubblas. ST-blocken för läkare som utbildar sig till allmänmedicinare ska utökas (se kapitlet Medarbetare för ytterligare information).

Vidare ska operationskapaciteten, även på de mindre sjukhusen, byggas ut samt särskilda resurser avsättas för att korta väntetider.

Psykisk hälsa

Psykisk ohälsa ökar i samhället generellt och hos unga i synnerhet. Särskilt oroväckande är det att så många unga mår dåligt. Barn och ungdomspsykiatri ska förstärkas för att korta köerna – inget barn ska vänta mer än 30 dagar på utredning. Samarbete med skolan och elevhälsan ska öka. Det finns intresse från Kristianstads kommun att samverka om en ny typ av vårdmodell med Region Skåne. I denna vårdmodell ska alla verksamheter i kommunen och Region Skåne, som möter barn och unga som mår dåligt, samlas under ett tak. På så sätt kan snabbare insatser ges och de barn som mår dåligt kan få insatser som är mer utformade efter individen. Möjligheten till att genomföra detta som ett pilotprojekt, som sedan kan implementeras på bredare front, ska utredas.

Tillgängligheten till vård för personer med psykisk ohälsa ska förbättras. Vården och det förebyggande arbetet i primärvården ska stärkas, och insatser för ökad tillgänglighet genomförs. För att underlätta och följa resultatet av detta inrättas en psykiatri-, habiliterings- och hjälpmedelsnämnd. Patienters och närståendes förutsättningar för delaktighet i vården ska fortsatt stärkas. Hälso- och sjukvården ska tidigt upptäcka risker, arbeta förebyggande och ge rätt insatser på rätt vårdnivå till personer med psykisk ohälsa. Internetbaserad kognitiv beteendeterapi (KBT) för personer med psykisk ohälsa ska utvecklas och stödja primärvårdens arbete mot psykisk ohälsa.

Den skånska psykiatrin delar många av den somatiska vårdens rekryteringssvårigheter och ett viktigt arbete är att få fler att vilja arbeta i psykiatrin framöver. Under de senaste åren har det gjorts riktade satsningar för att stärka den skånska psykiatrin och förbättra tillgängligheten för patienterna. Det är viktigt att detta arbete fortsätter framöver.

Det suicidpreventiva arbetet i Region Skåne fortsätter i enlighet med handlingsplan för suicidprevention 2018-2022 med målet att minska antalet suicid och suicidförsök i Skåne. Ett särskilt fokus är att vända den negativa trenden bland ungdomar. Konstruktiv samverkan med berörda aktörer, exempelvis kommuner och intresseorganisationer är centralt. För att uppnå en resurseffektiv, målinriktad och långsiktig strategi ska formella och organisatoriska förutsättningar skapas. Konkreta preventiva åtgärder med god evidens ska användas. Det finns en ökad risk för psykisk ohälsa hos personer med migrationsbakgrund under de första åren i Sverige, såväl som på lång sikt. Utveckling ska ske i enlighet med Region Skånes strategiska plan för psykisk hälsa 2017-2023, ingångna ramöverenskommelser om samverkan med Skånes kommuner samt de läns gemensamma handlingsplanerna. Det suicidpreventiva arbetet i Region Skåne fortsätter i enlighet med handlingsplan för suicidprevention 2018-2022 fortsätter med det övergripande målet att säkra en fortsatt minskning av antal suicid och suicidförsök i Skåne. Ett särskilt fokus är att vända den negativa trenden bland ungdomar.

Konstruktiv samverkan med berörda aktörer, exempelvis kommuner och intresseorganisationer är centralt. För att uppnå en resurseffektiv, målinriktad och långsiktig strategi ska formella och organisatoriska förutsättningar skapas. Konkreta preventiva åtgärder med god evidens ska användas. Region Skåne ska arbeta för ett stärkt kunskapsläge kring orsakerna till den ökande psykiska ohälsan och vilka förebyggande insatser som kan vidtas för att motverka utvecklingen. Överenskommelsen mellan staten och Sveriges kommuner och landsting om psykisk hälsa 2016-2020 har som syfte att förstärka både primärvård och den specialiserade psykiatrin för vuxna. I överenskommelsen återfinns en förstärkning särskilt riktad mot ökad tillgänglighet och stöd inom barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) och första linjens psykiatri för barn och unga. Fokus finns även på att förstärka En väg in, första linjens mottagningar och ungdomsmottagningarnas arbete samt motverka psykisk ohälsa hos barn och unga. Åtgärder för att förbättra tillgängligheten ska vidtas och särskilda krav ställs på uppföljning av tillgängligheten inom BUP. Ett arbete med att förbättra den fortsatta vårdprocessen inom BUP efter första besöket ska intensifieras med bland annat bättre tillgång till återbesök.

Region Skåne ska tillhandahålla en jämlik psykiatrisk vård. De omotiverade stora skillnaderna i medellivslängd för gruppen med långvarig allvarlig psykisk ohälsa, exempelvis schizofreni och bipolär sjukdom, måste minska. Den somatiska ohälsan hos personer med psykisk sjukdom ska särskilt uppmärksammas genom målinriktade insatser. Psykisk ohälsa hos äldre ska motverkas och insatser för detta behöver utvecklas. Missbruksvården behöver stärkas. Region Skåne behöver kartlägga behov inom området missbruk och beroende med särskilt fokus på unga men även på förebyggande insatser och strukturerat samarbete med kommunala insatser.

Förlossnings-, neonatalvård och kvinnors hälsa

Förlossningsvården i Skåne ska vara trygg och säker för den födande, för barnet och för personalen. Förlossningsvården i Skåne håller generellt sett en hög kvalitet. Vården har successivt förstärks under de senaste åren genom riktade satsningar på kvinnosjukvård, mer personal i förlossningsvården och bättre neonatalvård. Det arbetet måste fortsätta så att varje kvinna kan känna sig trygg i att få det bästa omhändertagandet innan, under och efter förlossningen. Förlossningsvård och kvinnors hälsa är prioriterade områden i Region Skåne i

enlighet med nationella överenskommelsen om bättre förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa 2015-2022 mellan staten och Sveriges kommuner och landsting. Sedan 2017 inkluderas även neonatalvård i överenskommelsen. Utveckling ska ske i enlighet med denna överenskommelse och Region Skånes strategiska plan för ökad tillgänglighet och jämlikhet i förlossningsvården samt insatser för kvinnors hälsa 2017–2019.

Den demografiska utvecklingen, med allt fler personer i fertil ålder, innebär ökade behov inom förlossningsvård och kvinnohälsa. Tillgänglig, och god förlossningsvård ska säkerställas och såväl förlossningsplatser som eftervård anpassas till det ökade behovet. Vårdkedjan ska vara sammanhållen, födande kvinnor ska känna sig trygga hela vägen, före, under och efter graviditeten. En trygg förlossningsvård innebär att den är nära. Hänvisning av födande kvinnor till andra sjukhus utan medicinsk grund ska minska.

Hög närvaro av barnmorska hos kvinnor i aktiv förlossning ska eftersträvas och långsiktigt mål är en barnmorska per kvinna. Anpassade vårdplatser för eftervård ska finnas i anslutning till förlossningsavdelningarna för dem som har behov att stanna kvar, och andra vårdformer såsom öppen eftervård ska utvecklas. Ett familje-BB ska öppna i Malmö under planperioden.

Arbetet för att minska förlossningsskador ska fortsätta under planperioden. Barnmorskor ska ha god kunskap om evidensbaserade metoder som kan förebygga förlossningsskador. Skador som uppstår ska identifieras och åtgärdas. Kvinnor med bäckenbottenproblem efter förlossning, eller annan sjukdom, ska erbjudas uppföljning och behandling. Tillgängligheten till bedömning och behandling av bäckenbottenbesvär ska förbättras.

Tillgänglig och säker neonatal vård måste tillgodoses dygnet runt, årets alla dagar. Familjecentrerad vård och samvård av mor och barn är viktigt, inte minst för barnets tillfrisknande, och ska fortsatt utvecklas. Avdelningarna för neonatalvård bör vara familjeanpassade så att föräldrar vars barn vårdas på en neonatologiavdelning kan bo med eller nära sina barn.

Utvecklingen av endometriosisvården ska fortsätta och nationella riktlinjer införas.

Vården för kvinnor och flickor som utsatts för könsstympning ska utvecklas. Region Skånes kvinnokliniker ska fungera som kliniskt, kunskapsmässigt och administrativt nav samt ansvara för klinisk mottagning där professionella, med rätt kompetens för uppdraget, tillgodoser målgruppens behov både kroppsligt och psykiskt. Rutiner för vård ska tas fram gemensamt av berörda aktörer för ökad tydlighet och för en mer jämlik vård i Skåne.

Tillgänglig och effektiv akutsjukvård

Väntetiderna på sjukhusens akutmottagningar är ofta för långa. Ett skäl är den generella bristen på vårdplatser som gör att patienter inte kan slussas vidare från akuten. Ett annat skäl är att patienter som skulle kunna tas om hand på vårdcentral istället kommer till akuten. Under 2018 påbörjades en större satsning på akutmottagningarna med bland annat akutmottagningsnära observationsplatser där patienter som är i behov av kortare observation kan läggas in för övervakning under några timmar. Det är ett sätt att frigöra plats på akutmottagningarna och öka patientsäkerheten.

Ambulanssjukvård med hög kompetens och hög tillgänglighet är en förutsättning för god akutsjukvård. Behovet ökar inom ambulanssjukvården, både till följd av fler uppdrag och genom att mer specialiserade insatser kan genomföras. Ambulanssjukvårdens organisation ska

utvärderas med syfte att insatstiderna ska vara optimala och likvärdiga i hela Skåne. För att klara av att säkra långsiktigheten och stabiliteten i ambulanssjukvården är det viktigt att den drivs i offentlig regi. Förutsättningarna för att stärka kapaciteten vid såväl akuta som planerade transporter med hjälp av ambulanshelikopter ska utredas i samverkan med övriga parter i Södra sjukvårdsregionen.

För att uppnå hög kvalitet i det akuta omhändertagandet på regionens akutmottagningar är målsättningen att specialistläkare ska vara närvarande dygnet runt. Utbildningen av akutläkare ska fortsätta i enlighet med Regional strategi för införande av akutläkare i Region Skåne (2015). Patienter som behöver läggas in på sjukhus ska skyndsamt överflyttas till vårdavdelning för att minska antalet patienter som ligger kvar på akutmottagningen. För att möjliggöra detta ska så kallade bedömningsplatser finnas i anslutning till akutmottagningarna för patienter som förväntas kunna lämna sjukhuset inom 24 timmar.

För svårt sjuka patienter, som vårdas på intensivvårdsavdelning (IVA) är förflyttning nattetid, till annan vårdnivå eller annan IVA, en medicinsk risk. Förflyttningar nattetid ökar kontinuerligt. Antalet patienter som på grund av brist på intensivvårdsplatser flyttas till annan vårdnivå eller annan intensivvårdsavdelning ska minska. Såväl intensivvårdsplatser som intermediära vårdplatser ska utökas.

En välfungerande sjukvård behöver vid till exempel olyckor eller andra akuta händelser tillgång till blod för att rädda liv. Även om tillgången till blod har ökat de senaste tjugo åren finns det i dag ett stort behov av fler donatorer för att säkerställa så att alla människor kan få de bästa förutsättningarna att bli friska. Därför måste Region Skåne se över hur fler skåningar ska bli blodgivare och hur möjligheterna att donera blod kan bli ännu bättre.

Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

Utvecklingen av cancersjukvården är fortsatt prioriterad utifrån regeringens långsiktiga inriktning för det nationella arbetet med cancervården som lyfter ökat fokus på prevention, tidig diagnostik, god tillgänglighet och förbättringar inom rehabilitering och palliativ vård vid cancer så att detta erbjuds jämlikt och av hög kvalitet.

Det är viktigt att cancer upptäcks och behandlas i tid. Därför ska särskilda resurser avsättas till de cancerdiagnoser som har långa väntetider. Tillgängligheten ska förbättras och väntetiderna kortas.

Skånsk cancersjukvård har under de gångna åren blivit väsentligt bättre. Cancervården har reformerats i grunden i och med införandet av standardiserade vårdförlopp (SVF) som successivt började införas 2015 och som nu omfattar 31 cancerdiagnoser. Samtidigt leder begränsningar i operationskapaciteten till orimligt långa väntetiderna inom vissa cancerdiagnoser. Fler operationssköterskor behöver utbildas och anställas. Resurserna till cancersjukvården kommer att utökas under 2019.

Primärvårdens kompetens att upptäcka cancer bör också stärkas. Därför är det viktigt att tillgängligheten på vårdcentralerna förbättras. Det nyligen skapade systemet med SVF-ansvariga läkare på vårdcentralerna ska fortsätta att utvecklas.

Utveckling för bättre utnyttjande av hela regionens kompetens och resurser ska fortsätta, och tillgängligheten öka. Under 2019 ska fler metoder för tidig upptäckt införas, exempelvis

kolorektal screening i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer. Organiserad PSA-provtagning ska införas.

Region Skåne ska fortsatt delta aktivt i landstingens och regionernas gemensamma arbete med nivåstrukturerings av cancervården i Sverige.

En drivande utvecklingsaktör

Den kliniska forskningen ska öka

Forskningsinfrastrukturen ska utvecklas i nära samverkan med akademien och näringslivet. Den kliniska forskningens kvalitet har utvärderats av Vetenskapsrådet. Region Skåne tillsammans med medicinska fakulteten vid Lunds universitet kom ut väl och fick höga vitsord för förmågan att omsätta translationell forskning till innovation och implementering i hälso- och sjukvårdens verksamhet. Arbetet med dessa strukturer kommer ytterligare att förbättras.

Under planperioden kommer särskilda forskningsutrymmen om 30 procent att utlysas för läkare men framför allt för de med medellånga vårdutbildningar. Detta för att öka möjligheten att kombinera forskning med kliniskt arbete även i dessa grupper. Tillsammans med akademien ska Region Skåne verka för att den egna forskningen ges tillgång till forskningsanläggningarna Max IV och ESS genom att materialforskning kompletteras med applikationer för medicinsk forskning.

Genom Region Skånes Life science-strategi, ska klinisk forskning och innovationer stärkas. Visionen är att Region Skåne ska vara en ledare för regionala innovationsinsatser, med hälso- och sjukvården som hävstång, för snabb tillväxt och innovation inom Life science-området. Personlig medicin är ett av de prioriterade områdena i Life Science strategin och Region Skåne deltar i två stora nationella projekt inom området, CAMP som avser gen- och cellterapi samt GMS som syftar till att använda genomik18 för att diagnostisera och behandla patienter. Dagens forskningsfinansiering bör ses över med syfte att öka resurserna. Därtill bör den politiskt beslutade Life Science strategin tillföras resurser för att möjliggöra ett genomförande.

Rikssjukvård och högspecialiserad vård ska fortsatt utvecklas

Målet under planperioden är att behålla rikssjukvård på befintliga områden samt att få fler nationella uppdrag inom ramen för nivåstrukturerings av cancer och annan nationellt högspecialiserad vård där våra resurser kan nyttjas effektivt och Region Skåne har kapacitet att ge den bästa vården.

I juli 2018 infördes en ny lag kring nationell högspecialiserad vård. Den nya lagen innebär att hela vårdkedjan omfattas vilket ökar omfattningen av högspecialiserad vård från cirka en promille till fem procent av alla vårdtillfällen. I rikssjukvård har endast ett eller två sjukhus tidigare kunnat få uppdraget medan det enligt den nya lagen kan vara upp till fem sjukhus som får uppdrag att bedriva nationell högspecialiserad vård. Enligt den nya lagen kommer uppdragen att gälla tills vidare vilket även kommer att gälla nuvarande rikssjukvårdsuppdrag som då inte blir tidsangivna.

Vid Skånes universitetssjukhus bedrivs rikssjukvård inom flera områden. Dessa är hjärtkirurgi på barn och ungdomar, hjärtkirurgi på vuxna med medfödda hjärtfel, hjärttransplantation och lungtransplantation, kirurgi vid medfött diafragmabräck, viss kirurgi vid vissa anorektala och vissa urogenitala missbildningar samt vid Hirschsprungs sjukdom.

När det gäller nationell nivåstrukturering av cancer kan det lämnas till max sex enheter i Sverige och fram tills nu har elva områden utretts. Region Skåne har fått uppdrag kring nedanstående områden vilka bedrivs av Skånes universitetssjukhus:

- Radiokemoterapi i botande syfte vid analcancer
- CRS/HIPEC vid spridd cancer i bukhålan
- Kirurgi vid matstrupscancer, definierade ovanliga tillstånd
- Kirurgisk och onkologisk behandling i botande syfte vid vulvacancer
- Kirurgi i botande syfte vid analcancer
- Kirurgi i botande syfte vid peniscancer
- Diagnostik och behandling av barn och vuxna med skelett- och mjukdelssarkom i extremiteter och bålvägg samt buksarkom

Profilerings och specialisering av sjukhusens uppdrag är en metod för att på bättre sätt använda befintlig kapacitet samt förbättra kvalitet, tillgänglighet och patientsäkerhet. Inte minst inom kirurgisk behandling finns ett samband mellan goda resultat och antal utförda åtgärder. För att nå största effekt av denna profilering måste hela vårdkedjan, från diagnostik till behandling efter operation, fungera optimalt.

Ett aktivt samarbete i Södra sjukvårdsregionen, som innefattar Skåne, Halland, Kronoberg och Blekinge, är av stor betydelse för att upprätthålla och vidareutveckla den specialiserade sjukvården i Skåne. Samarbetet och profileringen mellan olika vårdnivåer inom sjukvårdsregionen ger bättre vård och attraktivare arbetsplatser. Detta tar sig uttryck i gemensam planering av vården och gemensamma planer för rekrytering och bemanning.

Utbildningsuppdraget

Den skånska hälso- och sjukvården har tre uppdrag: att bedriva hälso- och sjukvård, forskning samt utbildning. Behovet av utbildningsplatser ökar från år till år liksom antalet utbildningsanordnare, och utmaningen att balansera hälso- och sjukvårdens olika uppdrag blir allt mer komplex.

Utbildningsuppdraget ska säkerställa tillgången till rätt kompetens och det förs därför kontinuerlig dialog med de skånska lärosätena, övriga utbildningsanordnare och myndigheter för att säkra Region Skånes tillgång till kompetens.

En särskilt stor utmaning är bristen på specialistsjuksköterskor. Med dagens system finns svaga incitament för en sjuksköterska att vidareutbilda sig. En utredning ska därför initieras, som ska se över möjligheten att skapa särskilda karriärtjänster för sjuksköterskor. Fler sjuksköterskor ska få möjlighet att utbilda sig till specialister med bibehållen lön under studietiden.

För att den praktiska delen av utbildningarna ska bli kvalitativt bra för både studenter och verksamheten är det av största vikt att det finns handledare i verksamheterna. Tillgången till handledare är därför av avgörande betydelse för den framtida kompetensförsörjningen. Handledarna finns bland Region Skånes medarbetare, och de ska ha rätt kompetens och rätt förutsättningar för att klara uppdraget. Former för handledning är under ständig utveckling. Utvecklingen går från handledning av enskilda studenter i enskilda moment till att integrera lärandet på arbetsplatserna där studerande på olika nivåer och i olika program kan mötas i aktiviteter för att lära genom kliniskt arbete. Detta kan göras under praktik på kliniska utbildningsavdelningar/utbildningssalar och med patientfall som ska lösas tillsammans. Arbetssättet för studenterna gynnar framtida teamarbete i vården.

Medarbetare

Kompetensförsörjningen idag och framöver är en av Region Skånes, och den svenska välfärdssektorns, stora utmaningar. Att attrahera och behålla rätt kompetenser och erbjuda möjligheter till utveckling under hela yrkeslivet, exempelvis specialiseringsutbildning, är några viktiga insatser. Inom vården råder brist på specialistkompetenser, vilket är ett av de viktigaste skälen till tillgänglighetsproblematiken. Under planperioden kommer särskilda åtgärder att vidtas för att minska bristen på specialistkompetenser

Stor utbildningsinsats för att säkra kompetensförsörjningen

Det råder brist inom en lång rad specialistkompetenser redan idag och med väntade pensionsavgångar under kommande år kommer kompetensförsörjningen att vara en fortsatt stor utmaning. Detta gäller inte endast specialistkompetenser, utan även generellt, och påverkar redan idag tillgängligheten negativt och är ett viktigt skäl till att sjukvården har för få vårdplatser. I Region Skånes kompetensförsörjningsplan beskrivs ett flertal konkreta insatsområden inom vilka insatser ska göras för att möta rekryteringsbehovet. En av slutsatserna är att dagens och framtidens utbildningsvolym inte kommer att räcka till för att säkerställa tillgången på rätt kompetens. För att säkra den framtida kompetensförsörjningen behövs många olika insatser. Region Skåne ska som arbetsgivare ge medarbetarna goda möjligheter till kompetensutveckling. Detta är viktigt såväl för hur Region Skåne uppfattas som arbetsgivare som för möjligheterna att lösa de brister som finns och väntas uppstå. Kompetensutveckling och lärande ska ske kopplat till verksamhetens mål och tydliggöras i medarbetarnas individuella utvecklingsplaner. Medarbetare som väljer att utveckla sin kompetens ska få möjlighet till utökade ansvarsområden. Arbetssätt, struktur och verktyg för att bättre samordna och stödja kompetensutvecklingsinsatser, utifrån verksamhetens behov, behöver utvecklas liksom nya former av lärande, till exempel digitalt lärande.

Särskilt prioriterat är att möjliggöra för fler av Region Skånes anställda sjuksköterskor att specialistutbilda sig. Bristituationen är generell men särskilt svår vad gäller operations-, anesthesi-, intensivvårds- och ambulanssjuksköterskor. Det är nödvändigt att stärka möjligheterna till betald specialistutbildning för sjuksköterskor. Antalet utbildningsanställningar ska därför öka och de utbildningsförmåner som finns idag ska succesivt omvandlas till utbildningsanställningar, vilka är mer förmånliga. Ambitionen är att under en fyraårsperiod möjliggöra utbildning till specialist för 1200 av Region Skånes anställda sjuksköterskor.

Inom ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget avsätt även resurser för att utöka antalet ST-block för allmänläkare, en annan bristkompetens som påverkar tillgängligheten inom primärvården negativt. Det råder brist vad gäller specialistläkare inom ett antal områden. Fortsatt prioritering av ST-utrymmen mellan specialiteter kommer att behövas. Det finns stor läkarbrist på vårdcentralerna i hela landet, Skåne är i detta inget undantag. För att på sikt lösa bristen på specialister inom allmänmedicin måste antalet ST-utrymmen utökas maximalt utifrån möjlig utbildningskapacitet. Antalet ST-utrymmen har utökats kraftigt de senaste åren. Med dessa ytterligare satsningar är ambitionen att 100 fler allmänspecialister ska hinna bli klara med sin utbildning fram till 2026. Satsningen på akutläkarspecialiteten ska fullföljas enligt beslutad plan för 2015-2025. Ett fortsatt införande av akutläkare skapar bättre förutsättningar för en utveckling av akutverksamheten, vilket gynnar såväl arbetsmiljö och patientsäkerhet som kvaliteten i det medicinska omhändertagandet.

Andra åtgärder för att möta kompetensförsörjningsutmaningen

Genom så kallad kompetensmixförskjutning kan bristsituationen lindras. Det innebär att antalet undersköterskor och skötare behöver öka relativt andra yrkeskategorier. Det innebär också att undersköterskerollen behöver utvecklas, till exempel genom fler specialistutbildade undersköterskor. Särskilda satsningar kommer därför att göras på kompetensutveckling för undersköterskor genom utbildningsanställningar som möjliggör för undersköterskor att utbilda sig med specialistinriktning med bibehållen lön under utbildningstiden.

Att använda kompetensen rätt och att ge medarbetarna möjlighet att arbeta utifrån sin kompetens och verksamhetens behov är en nödvändig insats för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Rätt använd kompetens kan innebära exempelvis uppgiftsväxling mellan yrkeskategorier och/eller införande av nya kompetenser. En åtgärd med stor potential är att göra förändringar som frigör sjukvårdspersonal i direkt patientarbete och vårdnära service från administrativa sysslor, som kan utföras av annan personal än vårdpersonal. Arbetet med rätt använd kompetens pågår i Region Skånes verksamheter men måste växlas upp och få större spridning.

Även om kompetensförsörjningen är en utmaning, ger Region Skånes omfattande utbildningsuppdrag goda möjligheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Systemen för handledning behöver dock ses över och utvecklas för att ge bättre förutsättningar för både studenter och personal. Att ta ansvaret som handledare ska ekonomiskt premieras i större utsträckning. Dialogen med de skånska lärosätena, övriga utbildningsanordnare och myndigheter behöver stärkas för att säkra Region Skånes tillgång till rätt kompetens och för att tydliggöra behovet av utbildningsplatser.

Region Skåne ska arbeta för att äldre medarbetare i större utsträckning ges förutsättningar att fortsatt bidra med sin kompetens. Äldre medarbetare ska ges möjlighet till ett hållbart arbetsliv, en arbetsmiljö som gör det möjligt att vara kvar samt möjlighet till en ny roll som handledare eller coach för yngre medarbetare.

Personalomsättningen ska minska i sjukvården och tänkbara åtgärder ska utredas. Erfaren personal som arbetat länge på sin arbetsplats spelar många gånger en väsentlig roll för att vården ska fungera. Erfarenhet och ansvar ska ekonomiskt premieras.

Det finns en stor potential i att ta tillvara kompetensen hos redan utbildade personer som kommer till Sverige från andra länder. Genom att stödja och korta vägen till den skånska arbetsmarknaden, samordna den introduktion och den komplettering som krävs för att erhålla svensk legitimation, ge möjlighet att träna svenska språket i hälso- och sjukvårdsmiljö har Region Skåne knutit till sig värdefull kompetens, såsom läkare sjuksköterskor och undersköterskor. Arbetsätt och struktur för att ta emot personer med utbildning från andra länder behöver fortsatt utvecklas.

Bristerna i dagens kompetensförsörjning avspeglas i ett beroende av inhyrning från bemanningsföretag. Det har dock bedrivits ett aktivt arbete som resulterat i en mycket positiv utveckling där beroendet av inhyrd personal minskat kraftigt de senaste åren. Region Skåne betraktas nu utifrån SKL:s riktlinjer som oberoende av bemanningsföretag och är det landsting i Sverige som har lägst andel kostnader för bemanningsföretag. Inom vissa områden är dock andelen bemanningsföretag alltför stort. Arbetet måste därför fortsätta och utvecklingen följas noga. De regioninterna resursteamerna ska fortsätta utvecklas.

En kartläggning av vilka personalgrupper som finns på sjukhusen ska göras under 2019, syftande till att säkerställa en optimal mix mellan personalkategorier och som inriktning för den allmänna

ambitionen att utöka sjukvårdspersonalen i takt om omkring 500 per år. Det sistnämnda bedöms som nödvändigt för att säkerställa att Region Skånes sjukvård ska klara att möta det ökande behov som följer av den demografiska utvecklingen med växande och åldrande befolkning.

Stärkt attraktionskraft

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare är av avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och framöver. Region Skåne ska vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser, bra möjligheter till utveckling för medarbetarna och ett ledarskap som upprätthåller ett lyssnande, närvarande ledarskap och aktivt arbetar för jämställda arbetsplatser. Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar, heltidstjänst ska vara norm och deltid ska ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar.

Region Skåne ska fortsätta arbetet med konkurrenskraftiga och individuella anställnings- och lönevillkor. Genom att tillämpa samma lönesättningsprinciper för alla medarbetare undviks osakliga löneskillnader på grund av kön. Årliga uppföljningar av jämställda löner ska även fortsatt göras. Arbetet med en kompetensbaserad, inkluderande och ickediskriminerande rekrytering behöver även fortsatt prioriteras för att öka mångfalden inom Region Skåne.

Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar och en bra arbetsmiljö. Förankringen och dialogen med medarbetarna och deras fackliga företrädare ska fortsätta stärkas. Insatser ska göras så att andelen medarbetare som arbetar heltid ökar. Visstidsanställningar ska begränsas.

Medarbetarnas inflytande och delaktighet i verksamheten är avgörande för verksamhetens utveckling. Region Skånes arbetsplatser ska upplevas som trygga för medarbetare, de som medverkar i regionens arbete och för de som tar del av den service och de tjänster som regionen erbjuder.

För att ge medarbetarna möjlighet till ett mer flexibelt arbetssätt ska resursteamerna på förvaltningarna fortsatt utvecklas. Möjligheter och former för regiongemensamt resursteam ska utredas.

Medarbetare som är intresserade och lämpliga för chefsuppdrag ska få möjlighet till utveckling inför en framtida chefsroll. Befintliga chefer ska ges goda förutsättningar och stöd för sitt ledarskap och sin kompetensutveckling.

Insatserna för att attrahera framtida medarbetare ska fortsätta och utvecklas, exempelvis genom att marknadsföra och beskriva Region Skånes verksamheter genom utvecklad närvaro på sociala medier, platser för studentmedarbetare och Tekniksprång. Region Skåne har även behov av att ett strukturerat arbete för att tidigt attrahera barn och unga till framtida arbete i Region Skånes verksamheter. Kunskapen om, och möjligheterna i, ett framtida arbete i Region Skåne måste spridas exempelvis genom satsningar som arbetsmarknadskunskap i skolan, deltagande på gymnasie-mässor, arrangerande av vårdmässor och erbjudande och planering av prao för ungdomar.

Som Skånes största arbetsgivare behöver Region Skåne ta ett samhällsansvar, vilket även bidrar till Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare. Regionen ska bidra till de nationella målen om att anställa personer som står långt från arbetsmarknaden och hela tiden arbeta för att arbetsplatserna anpassas för att personer med funktionsvariation ska kunna arbeta på lika villkor. Satsningen på extratjänsterna har fallit väl ut och ska fortsätta.

Likarättsarbetet är en angelägenhet för alla och är också kopplat till Region Skånes arbete som en attraktiv arbetsgivare. Ett aktivt arbete för lika rättigheter och möjligheter gagnar medarbetare, patienter, resenärer och samarbetspartners. Insatser ska även fortsatt göras gentemot nuvarande och framtida medarbetare för att säkerställa ett bemötande med omtanke och respekt, vilket är en förutsättning för att öka förtroendet för Region Skåne.

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö är en förutsättning för Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare, och för en väl fungerande kompetensförsörjning. En viktig del i detta är att erbjuda ett hållbart arbetsliv. Medarbetare som är sjukskrivna ska tidigt få stöd för att återfå sin arbetsförmåga och för att kunna återgå i arbete. Region Skåne ska verka för bättre förutsättningar för chefer att arbeta med arbetsmiljön, och därmed en hälsofrämjande arbetsplats och ett hållbart arbetsliv.

Fortsatta insatser ska göras för att minska sjukfrånvaron. Efter flera år av en ökad sjukfrånvaro nationellt, och i Region Skåne, ses nu en minskning av sjukfrånvaron. Insatser som ska fortsätta och intensifieras är t.ex. att genom tidiga insatser och förbättrad samverkan mellan Region Skåne och respektive vårdgivare förebygga och förkorta sjukfrånvaron.

Förenkla och utveckla HR-stödet

För att förenkla för chefer och medarbetare behövs fortsatt utveckling av stödsystem inom HR-området, vilket innefattar såväl IT-stöd som rutiner och arbetssätt. Förbättrings- och förenklingsarbetet måste stärkas för att inhämta och tillvarata förslag till förbättringar från verksamheterna. Cheferna ska enkelt kunna få svar på vanliga ledningsfrågor i vardagen genom målgruppsanpassad chefsdel på nya intranätet, support eller via verksamhetsnära HR-stöd. Det löneadministrativa arbetet ska upplevas enklare för chefer genom att ett professionellt personaladministrativt stöd säkras till cheferna och därigenom avlastas från personaladministrativa arbetsuppgifter.

Region Skånes verksamheter har behov av ett regiongemensamt IT-stöd, och arbetssätt, för verksamhetsanpassad schemaläggning och bemanning. Projektet är uppstartat och drivs i nära samverkan med SDV (Skånes digitala vårdssystem). Personalnämnden får i uppdrag att se över och utveckla det HR-nära stödet till kärnverksamheten.

Verksamhetsstöd

Strategisk och effektiv administration stödjer verksamheten

Region Skånes verksamheter lyder under dels lagstiftade komplexa regelverk, dels styrs den av fastställda mål och av övergripande beslut fattade av politiskt tillsatta församlingar. En välfungerande och effektiv administrativ verksamhet är avgörande för att Region Skåne ska kunna använda skattemedlen på ett optimalt sätt.

Administrationen är ett stöd för styrning, kontroll och utveckling. Genom kontinuerligt genomlysning- och förbättringsarbete kan effektiviseringar göras och arbetsuppgifter förenklas. Under senare år har den centrala administrationen reducerats väsentligt, men arbetet med en mer kostnadseffektiv administration ska fortsätta. Detta ska ske genom att se över om det finns administrativa uppgifter, som exempelvis genom förenklade målsättningar, kan utföras på ett bättre sätt eller helt avskaffas. Administration som inte tillför mervärde för organisationen ska tas bort och nödvändig administration ska utformas så att den blir effektiv för att stödja produktionen av tjänster. Arbetet med att automatisera och bygga bort repetitiva arbetsmoment inom de administrativa processerna ska skalas upp med hjälp av robotteknik. En översyn av den centrala administrationen liksom mängden styrande dokument och policys ska genomföras i syfte att effektivisera det administrativa stödet och tydliggöra styrningen.

Region Skåne ingår i flera samarbeten och organisationsmedlemskap. Dessa ska ses över så att samarbeten som inte ger önskad effekt kan avslutas. Regionstyrelsen får i uppdrag att utreda hur Skåne European Office kan knytas närmare verksamheten på hemmaplan med syfte att förstärka kunskapen om Region Skåne i Bryssel, samt öka kunskapen i Region Skåne om europeiska politiska processer.

En översyn av Region Skånes bolagsstruktur med fokus på bolagens uppdrag, styrning samt samordning med Region Skånes förvaltningsorganisation ska göras under 2019. Region Skåne är en stor bidragsgivare. Årligen delas det ut bidrag av stora summor från flera av regionens verksamheter. I syfte att förbättra samordningen ska en översyn av regionstyrelsens och övriga nämnders bidragsgivande genomföras under 2019.

Kontinuitetsplanering och krisberedskap

Region Skåne ansvarar för viktiga samhällsfunktioner som måste fungera under alla omständigheter och oavsett vilka händelser som kan inträffa i samhället. För att kunna upprätthålla sin verksamhet och funktionalitet måste Region Skåne därför ha en välutvecklad krisberedskapsförmåga. Det är i lag (2006:544) fastställt att landsting ska ha en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras.

Regionfullmäktige ska enligt kommunallagen tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter i vardag och kris. I aktuellt reglemente för krisledningsnämnd fastställs att Region Skånes krisledningsnämnd utgörs av regionstyrelsens arbetsutskott.

Regionfullmäktige fastställer varje mandatperiod en regional plan för krishantering före, under och efter en händelse eller kris baserat på aktuell regional risk- och sårbarhetsanalys. Av beslutet framgår även att upphandlande enheter utifrån beställarens krav ska framställa kontinuitetskrav på leverantörer för att åstadkomma leveranssäkerhet. I planen anges också att Region Skånes verksamheter systematiskt ska arbeta med risk- och sårbarhetsarbete (SRSA). SRSA ska innefatta riskhantering, kontinuitetshantering, planarbete och erfarenhetsåterföring efter

händelser, samt utgöra en samlad grund för Region Skånes risk- och sårbarhetsanalysrapport till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Socialstyrelsen och Länsstyrelsen. Den regionala risk- och sårbarhetsanalysen följs upp årligen på såväl statlig som regional nivå. Regionfullmäktige har också beslutat om en säkerhetspolicy med tillhörande strategi. Säkerhetsstrategin omfattar hela Region Skåne och följande säkerhetsområden: brandsäkerhet, skalskydd, tillträdesskydd, hot och våld, informationssäkerhet, IT-säkerhet, driftsäkerhet, ekonomisk säkerhet, transportsäkerhet och yttre miljösäkerhet. För de olika områdena finns mål och handlingsplaner framtagna och dessa följs upp i samband med ordinarie delårsrapportering eller årsredovisning.

Service och IT-stöd till vårdprocessen

Det systematiska förbättringsarbetet med fokus på hållbarhet, transparens och digitalisering av verksamheten sker för att säkra kvaliteten i servicenämndens tjänsteleveranser. Införande av IT-lösningen CAFM prioriteras och det planeras för att skapa grundstruktur för användning av sensorer och taggar inom området ”Sakernas Internet” (Internet of Things) samt nyttjandet av artificiell intelligens. Region Skånes övergripande initiativ och projekt, till exempel ”Skånes digitala vårdssystem” (SDV) och ”Nya Sjukhus” (NSX) kommer fortsatt påverka serviceverksamheternas arbetssätt.

Servicenämnden ansvarar för tjänster och service som utgår från hälso- och sjukvårdens behov idag och i framtiden och målsättningen är ”Den bästa partnern för vården”. Detta ställer krav på serviceverksamhetens förståelse för vårdens behov. Arbetet med att identifiera och hitta lösningar på hur man kan frigöra tid för vårdpersonalen sker gemensamt med vårdverksamheten. Inom de administrativa tjänsterna sker en fortsatt utveckling mot ökad automatisering genom robotisering.

Mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen måste Region Skåne fokusera mer på kärnverksamheten. Detta innebär bland annat att användningen av främst externa konsulter för att driva projekt måste ses över ytterligare. Genom att öka takten i förbättringsarbetet, effektivisera resursanvändandet och ta hand om personalen på bästa sätt frigörs resurser som tillsammans med omfördelningar från andra verksamhetsområden, ger ett reformutrymme åt vårdens viktigaste framtidsutmaningar.

Till kärnverksamhet hör lokalvård och patientnära service. Den lokalvård som tagits över i egen regi har visat goda resultat och ska fortsätta vara i egen regi. Införandet av servicevärdar har visat goda resultat, och konceptet ska fortsätta inom sjukvårdsverksamheterna. Syftet är att frigöra tid för vårdpersonalen att ägna åt patienterna. Servicevärdar hanterar ett antal vårdnära serviceuppgifter på vårdavdelningarna, som städning, måltidshantering, hjälp vid patienters hemgång och andra serviceuppgifter. En översyn av de gemensamma servicefunktionerna ska genomföras med fokus på att servicen ska finnas nära kärnverksamheten och införa standardiserade rutiner.

En uppföljning av effekten av digitaliserad incheckning på sjukhusen och införandet av servicevärdar i vården ska genomföras 2019

Upphandlingar

Region Skånes upphandlingar är omfattande. Rätt hanterade innebär de att kvaliteten i verksamheten ökar och att kostnaderna sjunker. Åtminstone om det säkerställs att avtalsföljsamhet råder. Ytterligare en viktig faktor är att de ska bidra till att främja konkurrensen mellan olika aktörer på den fria marknaden.

Region Skåne ska verka för att de varor och tjänster som köps in är producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden. Uppförandekod för leverantörer ska gälla i alla upphandlingar av varor och tjänster. För att stärka det strategiska arbetet med upphandlingar samarbetar Region Skåne med aktörer inom näringslivet, fackliga organisationer, idéburen sektor, brukarorganisationer och akademien.

Region Skåne ska ställa villkor enligt kollektivavtal när upphandlingens art motiverar det.

För att gynna småföretag och sociala företag krävs att fler upphandlingar delas och görs mindre så att fler kan tävla om att få utföra bland annat viktiga välfärdsuppdrag åt skåningarna. För att klara av framtidens utmaningar och locka fram nya innovationer och lösningar på Region Skånes problem ser vi innovationsupphandlingar som ett viktigt verktyg för att premiera nytänkande, utveckling och för att åstadkomma en långsiktig utveckling av produkterna till våra verksamheter. Ny smart teknik behövs för att skapa ekologiskt hållbara lösningar som på sikt också kapar kostnader.

Det livsmedel som upphandlas av och serveras inom Region Skånes verksamheter ska hålla hög kvalitet, ha en låg klimatpåverkan och inte bidra till antibiotikaresistensen. Därför ska Region Skåne se över hur både djur- och växtskydd kan bli en tyngre faktor i regionens upphandlingar, så att maten som upphandlas håller samma höga standard som svensk lagstiftning föreskriver. Genom att upphandla mer närproducerat till Region Skånes verksamheter stärks lokala gröna näringar som är viktiga för regionens tillväxt och skapar jobb, samtidigt som den klimatpåverkan som långa transportsträckor innebär minskar.

Region Skånes miljöprogram för det interna arbetet

Miljöfrågorna är långsiktiga och centrala för vår framtid. Genom ett offensivt miljöarbete ska Region Skåne möta framtidens utmaningar på miljöområdet. Region Skånes verksamheter har betydande miljöpåverkan och ska bidra till ett hållbart samhälle genom konstruktiva lösningar för en ren miljö och genom att bedriva en klimatneutral, fossilbränslefri och klimatanpassad verksamhet.

Miljöprogram för Region Skåne 2017-2020 ska stärka och utveckla det interna miljöarbetet. Alla medarbetare ska kunna medverka till god miljö, bättre hälsa och hållbar utveckling för att tillsammans möta framtidens miljöutmaningar. I miljöprogrammet finns fyra övergripande miljömål:

- Fossilbränslefri, klimatneutral och klimatanpassad verksamhet
- Hälsosam miljö
- Hållbar resursanvändning
- Stark miljöprofil

Region Skånes mål om att vara fossilbränslefritt 2020 gäller såväl fastighetsenergi som kollektivtrafik och egna transporter. Tillämpningen av Region Skånes riktlinjer för möten och resor behöver förbättras, så att både utsläppen och kostnaden för tjänsteresorna minskar. Koldioxidutsläppen från sjukvårdens användning av förbrukningsmaterial ska minska. Under 2019 fortsätter arbetet med att ta fram en modell för hur resterande klimatutsläpp ska kompenseras 2020.

Arbetet med att minska användningen av miljö- och hälsofarliga ämnen ska fortsätta genom att förbrukningsmaterial, kemikalier och varor, som innehåller ämnen med sådana egenskaper ska

undvikas vid upphandling och inköp. Vid om- och nybyggnationer ska kemiska produkter och byggnadsmaterial som innehåller ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper minska och om möjligt undvikas.

Mängden avfall, framför allt det brännbara och smittförande, behöver minska. Detta kräver ett förebyggande arbete genom miljömässiga och ekonomiskt hållbara avvägningar från produktval och upphandling till användning och resthantering.

Inom Region Skåne används, framför allt inom vården, en mängd produkter som på grund av sanitetsskäl är skyddade av, eller förpackade i, plast. Vården använder också mycket engångsmaterial och förbrukningsvaror, både vad gäller skyddskläder, operationsprodukter och annat material. För att kunna fasa ut så mycket användning av fossil plast som möjligt ska en inventering av de plastprodukter som används inom Region Skånes verksamheter genomföras. En sådan inventering kan sedan ligga till grund för fler innovationsupphandlingar på området. Där det redan finns lämpliga substitut ska Region Skånes verksamheter sluta köpa in engångsartiklar i plast.

Under 2019 fortsätter arbetet med att ta fram det miljöprogram som 2021 kommer att ersätta Miljöprogram för Region Skåne 2017-2020.

Tillgänglighet och dialog bygger förtroende för Region Skåne

Förtroendet för den offentligt finansierade verksamheten är en av de viktigaste faktorerna för legitimitet och hållbarhet i en politiskt styrd organisation. Viljan att solidariskt finansiera den offentliga verksamheten förutsätter att medborgarna litar på att skattemedlen används på ett ansvarsfullt sätt.

För att kunna bygga ett socialt hållbart Skåne är jämställdhet och jämlikhet nyckelfrågor. Medborgarna ska behandlas likvärdigt. Alla ska kunna känna sig välkomna till hälso- och sjukvården i Region Skåne, både patienter och medarbetare. Att identifiera och undanröja hinder är nödvändigt för att nå full delaktighet i samhället. Region Skåne ska verka för alla människors lika rättigheter och möjligheter. Vår verksamhet ska självklart ta sin utgångspunkt i nationella mål. Detta innebär att invånare, patienter och kunder ska kunna se vilka rättigheter de har och vad de innebär i praktiken. Det betyder också att politiker och tjänstemän ska veta vilka skyldigheter de har och kunna omsätta detta i verksamheten.

De mänskliga rättigheterna ska vara grundläggande i vår verksamhet. Det medför att riva hinder och barriärer för att alla patienter, kunder och invånare ska kunna ta del av våra tjänster och service samt sina mänskliga och demokratiska rättigheter. Det medför också att kunskap om olika grupperns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut, prioriteringar samt uppföljningar och utvärderingar.

Region Skåne ska vara en öppen organisation, som är villig att lära av medborgarna, och koppla detta till den politiska beslutsprocessen.

Patientnämnden stödjer patienterna och verksamheten

Patientnämndens uppgift är att ta emot och handlägga klagomål och synpunkter från patienter och anhöriga. Nämnden arbetar med att utveckla kontakten med medborgarna. Detta sker regelbundet vid möten, informationskampanjer och dialog med patientföreningar. Informationen riktas även till medarbetare i vården. Syftet är då att synliggöra patientnämndens verksamhet, så

vårdpersonal kan bistå patienterna och anhöriga i de fall dessa vill rikta klagomål eller behöver stöd i att tillvarata sina rättigheter. På detta sätt bidrar nämndens arbete till kvalitetsförbättringar och ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården och tandvården. Nämnden rapporterar direkt till regionfullmäktige.

Kollektivtrafik

En väl fungerande kollektivtrafik är avgörande för att hålla ihop Skåne och göra det möjligt för alla att bo, arbeta och studera var de vill. För att säkerställa en hållbar utveckling och uppfylla de regionala och nationella miljömålen är det nödvändigt att fler väljer att åka kollektivt.

Utbyggnaden och moderniseringen av kollektivtrafiken måste därför fortsätta för att den ska vara ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Den som väljer att åka kollektivt ska också kunna lita på att tåget eller bussen kommer fram på utsatt tid. För att uppnå detta krävs omfattande infrastrukturinvesteringar, smartare trafiklösningar på vägar och järnvägar, och en kapacitetshöjning med fler sittplatser på bussar och tåg. Driften ska vara pålitlig. Alla som reser eller jobbar i kollektivtrafiken ska kunna känna sig trygga. Detta både avseende den personliga säkerheten och med vetskap om att tåg och bussar håller sina tidtabeller.

Kollektivtrafiken ska stärka den regionala arbetsmarknaden, förbättra förutsättningarna för tillväxt och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling

Region Skånes uppdrag inom kollektivtrafik

Kollektivtrafiknämnden är från 2019 regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län. Det innebär att Region Skåne, genom nämnden, har det politiska och ekonomiska ansvaret för den skånska kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken finansieras genom skatter, biljettintäkter och andra externa intäkter. Vår roll är dubbel; dels är vi som myndighet beställare av samhällsfinansierad kollektivtrafik, och dels utför vi den genom förvaltningen Skånetrafiken.

Skånetrafiken ansvarar för att driva den samhällsfinansierade kollektivtrafiken. Cirka 57 procent av kostnaderna täcks genom biljettintäkter och andra externa intäkter, resten är skattemedel från Region Skåne. Skånetrafiken ansvarar för Pågatåg och Öresundståg, för gula regionbussar och gröna stadsbussar, för sjukresor och för färdtjänst i flera skånska kommuner.

Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag att återkomma till regionfullmäktige med förslag på hur utvecklingen och utbyggnaden av kollektivtrafiken kan fortsätta så att den regionala arbetsmarknaden stärks, förutsättningarna för tillväxt förbättras och Skånetrafiken når sina mål för såväl kundnöjdhet som marknadsandel av den motorburna trafiken.

Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Skåne har haft en utveckling som är unik i förhållande till övriga landet då det varit en stadig resandeökning sedan sammanslagningen av de gamla länen i Skåne. Aldrig förr har så många rest kollektivt i Skåne. Denna utveckling måste fortsätta. En väl fungerande kollektivtrafik minskar klimatutsläppen, vidgar människors arbetsmarknad, ökar sysselsättningen, leder till förbättrad hälsa och trafiksäkerhet samt skapar ett mer jämlikt samhälle.

Kollektivtrafiken ska fortsätta att utvecklas för att möta den efterfrågan som finns och de resandebehov som kommer att finnas i framtiden. Arbetet med att bygga Skåne helt måste utgå från skåningarnas olika behov. Utvecklingen av kollektivtrafiken måste därför anpassas till hur förutsättningarna för resande ser ut i alla delar av regionen, inte bara i de tätbefolkade delarna. Investeringarna i ny och bättre kollektivtrafik måste fortsätta, samtidigt som kollektivtrafiknämnden kontinuerligt måste se över det samlade trafikutbudet i syfte att säkerställa att de tillgängliga resurserna används så effektivt som möjligt. Kollektivtrafiknämnden ska också verka för bättre kommunikationer över Öresund och biljettpriser som främjar fortsatt integration. Det ska även vara möjligt att söka och köpa biljett i hela Skåne och Själland i Skånetrafikens biljettsystem.

Utbyggnaden av tågsystemet ska fortsätta med Pågatågstrafik på Söderåsbanan mellan Åstorp och Teckomatorp, med nya stationer i Billesholm, Kågeröd och Svalöv, samt på Lommabanan mellan Kävlinge och Malmö, med nya stationer i Furulund och Lomma. Ett helt nytt, kapacitetsstarkt tågsystem ska införas på den hårt belastade sträckan mellan Helsingborg och Köpenhamn.

Tågtrafiken måste också bli pålitligare. Trafikstörningar med försenade och inställda tåg på grund av eftersatt underhåll är ett stort problem. Järnvägsinfrastrukturen är en statlig angelägenhet och Region Skåne ska verka för att de skånska spåren får det underhåll som de behöver. Systemet med ersättningsbussar vid tågstörningar ska förbättras och utvecklingen av nya tekniska lösningar för bättre och mer individuellt anpassad trafikinformation ska drivas vidare.

Region Skåne ska vidareutveckla det regionala superbusskonceptet, som ska införas fullt ut på åtta stråk med hög belastning som till stor del saknar järnväg. Genom prioriteringar av kollektivtrafiken i form av fysiska och tekniska åtgärder, förbättrade fordon och bättre service skapas ett busskoncept av hög kvalitet som är snabbt, attraktivt och strukturbildande. Moderniseringen och utbyggnaden av storstadstrafiken ska fortsätta. MalmöExpressen på linje 5 har varit en uppskattad och framgångsrik satsning, varför konceptet ska utökas till ytterligare fyra linjer i Malmö och tre i Helsingborg. Fler stadsbusslinjer ska också elektrifieras. I Lund ska den nya spårvägen byggas klart och börja trafikeras.

Skåne behöver även i övrigt en välutvecklad och effektiv trafik. Kollektivtrafiken ska vara ett alternativ i hela Skåne och "Hela resan"-konceptet ska vidareutvecklas för att göra det enklare att kombinera olika trafikslag oavsett var man befinner sig i regionen. Hållplatsförsörjningen för bussar på landsbygden ska säkras så att en god anslutningstrafik tryggas.

Det ska vara smidigt och enkelt att resa kollektivt. Arbetet med att utveckla nya innovativa tekniska lösningar som underlättar för de befintliga resenärerna och sänker trösklarna för de potentiella är viktigt. Som ett led i detta ska utvecklingen av ett modernt och funktionellt betalssystem i kollektivtrafiken drivas vidare. Skånetrafikens nya app, som lanserades 2017, kommer att vara av central betydelse i det arbetet, men fullgoda alternativ ska finnas tillgängliga för resenärer som är ovana vid att resa kollektivt eller använda appar. Det ska vara möjligt att köpa biljetter i alla skånska kommuners centralorter. Under resan ska resenärerna kunna utnyttja tiden för att till exempel jobba, vila eller studera. Standarden på kollektivtrafiken ska vara god och fordonen ska förses med trådlöst wi-fi.

Det behöver underlättas att resa med kollektivtrafik på de orter som har anropsstyrd trafik och det är viktigt med en fungerande kollektivtrafik i hela Skåne. Därför behöver kollektivtrafiknämnden utreda hur den anropsstyrda trafiken i större utsträckning kan anpassas för arbets- och skolpendling samt hur beställning av anropsstyrd trafik kan ske digitalt.

En trygg kollektivtrafik

Resenärer och personal ska kunna känna sig trygga i den skånska kollektivtrafiken. För att öka tryggheten ska samordningen av tillgängliga resurser förbättras så att de snabbt kan sättas in på rätt plats. Därför ska kollektivtrafiknämnden låta undersöka hur bussar, tåg och färdtjänstfordon kan bli trygga platser för alla.

För att öka känslan av trygghet ska all skånsk busstrafik erbjuda flexibla stopp nattetid, den enskilde resenären ska kunna begära att bli avsläppt även mellan två hållplatser om det kan ske på ett trafiksäkert sätt.

Utökad dialog och samarbete med kommunerna

Skånetrafiken behöver utöka såväl samarbete som samråd med de skånska kommunerna i samband med förändringar av kollektivtrafiken. En fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för sysselsättningskapande tillväxt och varje förändring i utbud och tider har inverkan på kommunen och dess invånare.

Kommunerna står också för flera samhällsbetalda resor, exempelvis skolskjuts. Därför ska kollektivtrafiknämnden utveckla samarbeten med kommunerna för att samordna samhällsbetalda resor eftersom det kan utgöra grunden för en utbyggd kollektivtrafik.

En drivande utvecklingsaktör

En välfungerande kollektivtrafik bidrar positivt till den regionala utvecklingen. Genom att studera samspelet mellan resenärer, kommunerna, företagen, organisationerna, skolorna och samhällsservicen kan trafiken utvecklas. Kollektivtrafiknämnden ska därför samråda med regionala utvecklingsnämnden i arbetet att ta fram ett ”Skånepaket”, ett samlat åtgärds paket för en utvecklad infrastruktursatsning i Skåne. Detta paket ska möta behoven i vår växande region, och skapa förutsättningar för såväl ökad sysselsättning som ett hållbart resande.

Serviceresor

Serviceresorna är en viktig del av Skånetrafikens uppdrag och ska präglas av trygghet, värdighet och hög kvalitet. Den nya beställningsmottagningen i egen regi som startade under sommaren har redan levererat goda resultat. Servicen och bemötandet har förbättrats, samtidigt som antalet felkörningar och bomresor har minskat. Nu krävs fortsatta investeringar i verksamheten, så att resenärerna kan garanteras korta väntetider oavsett vilken dag eller tid på dygnet de behöver resa.

En värdighetsgaranti för serviceresor ska utredas. Garantin ska klargöra vad resenären kan vänta sig vad gäller service, bemötande och kvalitet samt innehålla kompensationsmekanismer i de fall garantin inte följs. Parallellt pågår ett arbete för att tillgänglighetsanpassa kollektivtrafiken som ett viktigt steg mot visionen att alla skåningar ska kunna nyttja fördelarna med en modern kollektivtrafik.

En översyn av samråd/fördelning mellan särskild trafik (ambulanstransporter) kontra allmän trafik (sjukresor/serviceresor) ska genomföras 2019.

Allmän regional utveckling

Region Skåne har ett regionalt utvecklingsansvar, som går hand i hand med sjukvårdsuppdraget och ansvaret för kollektivtrafiken. En balanserad regional utveckling gör det möjligt att bo, arbeta och leva i hela Skåne. Rätt insatser bidrar till nya arbetstillfällen, fler bostäder och bättre service till skåningarna. Den allt hårdare internationella konkurrensen kräver att skånska aktörer fortsätter utveckla en stark innovationsförmåga.

Hållbar utveckling i Skåne

Region Skåne har av regeringen fått ett regionalt utvecklingsansvar. Region Skåne har därmed ett allmänt uppdrag att stödja regional utveckling inom bland annat miljöområdet, arbetsmarknad, näringsliv och infrastruktur. Regionfullmäktiges inriktning för det regionala utvecklingsarbetet har sin utgångspunkt i Det öppna Skåne 2030. Arbetet utgår från samverkan med Skånes kommuner, näringsliv, föreningsliv och ideella sektor. För planperioden ligger särskilt fokus på att fler kommer i arbete i Skåne.

De delar av regionen som i dag saknar bredband via fiber måste få det för att säkerställa att alla delar av Skåne kan utvecklas och dra nytta av de fördelar digitaliseringen innebär. Utbyggt bredband i hela regionen gör tillgången till e-hälsa och digitala vårdlösningar jämlika i hela Skåne.

Att utsläppen fortsätter öka i Sverige är oroande och kräver handlingskraft. Därför ska Region Skåne ligga i framkant för att stödja utvecklingen av ny grön teknik.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

För att Region Skåne ska vara en drivande utvecklingsaktör och uppfylla sin lagstadgade roll som regional utvecklingsansvarig krävs en serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet. Detta betyder att verksamheten bygger på kunskap och fakta kring utvecklingen i samhället. För att fatta bra beslut inom respektive insatsområde behövs att kunskaper i form av statistik, analyser och prognoser tas fram och sprids. Det är lika viktigt att Region Skåne förmår att bevaka och påverka sina frågor både i den nationella och den europeiska kontexten.

Kunskapsstyrningen ska genomsyra verksamheten. Regionala utvecklingsfrågor drivs i en komplex verklighet där det krävs relevanta kunskaper kring Skånes, Öresundsregionens och övriga Sveriges utveckling i en internationell kontext.

Verksamheten arbetar löpande med att utveckla modeller för att tydligare följa upp hur Region Skåne bidrar till att uppfylla målen i den regionala utvecklingsstrategin. Under planperioden 2019-2021 kommer fokus vara på utvecklingen och implementeringen av nya mätmetoder som t ex BRP+ och matchningsindikatorer, samt uppföljning av Agenda 2030.

Omvärldsanalyser och framsynsarbete genomförs för att analysera trender och omvärldshändelser som har stor påverkan på Region Skånes uppdrag, samt vilka konsekvenser de får för verksamheten. Syftet är att ge en gemensam framtidsbild och prioritering för vad Region Skåne behöver agera på både långsiktigt och kortsiktigt.

Det internationella arbetet behövs för att Region Skåne ska ha möjlighet att nå målet att vara en drivande utvecklingsaktör. Därför lyfts det även tydligt i den regionala utvecklingsstrategin genom ställningstagandet att Skåne ska vara globalt attraktivt.

Det strategiska arbetet med nationell och internationell intressebevakning ska fortsätta. Under 2019 kommer påverkansområden identifieras för planperiod 2019-2021.

Bevakningen av europeisk och nationell politikutveckling och förmågan att driva ett framgångsrikt påverkansarbete är centralt för Skånes utveckling, eftersom flera förutsättningar sätts på dessa styrnivåer. Samverkan med Skåne European Office har länge ansetts vara viktig för att nå resultat.

En drivande utvecklingsaktör

Skåne och Öresundsregionen har mycket goda förutsättningar för en lysande framtid och ökat välstånd.

För att öka sysselsättningsgraden och minska arbetslösheten finns behov av strategiska insatser inom en rad politikområden, som arbetsmarknad, utbildning, näringslivsutveckling och integration. Pålitlig och välplanerad infrastruktur, kollektivtrafik som binder samman Skåne och en fungerande bostadsmarknad är avgörande för att stimulera rörligheten på arbetsmarknaden, och därmed en ökad produktivitet och konkurrenskraft.

Region Skåne har som Skånes största arbetsgivare stor påverkan på den skånska arbetsmarknaden. Inom forskningsområdena, i synnerhet medicinsk forskning, bidrar Region Skåne till den skånska innovations- och konkurrenskraften. Vidare har Region Skånes bolag Business Region Skåne och Innovation Skåne marknads- och innovationsfrämjande uppdrag. Även Skånes satsning på klusterinitiativ som samlar näringslivet i regionen är en viktig del i att öka företagens konkurrenskraft. Region Skåne arbetar för att förbättra kompetensförsörjningen, både genom strategiskt arbete och som arbetsgivare. Särskilt fokus läggs på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Det är särskilt viktigt för Region Skåne att agera tillsammans med kommunerna vad gäller hälso- och sjukvårdsfrågor, kultursamverkansmodellen, kompetensförsörjning, fysisk planering, klimatomställning, trafikförsörjning och näringslivsutveckling. Aktualiseringen av den regionala utvecklingsstrategin innebär en kraftsamling om Skånes utmaningar och skåningarnas möjligheter: 33 kommuner, kommunförbundet Skåne, länsstyrelsen, idéburen sektor, statliga myndigheter, branschorganisationer och näringslivet.

Skåne är en stark mat- och dryckesregion och besöksnäringen spelar stor roll för tillväxten i regionen. En viktig del av dagens och morgondagens arbetsmarknad finns inom den skånska livsmedelssektorn. Det finns en enorm erfarenhet, en hög kompetens och en etablerad forskning kring livsmedelsfrågor. Därför bör Skånes potential som en ledande mat- och dryckesregion stärkas.

Region Skåne är en stor bidragsgivare och det är viktigt att stärka samordningen och uppföljningen inom detta område. Därför ska en översyn av regionala utvecklingsnämndens bidragsgivande genomföras under 2019.

Internationellt samarbete

Region Skåne kommer även framöver att vara en aktiv part i Greater Copenhagen-samarbetet och driva på för ökad hållbar tillväxt och sysselsättning i Öresundsregionen. Integrationen mellan Skåne, Halland och Danmark ska fortsätta att öka. Region Skåne kommer att arbeta för avskaffa gränshinder, till exempel olika regler på arbetsmarknaden, som försvårar för

gränspendlare. Infrastrukturen i de två länderna måste också planeras gemensamt, så att hela regionen kan dra nytta av de investeringar som sker i både Danmark och Sverige. Kommunikationerna till Danmark ska byggas ut. I första steget genom en järnvägs- och biltunnel mellan Helsingborg och Helsingör. Regeringen har i den nationella planen beslutat att en strategisk analys för en förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör ska tas fram till 2020. När den är klar ska Region Skåne verka för att beslut om byggstart tas så fort som möjligt med målsättningen att förbindelsen ska vara färdigbyggd 2030. Med ytterligare en fast förbindelse, mellan Helsingborg och Helsingör, skapas en väsentligt större arbetsmarknad i Öresundsregionen. Med tillgång till en större arbetsmarknad kan fler komma i jobb. I nästa steg vill vi knyta Malmö närmare Köpenhamn genom Öresundsmetron som kopplar Malmö till Köpenhamns tunnelbana.

Internationellt samarbete är en framgångsfaktor för hållbar tillväxt i Skåne. Utgångspunkten är att nya värdekedjor för tillväxt är globala och att den kunskapsbildning som krävs för internationell konkurrenskraft inte kan genereras på en plats eller i en region.

Ett viktigt projekt är samarbetet för transportleden mellan Skåne och Hamburg (STRING), vars syfte är att stärka ekonomisk tillväxt och säkra en hållbar samhällsutveckling i regionen. Region Skåne bidrar årligen med finansiering till det gemensamma sekretariatet, samt avsätter personella resurser till samarbetet.

Region Skånes strategi för forskning och utveckling har som mål att Skåne ska fortsätta vara innovativt och konkurrenskraftigt. Inte minst handlar det om att ta tillvara den potential som den omfattande forskningsinfrastrukturen i Öresundsregionen erbjuder.

Satsningen på forskningsanläggningarna ESS och Max IV i Lund följs nu av satsningar på initiativ som tar forskning till affärsutveckling i syfte att visa världsklass även på kommersialisering.

Fler i arbete – kompetensförsörjning och näringslivsutveckling

Det ska vara lätt att starta och driva företag i Skåne. Region Skåne ska arbeta för regelförenkling och sprida goda erfarenheter mellan kommunerna om hur förutsättningarna för företagande kan förbättras. Genom att optimera det regionala stödsystemet utifrån näringslivets behov och möjligheter samt att göra det enkelt för företagen att hitta rätt i systemet skapas förutsättningar för små- och medelstora företag att växa och skapa nya arbetstillfällen.

Näringslivsklimatet kan utvecklas genom att företag och entreprenörer träffar andra företag och entreprenörer. Företagens utveckling sker också genom kontakter med forskare och offentlig sektor. För att stödja detta behövs bra innovationsmiljöer där dessa parter kan träffas och hitta nya samarbetskonstellationer. De science parks och inkubatorer som finns i Skåne är tänkta att främja denna utveckling av näringslivet. Ett starkare näringslivsklimat nås även genom att stimulera företagens kunskapsutveckling och samarbeten.

För att utveckla näringsklimatet krävs också insatser för att skapa goda förutsättningar för att utveckla innovationer. En viktig satsning förutom ökat samarbete mellan näringslivet, lärosätena och offentlig sektor är Forsknings- och innovationsrådet i Skåne, Firs.

För att få fler att starta och driva företag behöver människor se företagande som en möjlig karriärväg. Detta kan vi stärka genom att främja insatser för att stimulera företagande hos unga.

Skåne har Sveriges lägsta sysselsättningsgrad, vilket ger direkt effekt på bland annat skatteunderlag, hälsa, social inkludering och integration. Utbildnings- och kompetensförsörjningsfrågorna utgör därför ett strategiskt viktigt område. Investeringar i befolkningens färdigheter och kompetens ökar produktiviteten, rustar arbetskraften för framtiden och är den enskilt viktigaste åtgärden för att på sikt pressa ner arbetslösheten. Här spelar inte minst folkhögskolorna en viktig roll som förmedlare av yrkeskunskaper, bildning och möjligheter till personlig utveckling.

Det krävs en utvecklad regional utbildningsinfrastruktur för att matcha individer med det kompetenskrav som arbetslivet ställer. Region Skåne ska förbättra privata, offentliga och ideella arbetsgivares möjligheter att få tillgång till rätt kompetens genom att bidra till ett behovsanpassat utbildningssystem och möjliggöra medvetna utbildningsval. En stark samverkan med kommuner, statliga myndigheter, utbildningsaktörer och lärosäten är en förutsättning för att lyckas. En utvärdering av förutsättningarna för Region Skånes arbete i finsamförbunden, finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, ska genomföras.

Matchningen av arbetssökande och lediga jobb samt utmaningarna på kompetensförsörjningsområdet och i utbildning/skola är centrala arbetsmarknadsfrågor. Arbetsmarknaden är regional och därför krävs ett starkare regionalt mandat för att lösa kompetensförsörjningsutmaningen. En del av Skånes tillväxtpotential ligger i hur väl regionen drar nytta av det geografiska läget och utvecklar samarbeten med grannregionerna. Samverkan är viktig och den skånska arbetsmarknaden har starka kopplingar till bland annat den danska sidan av Öresundsregionen.

Kunskapskraven blir också allt högre i den traditionella tillverkningsindustrin. De flesta jobb kräver idag utbildning på minst gymnasial nivå. Personer med lägre utbildning har en betydligt lägre sysselsättningsgrad. Alltför få utrikesfödda med en högre utbildning har idag ett arbete som motsvarar deras kvalifikationer. Att så många utlandsfödda svenskar inte får jobb som motsvarar deras kvalifikationer innebär förlorade möjligheter både för samhället och individen. Region Skåne har ett ansvar för kompetensförsörjning och matchning på arbetsmarknaden. Det är nödvändigt att utveckla en samordnad arbetsmarknadspolitik som främjar insatser för utbildning, lärande och rörlighet på arbetsmarknaden.

Etableringsuppdraget behöver anpassas bättre till de regionala förutsättningarna och till individernas behov av stöd och insatser. Insatser ska göras för att främja ungdomars inträde på arbetsmarknaden, exempelvis arbetsmarknadskunskap, teknikcollege och yrkes-SFI. Insatser ska också riktas särskilt till nyanlända. Samverkan mellan olika aktörer inom utbildningssystemet, som yrkeshögskolor, folkhögskolor och universitet och högskolor, är nödvändigt. Kompetenssamverkan Skåne har nyligen tagit fram en strategi för prioriterade insatser inom kompetensförsörjningsområdet.

Region Skåne ska inte enbart arbeta tillsammans med arbetsmarknadens parter, skola och Arbetsförmedlingen för att skapa regionala överenskommelser som möjliggör och underlättar användandet av statliga arbetsmarknadsåtgärder. För att ytterligare stärka arbetet med att få fler i arbete samt förbättra matchningen på arbetsmarknaden vill Region Skåne verka för att staten ska ge Region Skåne ett större ansvar i arbetsmarknadsfrågor.

Industri- och teknikutveckling skapar möjligheter för nya företag att växa fram och förutsättningar för att effektivisera produktion och öka konkurrenskraften i Skånes näringsliv. Kopplingen mellan den kunskap som finns på lärosätena och det skånska näringslivet måste stärkas. Digitalisering och automatisering kommer också påverka framtidens behov av

kompetens och ställa andra krav på utbildningssystemet. Framförallt så måste intressen för teknik öka bland ungdomar.

Digitalisering

Digitaliseringen präglar omställningen i alla sektorer, inte bara inom informations- och kommunikationssektorn utan i högsta grad inom hälso- och sjukvården. Med nyttan för skåningarna i fokus ska Region Skåne verka för fortsatt utveckling och ökad samordning inom områdena kommunikation, digitalisering och e-hälsa.

Lika viktig som transportinfrastrukturen är utvecklingen av bredband och telekommunikation. Den uppnås genom att nå målen formulerade i den skånska bredbandsstrategin samt genom att generellt främja utbyggnaden av en öppen IT- infrastruktur som är tillgänglig för alla i hela Skåne. Samarbetet med kommunerna är avgörande vad gäller planering, införande och koordinering av bredband.

Innovation och forskning – centralt för Skånes utveckling

Region Skånes insatser inom innovation och forskning utvecklar regionens egna verksamheter och bidrar till att stärka Skånes ställning som universitetsregion och som attraktiv arbetsmarknadsregion. Arbetet för att göra Skåne till Europas mest innovativa region ska fortsätta under mandatperioden.

Region Skåne står inför betydande utmaningar och genomför under de kommande åren omfattande investeringar. Här är ett medvetet och strategiskt innovationsarbete en avgörande faktor för att kunna utveckla, effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten. Ett nära samarbete mellan regionens medarbetare, forskare och näringslivet är viktigt för att kunna snabba på utvecklingen och implementeringen av nya innovationer. Detta gäller inte minst inom vården. Nya behandlingsmetoder som utvecklas ska snabbt kunna komma patienterna till del och förbättra kvaliteten i hälso- och sjukvården. Innovationer vad gäller fossilfria och gröna transporter ska testas.

En framgångsfaktor för organisationer som lyckas med förnyelse och utveckling är att ledarskapet och kulturen uppmuntrar och stöttar kreativa medarbetare. Nämnder och bolag ska inom budget aktivt stödja utveckling, innovation och förnyelse som bidrar till en högkvalitativ och kostnadseffektiv verksamhet och en god arbetsmiljö.

Skånes innovationsbolag har en viktig roll i arbetet med att sprida innovativa arbetssätt och ny teknik. Ett viktigt mål är att stödja och förenkla för både invånare och medarbetare som har innovativa idéer och säkerställa att innovativa lösningar sprids. Externa parter, som forskare och entreprenörer, ska få en tydlig kontaktväg in i regionen.

Life Science – läkemedelsindustrin

Läkemedelsindustrin är i dag inte lika homogen som tidigare. Utveckling av läkemedel sker i ett ekosystem av aktörer med interaktion mellan små utvecklingsbolag, stora företag, forskargrupper med flera. Det sker också mer sammankopplat i hela Life Science-sektorn och på tvärs med andra branscher, till exempel IT-industrin. För att stimulera denna utveckling arbetar regional utveckling bland annat med stöd till och utveckling av SMILE-inkubatorn i Lund, där nya bolag utvecklas, Medicon Valley Alliance (MVA) där företag och sjukvård samt lärosäten samverkar, exempelvis genom att stimulera life science- kopplingarna till ESS och Max IV. MVA ansvarar

även för kompetensrådet inom life science som syftar till att stärka samarbetet mellan arbetsgivare, branschföreträdare, fackliga företrädare och utbildningsanordnare i syfte att förbättra tillgången till rätt kompetens. Därtill arbetar regional utveckling med insatser för att stärka samarbetet mellan näringslivet, sjukvården och akademien inom ramen för innovationsområdet Personlig hälsa, som har pekats ut som särskilt fokus av Firs, Forsknings- och innovationsrådet i Skåne.

Framtidens läkemedel kommer att baseras på mer personlig medicin i form av individualiserade behandlingar som cell- och genterapi. Regional utveckling arbetar med hälso- och sjukvården och Lunds universitet med insatser för att stärka detta genom ny infrastruktur för produktutveckling och kommersialiseringsfokus.

För att stärka läkemedelsindustrins utveckling krävs satsningar på utvecklingen av ekosystemet för life science som helhet, satsningar på möjligheten till kliniska prövningar, ökat samarbete över Öresund med MVA som kärna samt insatser för att dra nytta av ESS och Max IV som hävstänger för utveckling.

Läkemedelsindustrins utveckling kommer framöver kunna stärkas genom ökat fokus på personlig medicin, till exempel diagnostik och behandlingar inom cell- och genterapi.

Samverkan med idéburen sektor

Med ett hälsoperspektiv på de regionala utvecklingsfrågorna och vice versa kan den sociala hållbarheten stärkas. Idéburen sektor kan leverera värden, kompetens, engagemang och kontaktnät som inte finns samlat varken i det offentliga eller inom näringslivet. Därför finns det en kraft inom idéburen sektor och civilsamhället som är viktig för regionen att ta vara på. Med överenskommelserna med idéburen sektor för att utveckla nya samhällsmetoder och sociala innovationer utvecklar vi ett mer hälsofrämjande samhälle. Exempel på detta är det idrottspolitiska programmet, vars syfte är att bidra till att fler barn, unga och äldre ser idrotten som en viktig del för sin och samhällets utveckling. En ytterligare insats är samverkan mellan hälso- och sjukvården och idéburen sektor för ökad psykisk hälsa.

Miljön och arbetet för att klimatsäkra Skåne

Användningen av fossila material och fossil energi orsakar negativ klimat- och miljöpåverkan genom koldioxidutsläpp och giftiga ämnen. Den redan pågående klimatförändringen måste hanteras. Användningen av jordens tillgängliga råvaru- och energiresurser måste effektiviseras och göras mer cirkulär för att inte tära på naturkapitalet.

En god livsmiljö i Skåne kräver ett annat förhållningssätt till hur vi använder jordens ändliga resurser och till hur den biologiska mångfalden kan bevaras.

Biologisk mångfald är en förutsättning för det skånska jord- och skogsbruket. Den regionala livsmedelsstrategin ska genomföras tillsammans med hela värdekedjan i Skåne. Med bättre utnyttjande av landskapets eko-systemtjänster kan resursanvändningen bli hållbarare och öka landskapets resiliens. Det tydliggör också landsbygdens utvecklingspotential. Region Skåne ska stödja kommunerna i arbetet med att bättre utveckla mötet mellan stad och land och ge goda förutsättningar för utveckling av näringsliv, besöksnäring och kulturliv.

Den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 och Region Skånes miljöstrategiska program gäller fortfarande. Region Skåne ska agera kraftfullt för att bidra till de regionala

miljömålen. Det handlar om att skapa grön tillväxt; det vill säga en ekonomisk tillväxt som bygger på att naturresurser förvaltas långsiktigt och hållbart, och där denna inriktning utnyttjas av entreprenörer och skapar nya företag. Region Skåne måste också fortsätta påverkansarbetet gentemot staten för att åstadkomma en omfattande ökning av investeringarna i den skånska järnvägsinfrastrukturen, eftersom detta kommer att vara en förutsättning för att nå miljömålen inom transportsektorn.

Region Skåne ska fortsatt vara ett föredöme vad gäller miljöarbete. Därför är det bland annat viktigt att alla ombyggnationer av lokaler som Region Skåne bedriver verksamhet i, präglas av ett starkt miljötank med bland annat energieffektiviseringar för att på sikt förbättra både regionens ekonomi och miljö. Ett exempel på detta är att laddplatser ska byggas ut för att möta efterfrågan. Arbetet med biogas ska fortsätta. Hela Region Skåne ska också arbeta med att minska sitt avfall.

Region Skåne måste därför mer aktivt bidra som en av många aktörer till att säkerställa tillgången och kvalitén på vatten i Skåne. Ett särskilt ansvar har regionen att komma tillrätta med läkemedelsrester i våra vattendrag genom avloppsvatten. Ökad resurseffektivitet, förbättrad avfallshantering, minskad användning av kemikalier och minskade läkemedelsrester i miljön är viktiga områden. Region Skånes handlingsplan för läkemedel och miljö drivs vidare. Den regionala handlingsplanen för kemikalier ska implementeras tillsammans med kommunerna, näringslivet och andra aktörer i Skåne.

Mikroplaster har en stor påverkan på vår miljö, framför allt i våra hav och de marina ekosystemen. Det är viktigt att även Region Skåne bidrar till att minska spridningen av mikroplaster.

Erosionen vid den skånska kusten är ett växande problem. Regionen ska ta ett ansvar för att samråda kring de insatser som görs av kommuner och staten. Stranderosion ingår i arbetet med att klimatsäkra eftersom stigande havsnivå och intensivare stormar bidrar till ökad erosion långsiktigt. Skånes kustkommuner uppmärksammat behoven av klimatanpassning då de åtgärder som idag genomförs längs kusten domineras av ”hårda” lösningar. De missgynnar inte bara strändernas ekosystem och tjänster utan har även visat sig skapa mer problem med ökad erosion vid närliggande platser. Kunskapen om natur- och ekosystembaserade klimatanpassningsåtgärder behövs där samhällets sårbarhet begränsas samtidigt som biologisk mångfald och ekosystemtjänster bevaras och stärks.

Region Skåne behöver fortsätta omställningsarbetet till förnybar energi och bioekonomi – förnybara bränslen och råvaror – samt minska energiförbrukningen i Skåne. Arbetet med den regionala handlingsplanen för bioekonomi fortsätter och ska leda till att öka andelen förnybara råvaror och material i industrin. Att vara en aktiv part i detta arbete innebär dock inte att Region Skåne ska äga eller driva egna energiproduktionsanläggningar. Sådana investeringar är inte att lägga fokus på kärnverksamheten. Därför ska det under året undersökas om Region Skånes sex vindkraftverk i Hultsfred kan avyttras kostnadsneutralt i förhållande till investeringen.

Region Skåne samverkar med Skånes aktörer i utvecklingen av miljövänliga drivmedel. Som ansvarig för den regionala transportinfrastrukturplanen och som huvudman för den regionala kollektivtrafiken ska Region Skåne lägga särskilt fokus på transportsektorn. I trafikförsörjningsprogrammet finns en tydlig målsättning om att den regionala kollektivtrafiken ska vara fossilbränslefri redan 2020. Satsningar på Gröna Transporter ska fortsätta under mandatperioden. Innovativa lösningar, som elvägar och självkörande fordon, kommer att spela

en stor roll för framtidens trafiklösningar. Här ska Skåne ligga i framkant och främja utvecklingen inom området.

Det ska bli enklare att komma ut i naturen med kollektivtrafik. Detta ökar kunskapen och människors omtanke om Skånes natur- och kulturlandskap. Vandring och cykling är en globalt växande trend och Skåne har en stor potential i den naturbaserade besöksnäringen. Region Skåne fortsätter att marknadsföra Skåneleden och våra cykelleder nationellt och internationellt, samt satsar på att utveckla och vårda natur- och rekreationsområden genom uppdrag och bidrag till Stiftelsen Skånska Landskap.

Stiftelsen Skånska Landskap ansvarar för 19 olika strövområden i Skåne på uppdrag av regionfullmäktige. Strövområdena utvecklas hela tiden för att förbli attraktiva besöksmål. De är en viktig del av Skånes turistutbud och ska ge möjlighet till naturupplevelser för alla, men särskilt för barn och ungdomar.

Infrastruktur och boende

Skåne är en flerkärnig region. Det ställer höga krav på transportinfrastrukturen både i städerna och på landsbygden. För att Skåne, och på sikt hela Öresundsregionen, ska kunna växa samman till en naturlig region för arbete, studier, handel, nöjen och kultur krävs stora investeringar i infrastrukturen. Järnvägen är särskilt viktig och de skånska spåren kommer att kräva både betydande utbyggnad och förbättrat underhåll för att såväl den regionala kollektivtrafiken som godstrafiken ska kunna fortsätta utvecklas.

Den nationella planen för 2018-29 innehåller historiskt stora, och för Skånes del välbehövliga, satsningar på infrastrukturen, men det bör samtidigt understrykas att de inte är tillräckliga. För att det ska vara möjligt att nå resandemålen för kollektivtrafiken så kommer det att krävas omfattande infrastrukturinvesteringar på framför allt järnväg, utöver redan beslutade utbyggnadsplaner. Region Skåne ska därför fortsätta att arbeta för att Skåne ska få de infrastruktursatsningar som det finns behov av.

Regionala utvecklingsnämnden får, i samråd med kollektivtrafiknämnden, i uppdrag att ta fram ett samlat åtgärdsprogram för utvecklad infrastruktursatsning i Skåne, ett "Skåne-paket", som möter behoven hos ett växande Skåne, samt skapar förutsättning för såväl ökad sysselsättning som ett hållbart resande. En översyn av standarden på Skånes transportvägar ska genomföras i syfte att öka länets tillväxt och för en bättre fungerande arbetsmarknad.

Med en växande e-handel och utrikeshandel kommer godstransportererna allt mer att påverka Sverige och Skåne. Att regionen på ett hållbart sätt kan hantera denna ökande godstrafik är av stor vikt. En grön utbyggnad av godskapaciteten skulle starkt bidra till tillväxt i regionen. Detta gäller järnväg, väg såväl som de sydsvenska hamnarna, som idag är något av en outnyttjad resurs.

E6 är ett viktigt stråk genom Skåne både för persontransporter och gods. I väntan på att nödvändiga upprustningar förs in i nationell plan arbetar Region Skåne aktivt med Trafikverket för att förbättra framkomligheten.

Arbetet med nationell och regional plan har varit intensivt under 2018. Region Skåne kommer under 2019 fortsätta arbeta för de skånska intressena i nationella planer och satsningar. Region Skåne avser att under 2019 agera avseende genomförande av utpekade objekt i beslutad nationell- och regional plan 2018-2029. Det handlar såväl om att få till en snabbare byggstart av till exempel Väst kustbanan och ny stambana Lund- Hässleholm, som att säkerställa en

utbyggnad av det regionalt prioriterade vägnätet enligt plan. Här inbegrips till exempel väg 19, väg 11, väg 13/23, avseende hög trafiksäkerhet och bidra till en god tillgänglighet och framkomlighet för att binda samman Skånes tillväxtmotorer, regionala kärnor och dess omland. Centralt är att utveckla en robust och attraktiv kollektivtrafik i dessa stråk.

Under 2019 inleds även inriktningsplaneringen inför nästa planomgång 2022-2033 där Region Skåne har en ledande roll i att samla och synliggöra de skånska behoven så att de syns och prioriteras. Det handlar till att börja om ytterligare ökat underhåll, dubbelspår på Skånebanan och en betydande utbyggnad och förbättring av Ystad- och Österlenbanan. Trafiksituationen på de skånska Europavägarna behöver också förbättras genom en kombination av åtgärder för att minska trängseln, däribland en utbyggnad av hela E22:an och stora delar av E65:an till motorvägsstandard. Region Skåne ska agera gentemot såväl regeringen som Trafikverket för att få gehör för våra behov.

Bostadsbrist och obalans på bostadsmarknaden är ett samhällsproblem. Arbetsmarknad, utbildningsmöjligheter, integration och social hållbarhet påverkas negativt. Enligt regeringsförslag kommer Region Skåne framöver att få ett utökat uppdrag inom fysisk planering. Detta ger ökade möjligheter för regionen att planera och vägleda exempelvis mark- och vattenanvändningen i Skåne.

Region Skåne kommer inom ramen för Skånskt bostadsnätverk, tillsammans med andra aktörer att verka för ökat bostadsbyggande. Detta ska också ske genom projektet Vi bygger Skåne tillsammans med Sveriges byggindustrier syd och ett antal av de större bostadsföretagen, i nära samverkan med Skånes 33 kommuner. Bostadsbyggande i kollektivtrafikhärla stråk, och ökat fokus på cykeln som del i resan, måste prioriteras.

Region Skåne behöver också ta tillvara cykelinfrastrukturen för att binda samman Skåne på ett mer effektivt sätt. Det kräver en planering som tar större hänsyn till sträckor som anknyter till kollektivtrafikens hållplatser samt pendlingsstråk som binder samman kommuner.

Kulturverksamhet

Konst och kultur är en kraft i samhället som ofta sträcker sig utanför den traditionella kultursektorn och kulturen har på så sätt en bredare roll i samhällsutvecklingen. Kultur kan inte skapas direkt av politiska beslut, utan politikens roll består i att skapa goda förutsättningar för människor att utforska sin kreativitet och finna sätt att låta den komma till uttryck. Det kräver en särskild lyhördhet för kulturarbetarnas behov och en grundläggande respekt för det fria konstnärliga skapandets villkor. Region Skåne står som huvudägare till tre scenkonstinstitutioner i Skåne: Malmö Opera, Skånes Dansteater och Musik i Skåne samt för det regionala resurs- och produktionscentret Film i Skåne.

Konst och kultur i Skåne

I Skåne finns ett brett och rikt kulturutbud, med en mångfald av högkvalitativa verksamheter. Tillsammans med Skånes kommuner, ett starkt föreningsliv och professionellt kulturliv har Region Skåne under lång tid byggt upp en gedigen basstruktur som gör att Skåne har en stark ställning i svenskt kulturliv. Det skånska kulturarvet är rikt och påminner om att Skåne alltid varit en plats där kulturer har mötts och blandats. Var femte skåning har sina rötter i en annan kultur än den traditionellt skandinaviska.

Skåne är också en del av Öresundsregionen som är Nordens största och mest tätbefolkade storstadsområde med cirka 3,6 miljoner människor, varav en dryg tredjedel bor i Skåne. Öresundsregionen skapar möjligheter till samarbeten såväl för enskilda kulturskapare, som för kulturverksamheter och kommuner.

Region Skånes övergripande uppdrag är att verka för att kulturlivet ska kunna fortsätta utvecklas med både bredd och spets, och för att alla skåningar ska få möjlighet att ta del av kulturen på lika villkor. Barn och unga är en särskilt prioriterad grupp där alla, oavsett bostadsort och klassbakgrund, ska garanteras en likvärdig tillgång till kultur, både att uppleva och genom att själva vara med och skapa. En fungerande kulturskola som är öppen för alla är därför en central del av kulturpolitiken.

Kulturnämnden är Region Skånes facknämnd i kulturpolitiska frågor och verkar på uppdrag av regionfullmäktige.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Kulturen är viktig för Skåne och skånsk utveckling. Kulturen har i första hand ett egenvärde, men den är också en viktig kraft för demokrati, yttrandefrihet och delaktighet. Med satsningar på musik, film, teater, folkbildning och bibliotek uppstår mötesplatser och utrymme för reflektion och nya idéer. Kulturen ger människor möjlighet att växa och utvecklas. Kulturen kan också fungera som ett instrument för folkhälsa, integration och för att stötta barns och ungas kreativitet. Samverkan med hälso- och sjukvården för natur- och kulturinslag i vården av olika slag är viktig.

Region Skåne arbetar i enlighet med den kulturplan som tagits fram i samverkan med kommuner och kulturliv. Tillsammans med regionens egna kulturinstitutioner garanterar de långsiktiga verksamhetsbidragen en grundläggande kulturell infrastruktur. Bidragen är viktiga styrmedel i arbetet för att nå de kulturpolitiska målen och kriterierna, formerna och villkoren för dem måste därför utvärderas löpande och justeras vid behov. Insatser för att stödja professionella kulturskapare i Skåne ska fortsätta utvecklas genom främjande av kollektivverkstäder och centrumbildningar. Region Skåne har en viktig roll som samordnande aktör och ska i dialog med

kommunerna arbeta för att stärka samspelet mellan kulturlivets olika delar över hela Skåne. Samarbeten mellan folkhögskolor, studieförbund, kulturinstitutioner och andra aktörer är betydelsefulla byggstenar för att långsiktigt stärka social hållbarhet, öka medborgarnas delaktighet och tillgängliggöra kulturen. I arbetet för en tillgänglig kultur innebär utvecklingen kring digitalisering nya möjligheter.

De kulturella och kreativa näringarna är viktiga för flera utvecklingsområden som innovation, besöksnäring, design och boendemiljö. Genom sin koppling till det kulturella fältet bidrar aktörer inom dessa näringar starkt till attraktivitet, livskvalitet och hållbar tillväxt i hela Skåne. Region Skåne ska fortsätta det framgångsrika arbetet för att utveckla stödet till dessa näringar. Det gäller inte minst internationella samarbeten inom ramen för EU.

Samverkan med hälso- och sjukvården för natur- och kulturinslag i vården av olika slag är viktig. Kulturen har bland annat en roll i att bidra till att förebygga ohälsa, liksom att vara ett verktyg i tillfrisknandet. Arbetet med kultur och hälsa utgår från Region Skånes strategi och handlingsplan för kultur och hälsa 2015-2020.

Biblioteken är centrala kulturinstitutioner. De skånska biblioteken har, genom en gradvis anpassning av verksamheten till medborgarnas och lokalsamhällenas skiftande behov, allt mer kommit att få karaktären av lokala kulturhus och mötesplatser. Detta är en utveckling som Region Skåne ska fortsätta att bejaka inom ramen för sitt regionala biblioteksuppdrag. Inom detta uppdrag ryms även kompetensutvecklingsinsatser och att stimulera samverkan mellan bibliotek och andra aktörer inom offentlig sektor, universitet, idéburen sektor samt övriga konst- och kulturlivet. Biblioteken har en viktig roll i att bidra till bildning, lärande och kulturupplevelser i Skåne.

Under den gångna mandatperioden har Region Skåne bedrivit ett långsiktigt, strategiskt arbete för att flytta fram positionerna för bild- och formkonsten i Skåne, vilket även inkluderar betydande satsningar inom områdena arkitektur och design. Det arbetet måste fortsätta med bibehållen helhetssyn där upphandlingsmodeller, kunskapsutveckling, nätverksbyggande och stöd till specifika verksamheter samverkar för att stärka villkoren för konstnärligt skapande. Region Skåne ska även vara drivande nationellt för att förbättra konstnärers villkor i hela landet, i linje med den pågående konstnärspolitiska utredningen (SOU 2018:23).

Filmsektorn är ett viktigt och växande utvecklingsområde för Skåne, såväl kulturpolitiskt som näringspolitiskt. Filmområdet står i samspel med flera samhällssektorer och attraherar i sina olika former i allt större utsträckning Skånes unga medborgare. Utifrån handlingsplanen för film och rörlig bild ska insatser göras för att fortsätta utveckla området. Region Skåne ska också fortsätta arbetet med att utveckla producent- och arrangörstödet för det fria musiklivet, oavsett genre.

Studieförbund och andra organisationer som bidrar till folkbildning i Skåne fyller viktiga funktioner i regionen. Detta gäller inte minst i samband med den stora integrationsutmaning som Skåne står inför.

Kulturnämnden ska liksom andra delar av Region Skånes verksamhet se över resursanvändningen och bidragshandlingens villkor och former. Budgetens ekonomiska ram för kulturnämnden ställer krav på besparingar. Verksamheter som riktar sig till barn och unga samt personer med funktionsvariation ska ges företräde när resurser fördelas.

En drivande utvecklingsaktör

Sedan 2011 deltar Region Skåne i den nationella kultursamverkansmodellen. Målet med samverkan mellan Region Skåne och kommunerna är att på bästa sätt använda de resurser som finns både på lokal, regional och nationell nivå för att Skåne ska bli en stark kulturregion för medborgarna i Skåne. I detta arbete tar kulturnämnden fram en regional kulturplan i samverkan med kommunerna och i samråd med kulturlivet. Utifrån prioriteringarna i kulturplanen fördelar kulturnämnden statsbidragen till regional kulturverksamhet. Under 2019 löper nu gällande regionala kulturplan ut och arbetet med att ta fram en ny för perioden 2020-2023 ska genomföras.

Skåne har ett unikt och särpräglat kulturarv. Kulturnämndens arbete ska bidra till att värna och förvalta detta arv som en viktig länk mellan oss och tidigare och kommande generationer. Ett aktivt kulturarvsarbete kan också ge positiva effekter på integrationsarbetet.

Region Skåne ska värna och lyfta fram Skånes rika kulturmiljöer och naturområden som en del av Skånes unika tillgångar. Skånes varierande landskap med möjligheter till naturupplevelser utgör attraktiva besöksmål för invånarna och är en viktig del av Skånes turistutbud.

Ekonomi

En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge regioninvånarna en god service i form av säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. Regionfullmäktige antog 2013 riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Huvudbudskapet i riktlinjerna är att Region Skånes finansiella ställning ska stärkas och att skattemedlen ska användas effektivt.

Finansiella mål

Det är nödvändigt att ha en ekonomi i balans, att leva upp till det lagstadgade balanskravet som innebär att intäkterna överstiger kostnaderna. Det omvända förhållandet leder annars till att kommande generationer får betala för dagens överkonsumtion. Regionfullmäktige fastställer nedanstående finansiella mål som leder till att Region Skånes finansiella ställning stärks. Det krävs full acceptans och strikt följsamhet till de finansiella målen för nå god ekonomisk hushållning.

Resultatmål

Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst två procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Ett överskott är nödvändigt av flera olika skäl. Region Skåne står inför ett investeringsbehov i mångmiljardklassen de kommande åren, framför allt i sjukhusbyggnader. Investeringsutgifterna är vida större än avskrivningsnivåerna. Utan ett positivt resultat måste stora delar av investeringarna lånefinansieras vilket i längden leder till att räntekostnaderna undantränger utrymme för kärnverksamheten.

Ett annat skäl är att ha möjlighet att parera för förändringar i sysselsättning, skatteunderlag och utjämningsystem. Just för att kunna möta oväntade händelser eller sämre tider, utan att behöva göra drastiska nedskärningar i verksamheten krävs en buffert i form av ett resultatöverskott.

Finansieringsmål

Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt. Under 2019 bör självfinansieringsgraden (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) uppgå till minst 50 procent för att inte äventyra skuldsättningsmålet.

Skuldsättningsmål

Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Lånefinansiering till drift och ersättningsinvesteringar är inte tillåtet av ovan nämnda skäl.

Däremot har Region Skåne tagit ett stort investeringsbeslut, som innebär att sjukhusbyggnaderna i Helsingborg, Malmö och Lund ska moderniseras och förnyas.

Investeringarna på dessa tre orter kommer att uppgå till betydande summor under de kommande tio åren. Dessa investeringar kan inte genomföras med egna medel utan delfinansiering via upplåning måste tillgripas.

Region Skånes planerade investeringar 2018-2027 uppgår till drygt 40 miljarder kronor. För att kunna finansiera dessa kommer låneskulden att fördubblas under kommande treårsperiod. Det finansiella resultatmålet är minst 2 procent av de samlade intäkterna men föreliggande budget

har en resultatnivå på 2,25 procent för att nettoskulden inte ska överskrida 25 procentsnivå. Vid en nettoskuld över 25 procents nivå riskeras nedgradering i den del av ratingbeslutet som rör låneskuld. Ett sämre ratingbetyg resulterar automatiskt i sämre lånevillkor för Region Skåne och därmed ökade kostnader.

Ekonomiska förutsättningar 2018-2021

Det starka konjunkturläget i Sverige håller ännu i sig och antalet arbetade timmar steg starkare än förväntat under första halvåret. Sveriges kommuner och landsting (SKL) bedömer att högkonjunkturen når sin topp i år och att en konjunkturavmattning kommer synas allt tydligare under loppet av 2019.

Nulägets höga resursutnyttjande minskar nästa år då den rekordhöga sysselsättningsgraden faller tillbaka. SKL räknar med en inbromsning för såväl BNP- som sysselsättningstillväxten under 2019- 2020 och att tillväxten en tid understiger tillväxten för ekonomins underliggande potential, vilket är det normala efter en högkonjunktur.

Vad gäller löne- och prisutvecklingen har högkonjunkturens avtryck i statistiken hittills varit rätt måttlig totalt sett. Visserligen har konsumentprisinflationen tagit fart med en uppgång på 2,1 procent för KPIF- inflationen hittills i år. Uppgången beror dock i hög grad på höga energipriser och den svaga svenska kronan. De flesta bedömare tror att Riksbanken höjer reporäntan i december samt att fler höjningar väntar 2019.

Skatteunderlagsprognosen visar en ökning för inkomståret 2017 på 4,5 procent, driven av den starka sysselsättningstillväxten som följt konjunkturuppgången och en gynnsam indexering av inkomstrelaterade pensioner. SKL bedömer nu att konjunkturen inte kommer att stärkas ytterligare, utan i stället vända ner nästa år. Sysselsättningstillväxten väntas därmed avta och de räknar med en markant inbromsning 2019. Samtidigt kommer pensionerna att räknas upp i lägre takt än de senaste åren. Trots att SKL räknar med att löneökningarna kommande år växlar upp kommer skatteunderlagstillväxten därmed att dämpas. Kalkylen för år 2020 och 2021 bygger på förutsättningen att den svenska ekonomin utvecklas i konjunkturrell balans. Skatteunderlagstillväxten blir dessa år i linje med ett historiskt genomsnitt (Källa: SKL).

Ekonomiskt utgångsläge

Under de senaste fyra åren har Region Skåne redovisat positiva resultat, dock inte i nivå med budgeterat resultat. Även om Region Skåne således inte lånat till driften, krävs förbättrade resultat för att klara skuldsättningsmålet under de kommande årens höga investeringsutgifter. Region Skånes finansiella ställning är svag. De totala skulderna är cirka 20 000 miljoner kronor större än tillgångarna.

Det kan noteras att soliditeten förbättrats något jämfört med 2013-14, men vid en jämförelse med övriga regioner och landsting har Region Skåne den tredje svagaste i soliditeten. Det är endast två regioner i landet, Östergötland och Jönköping, som inte har någon skuld till kommande generationer och kan sägas ha god ekonomisk hushållning. Vid en jämförelse mellan landets regioner och landsting av övriga ekonomiska nyckeltal visar Region Skåne ett försämrat läge de senaste åren.

Nettokostnadsutvecklingen har under de senaste åren vänt nedåt från höga nivåer. Under 2017 och de två första tertialen av 2018 har kostnadsutvecklingen legat på under fyra procent, vilket är omkring hälften av vad den var under 2014 då den låg på 7,6 procent. Även i nationellt

perspektiv måste nettokostnadsutvecklingen under de två senaste åren betraktas som låg. Men särskilt allvarligt är att utvecklingen av nettokostnaderna enbart ett (2017) av de senaste fem åren 2014-2018 varit lägre än intäktsutvecklingen.

I några avseenden är Region Skånes utgångsläge bra: den hittills under året låga nettokostnadsutvecklingen är ett sådant exempel. Ett annat är att vi fortfarande har en nettokostnaden per invånare totalt och nettokostnad per invånare inom hälso- och sjukvård som är klart lägre än riksgenomsnittet. Region Skåne har vidare, justerat för verksamhetsinnehåll, den näst lägsta utdebiteringen av landets regioner och landsting 2018. Skatteuttaget i Skåne, 10,69 kronor är 74 öre lägre än snittutdebiteringen i riket.

Årsbokslutet 2017 visade ett ekonomiskt överskott på 238 miljoner kronor. Det var 137 miljoner sämre än budget. Verksamhetens samlade budgetunderskott uppgick till 951 miljoner där nämnderna inom hälso- och sjukvården redovisade ett budgetunderskott på 1 287 miljoner kronor. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 3,9 procent, vilket var en hel procentenhet lägre än rikssnittet.

Nettokostnadsutvecklingen har åter tilltagit under hösten 2018 och ligger efter oktober månad på 4,5 procent. Denna utveckling är för hög då budgeten i förhållande till bokslut 2017 uppgick till 2,7 procent. Region Skånes årsprognos för 2018 pekar på ett budgetunderskott på 490 miljoner kronor. Budgetunderskottet för nämnderna inom hälso- och sjukvården prognostiseras till 1 123 miljoner kronor. I syfte att dämpa kostnadsutvecklingen och förbättra årets resultat har verksamheten, nämnder, regionstyrelsen samt regionfullmäktige beslutat och informerats om handlingsplaner, ekonomiska åtgärder samt resultat och effekt.

Trots ett omfattande, systematiskt och i många stycken framgångsrikt förbättringsarbete omfattande resultatförbättrande åtgärder, medicinska- och kliniska förbättringar, insatser för att förbättra tillgängligheten och de särskilda satsningarna inom till exempel cancersjukvård har detta inte medfört förväntade effekter och nödvändigt trendbrott i det ekonomiska resultatet. Ytterligare resultatförbättrande åtgärder är nödvändiga för att Region Skåne ska infria de finansiella målen och nå god ekonomisk hushållning.

Eftersom Region Skåne tillämpar fullfonderingsmodell vid redovisning av pensionskostnader måste resultatet i balanskravsberäkningen årligen justeras mot den lagstadgade blandmodellen. Detta har inneburit att Region Skåne har stora negativa balanskravsresultat för åren 2016-2018 som enligt kommunallagen ska återställas inom tre år från bokslutstillfället. För innevarande planperiod 2019-2021 uppgår återställningskravet till närmare 1 800 miljoner kronor. Bakgrunden till detta är att Region Skåne under en lägre period haft en av Sveriges lägsta skattesatser.

Samtidigt som äldre underskott måste återställas ska verksamheten ha rimliga budgetförutsättningar i nutid och medel måste avsättas för att kunna genomföra investeringar på över 40 miljarder kronor kommande 10 årsperiod.

Utdebiteringen höjdes enligt beslut i regionfullmäktige 20181127 med 49 öre.

Intäktsutveckling

Skatteintäkter

I denna budget används SKL:s prognostiserade uppräkningsfaktorer för riket och Skåne avseende skatteunderlaget för perioden 2017-2021 (från oktober 2018). Den prognostiserade ökningen av skatteunderlaget för inkomståret 2017 uppgår till 4,5 procent i riket. Motsvarande prognos för Skåne är marginellt högre och medför att den relativa skattekraften minskar något på grund av befolkningstillväxten. För perioden 2018-2021 förväntas en ökning av skatteunderlaget i Skåne som ligger något över den redovisade ökningen för riket. Ökningen är dock inte tillräckligt stor för att påverka skattekraften i positiv riktning. Medelskattekraften (skatteunderlaget per invånare i relation till riksgenomsnittet) har minskat med en dryg procentenhet från 2009 (93,7 procent) till 2017 (92,6 procent). Skattekraften i Skåne bedöms i slutet av planperioden ligga på 92,2 procent jämfört med medelskattekraften i riket.

I denna budget höjs utdebiteringen med 49 öre från och med 2019, det vill säga till en skattesats om 11,18 kronor. Skatteintäkten 2019 beräknas öka med 2 325 miljoner kronor eller med 7,9 procent jämfört med 2018. Den höjda utdebiteringen svarar för 1 402 miljoner kronor eller 4,8 procent. 2020 ökar skatteintäkterna med 1 186 miljoner (3,7 procent) jämfört 2019, och 2021 med 1 349 miljoner (4,1 procent). Skattesatsen på 11,18 kronor från 2019 innebär att Region Skånes skattesats även i fortsättningen hör till de lägre i landet.

Kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag

Eftersom Sverige ännu inte har någon ny regering efter valet i september har övergångsregeringen lämnat en budgetproposition för 2019. Övergångsregeringen har i budgetarbetet utgått från den beslutade budgeten för 2018. Det har lett till att den största delen av de aviserade förändringar för 2019 som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2018 inte finns med, till exempel de fem ytterligare välfärdsmiljarderna till kommuner och landsting. Samtidigt förlängs en del tillfälliga satsningar.

Föreliggande budget för Region Skåne utgår från tidigare aviserade förändringar i anslagen till regioner/landsting och vi förutsätter att en ny regering kommer att lägga en ändringsbudget för 2019 som bättre överensstämmer med denna.

De förändringar i anslaget för kommunalekonomisk utjämning som finns med i övergångsregeringens budgetproposition redovisas nedan:

Regleringar enligt finansieringsprincipen

En ändring i tandvårdslagen som trädde i kraft 2017 innebär att tandvård för unga stegvis blir avgiftsfri. Från och med 2019 omfattas den sista åldersgruppen, de som under året fyller 23 år. Kompensationen till regioner/landsting uppgår till 151 miljoner kronor.

Övriga ekonomiska regleringar

I skatteavtalet mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor regleras hur länderna ska kompensera varandra för minskade skatteintäkter till följd av att pendlare mellan länderna beskattas i arbetslandet och inte i bosättningslandet. För 2019 föreslås en sänkning av anslaget med 25,3 miljoner kronor för regioner och landsting.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks. Förslaget medför att det kommunala skatteunderlaget minskar, vilket innebär en minskning av landstingens skatteintäkter. Regeringen föreslår att regioner och landsting kompenseras med 1 312 miljoner från och med 2019.

Övriga generella statliga bidrag

Ersättningen till regioner och landsting enligt läkemedelsavtalet uppgår till 27 789 miljoner kronor 2018. I budgeten för 2019 har Region Skåne antagit en ökning av bidraget med knappt 8 procent.

Bidraget för flyktingsituationen uppgår 2019 till 1 000 miljoner kronor och 2020 till 600 miljoner kronor. Enligt preliminärberäknad fördelning erhåller Region Skåne 128 miljoner kronor 2019, vilket är cirka 11,75 procent av det totala bidraget.

Ovanstående beräkningsförutsättningar för skatt, utjämning och statsbidrag innebär att Region Skånes intäkter ökar med 3 263 miljoner kronor eller med 8,3 procent 2019 jämfört med prognosen för 2018.

Specialdestinerade statsbidrag

Samma förhållande gäller specialdestinerade statsbidrag som ovan redovisade avseende kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Det innebär att tidigare aviserade förändringar inte finns med.

Föreliggande budget för Region Skåne utgår från tidigare aviserade förändringar avseende specialdestinerade statsbidrag och vi förutsätter att en ny regering kommer att lägga en ändringsbudget för 2019 som bättre överensstämmer med denna.

Intäktsutveckling	2017	2018	2019	2020	2021
	bokslut	prognos	budget	plan	plan
Skattesats kr per skattekrona	10,69	10,69	11,18	11,18	11,18
Skatteunderlagsutveckling i %	4,5%	3,6%	2,9%	3,3%	3,9%
Skatteintäkter (Mkr)	28 630	29 487	31 811	32 997	34 346
Inkomstutjämningsbidrag kr/inv	4 676	4 780	4 979	5 046	5 202
Kostnadsutjämningsavgift kr/inv	-120	-140	-90	-102	-306
Regleringsavgift/bidrag kr/inv	-398	-303	-64	80	38
Utjämning (Mkr)	5 487	5 835	6 564	6 921	6 878
Läkemedelsförmånen (Mkr)	3 337	3 560	3 800	3 976	4 162
Bidrag för flyktingsituationen	155	165	128	77	0
Övriga generella statliga bidrag	0	43	26	7	7
Generella statliga bidrag (Mkr)	3 492	3 767	3 954	4 060	4 169
Summa skatt, utjämning och generella statliga bidrag (Mkr)	37 609	39 088	42 330	43 978	45 394
Intäktsökning jfr med föregående	5,3%	3,9%	8,3%	3,9%	3,2%

Kostnadsutveckling

I bokslutet för 2017 hade Region Skåne en kostnadsutveckling på 3,9 procent, vilket var 1,7 procentenheter lägre än föregående år. Kostnadsutvecklingen per invånare uppgick till 2,4 procent att jämföra med genomsnittet i Sverige, som var 3,7 procent.

Landstingsprisindex (LPIK), som används för omräkning av löpande pris till fast pris, uppgick till 2,8 procent 2017 (3,2 procent exklusive läkemedel). Volymutvecklingen, kostnader i fast pris, uppgick därmed till 1,1 procent.

Prognosen 2018 pekar på en kostnadsutveckling på 4,7 procent vilket skulle innebära en volymutveckling på cirka 1,5 procent. Budgeten för 2019 är uppräknad med 4,5 procent jämfört med 2018 års prognos, vilket medger en volymökning på cirka 2 procent.

Pensionskostnader

Region Skåne tillämpar fullfonderingsmodell vid redovisning av pensionskostnaderna. Det innebär att hela pensionsskulden, intjänad såväl före 1998 som från och med 1998, redovisas som en skuld i balansräkningen. Årets intjänade pension samt värdesäkring av hela skulden redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Fullfonderingsmodellen ger därmed en mer rättvisande bild av Region Skånes ekonomiska resultat och ställning.

Nackdelen med fullfonderingsmodellen är att den är mer rörlig, vilket leder till större kostnadsförändringar mellan åren. Utredningen En ändamålsenlig kommunal redovisning föreslog en återgång till fullfonderingsmodellen men i det slutliga lagförslaget togs förslaget bort. Regeringen gör bedömningen att man behöver utreda vidare vilka konsekvenser en ändrad redovisningsmodell avseende pensionsförpliktelser får på ekonomin för kommuner och landsting samt hur detta påverkar kravet på god ekonomisk hushållning och balanskrav.

De totala pensionskostnaderna 2019 beräknas öka kraftigt med 15,5 procent eller 482 miljoner kronor i jämförelse med 2018 års prognos (3 101 miljoner kronor). Kostnaderna 2020 beräknas enbart öka med 151 miljoner kronor eller drygt 4 procent.

Pensionskostnaderna 2021 beräknas uppgå till drygt 4 300 miljoner kronor, vilket innebär att ökningen av pensionskostnaderna för perioden 2019-2021 uppgår till närmare 40 procent. De kommande årens stora kostnadsökningar beror på att räntorna och inflationen förväntas återgå till ett normalläge, men även att inkomstbasbeloppet ökar långsammare 2018-2020. Därmed ökar kostnaderna för den förmånsbestämda pensionen. Eftersom pensionskostnader inte går att effektivisera bort innebär det att motsvarande belopp, 1 200 miljoner kronor, mindre till kärnverksamheten under planperioden.

Fullfonderingsmodellen ger lägre kostnader än blandmodellen eftersom utbetalningarna av pension intjänad före 1998 är större än värdesäkring av denna skuld. Differensen mellan fullfonderingsmodell och blandmodell måste beaktas i Region Skånes balanskravsberäkning. Det framräknade balanskravsresultatet enligt fullfonderingsmodell ska justeras med ovanstående differens. Det innebär att det justerade resultatet enligt fullfonderingsmodell 2019 måste vara minst 334 miljoner före justering enligt blandmodell för att balanskravet ska uppnås.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansnettot försämras successivt under planperioden. Det är framför allt de finansiella kostnaderna på pensionsskulden som ökar på grund av förväntningar om en stigande inflation. Räntekostnaderna för låneskulden mer än fördubblas från 2018-2021 framför allt på grund av en fördubblad låneskuld men även beroende på förväntningar om stigande räntor under perioden. Genomsnittsräntan för skulden beräknas stiga från cirka 1,0 procent till 1,5 procent under planperioden.

Övriga beräkningsförutsättningar

Enligt den senaste prognosen förväntas en årlig befolkningsökning i Skåne på cirka 1,2 procent de kommande åren. Antalet invånare används som en parameter vid beräkningarna i utjämningsystemet och för vissa statsbidrag. Internräntan för 2019 är oförändrad och uppgår till 2,0 procent. För Skånetrafiken är internräntan fastställd till 1,0 procent för 2019 i enlighet med fastställda beräkningsprinciper, vilket motsvarar den förväntade genomsnittliga räntesatsen i Region Skånes låneportfölj för 2019.

Internräntan används för beräkning av kapitaltjänstkostnader och påverkar bland annat den interna hyresprissättningen. Kreditivräntan används för att belasta investeringsprojekten under byggnads- och utrustningstiden. Räntesatsen motsvarar Region Skånes genomsnittliga ränta på den totala låneskulden.

Med nu kända fakta kommer den lagstadgade delen av arbetsgivaravgiften att vara oförändrad 2019. Beslut om avtalsförsäkringar fattas först i december men AFA Försäkrings premieindikation är att 2019 års premienivå för tjänstegrupplivförsäkring (TGL- KL) kommer att sänkas med 0,02 procentenheter jämfört med 2018. På grund av ovan redovisade öknings av pensionskostnaderna kommer avgiften för kollektivavtalad pension att öka kraftigt under planperioden. Arbetsgivaravgifterna är lägre för personer födda 1994 och senare samt för personer födda 1953 och tidigare.

Övriga beräkningsförutsättningar

	2017	2018	2019	2020	2021
Invånare per 1 nov	1 342 180	1 360 522	1 377 692	1 394 100	1 410 333
(ökning %)	1,7	1,4	1,3	1,2	1,2
Internränta (%) 2,0	2,0	2,0			
Internränta, Skånetrafiken (%)	1,25	1,25	1,00		
Kreditivränta (%) 1,25	1,25	1,00			
Arbetsgivaravgifter (%) *					
Lagstadgade	31,42	31,42	31,42	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,08	0,05	0,03	0,03	0,03
Kollektivavtalad pension	14,87	15,54	16,33	17,22	17,58
Summa	46,37	47,01	47,78	48,67	49,03

*Arbetsgivaravgiften 2019 för personer födda 1994 och senare är preliminärt 37,04% Arbetsgivaravgiften 2018 för personer födda 1938-1953 är preliminärt 21,96% Arbetsgivaravgiften 2018 för personer födda 1937 och tidigare är preliminärt 6,15%

Resultatbudget

Med ovanstående beräkningsförutsättningar och angiven utveckling av Region Skånes intäkter och kostnader summeras resultatbudgeten till 1 000 miljoner kronor 2019, 917 miljoner kronor 2020 och 1025 miljoner kronor 2021. Resultaten 2019-2021 uppfyller samtliga finansiella mål och räcker för att leva upp till kommunallagens krav på återställning av eget kapital.

Finansiering

Under 2018 prognostiseras ett negativt kassaflöde om 1 887 miljoner kronor framför allt beroende på en stor investeringsverksamhet. Nettoskulden förväntas öka med motsvarande belopp till 5 864 miljoner kronor.

Under 2019 förväntas den räntebärande nettoskulden att öka med ytterligare drygt 1 200 miljoner kronor. En ökande investeringsnivå är den främsta förklaringen till skuldökningen. En fortsatt

hög investeringstakt under åren 2020-2021 om drygt 6 000 miljoner kronor per år medför att nettoskulden fortsätter öka för att närma sig 12 miljarder kronor vid planperiodens slut.

Upplåning kommer att ske framför allt genom emissioner av obligationer med varierande löptider i kapitalmarknaden och upplåning från Europeiska Investeringsbanken i enlighet med regionfullmäktiges beslut om finansiell strategi.

Ramen för den totala låneskulden, lånetaket, uppgår för närvarande till 8 100 miljoner kronor, vilken inte bedöms vara tillräcklig för budget 2019. Med en bedömd låneskuld om drygt 7 700 miljoner kronor krävs en höjning av ramen för att bibehålla en godtagbar marginal för oförutsedda händelser utan förnyade beslut. Ramen fastställs till 9 500 miljoner kronor. För åren 2020-2021 kommer det att krävas ytterligare höjningar av den totala låneramen.

Regionbidrag

Hälso- och sjukvården

Region Skånes uppdrag för hälso- och sjukvård 2019 beskriver mål, inriktning och prioriterade områden. Alla verksamheter ska arbeta i enlighet med Region Skånes uppdrag för hälso- och sjukvård 2019 och i övrigt fortsatt bedriva verksamhet enligt tidigare uppdrag och/eller beslut. Nämnder och styrelser har ett gemensamt ansvar att tillgodose befolkningens behov av hälso- och sjukvård. Det kräver att samtliga utvecklar långsiktigt hållbara och effektiva processer, var och en, och i samverkan. Alla nämnder och styrelser ska arbeta för en köfri och sammanhållen vård. Patientprocesser ska vara effektiva utifrån behov. För att uppnå en effektiv hälso- och sjukvård måste inte bara den interna verksamheten, utan all sjukvårdsverksamhet över de organisatoriska gränserna, vara koordinerad utifrån patientens behov. Nämnder och styrelser ska kontinuerligt arbeta med att effektivisera verksamheten med särskilt fokus på tillgänglighet, patientsäkerhet och kvalitet med tydligt patientfokus samt bidra i arbetet med nivåstrukturering. Vid bristande tillgänglighet ska nämnder och styrelser samverka. Vårdgarantins ramar ska uppfyllas.

Regionbidraget till sektor hälso- och sjukvård ökar med 2 356,9 miljoner kronor.

Hela sektorn har erhållit kompensation för LPIK med 2,4 procent. Totalt uppgår LPIK till 815,1 miljoner kronor.

Sektorn har också erhållit kompensation för demografi på 1,4 procent vilket totalt uppgår till 471,8 miljoner kronor.

Medicinteknisk utveckling på 1 procent har fördelats till sektorn och uppgår till 337 miljoner kronor. Effektiviseringskrav på 1 procent åläggs sektorn och uppgår till 337 miljoner kronor.

Från och med 2019 är Region Skånes sjukhus organiserade med en sjukhusstyrelse för respektive sjukhus. Fördelningsgrunden för regionbidraget till de sjukhus som tidigare ingått i sjukvårdsnämnderna Sund och Kryh är den fördelningsgrund som Sund och Kryh har arbetat fram för sjukhusen under 2018. Omfattningen av det verksamhetsmässiga och ekonomiska ansvar som respektive sjukhus har återspeglar sig i det som ingår i regionbidraget.

Hälso- och sjukvården erhåller kompensationer för:

- Täckning av tidigare års underskott för den sjukhusbundna somatiska sjukvårdsproduktionen. Kompensation uppgår till miljoner 529 miljoner kronor varav 429 miljoner kronor går direkt till sjukhusen och 100 miljoner kronor går till hälso- och sjukvårdsnämnden att vidarefördela i form av incitamentsmedel för ökad tillgänglighet för somatisk sjukhusvård. Medlen utbetalas till Region Skånes egendrivna sjukhus vid måluppfyllelse och enligt principer för den incitamentsmodell som arbetas fram av hälso- och sjukvårdsnämnden. Dessa är specialdestinerade för tillgänglighetsatsning och vid utebliven måluppfyllelse kvarstår dessa medel orörda på hälso- och sjukvårdsnämnden.
- 50 miljoner kronor fördelas till sjukhusstyrelserna i syfte att öka tillgängligheten vid sjukhusen.
- Effekterna av att fri tandvård erbjuds till alla skåningar upp till 23 år från 2019 innebär att kompensation uppgår till 25 miljoner kronor.
- Utökning av antal AT/ST tjänster innebär att kompensation uppgår till 22 miljoner kronor.
- Kompensation för hyresökningar uppgår till 35 miljoner kronor.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden erhåller kompensation för ökade läkemedelskostnader utöver LPIK och demografiuppräknningen med 180 miljoner kronor.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden tillskjuts 160 miljoner kronor i ökat reformutrymme för satsningar inom primärvården.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden tillskjuts 15 miljoner kronor i ökat reformutrymme för satsningar inom akutsjukvården.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden tillskjuts 15 miljoner kronor i ökat reformutrymme för satsningar inom kvinnors hälsa med inriktning förlossningsvård.

- Styrelsen för Sus tillskjuts 95 miljoner kronor, motsvarande 1 procent av 2018 års regionbidrag, i ytterligare uppräknings för medicinsk och teknisk utveckling, som en kompensation för ett utökat universitetssjukvårdsuppdrag inom ramen för ny nivåstrukturering.
- Av Hälso- och sjukvårdsnämnden regionbidrag reserveras 55 miljoner kronor för satsningar inom cancersjukvården.

Övrigt

Hälso- och sjukvårdsnämnden har under 2018 eller tidigare fattat beslut om nya uppdrag och utökad verksamhet. Det innebär att regionbidrag för 2018 omfördelas från hälso- och sjukvårdsnämnden till sjukhusstyrelserna och psykiatri-, habiliterings- och habiliteringsnämnden med 53,5 miljoner kronor. 3 miljoner kronor omfördelas från regionstyrelsen till hälso- och sjukvårdsnämnden för helårseffekt av beslut om vårdval hudvård.

Betalningsansvaret för bårhusverksamheten överflyttas till servicenämnden. Regionbidraget minskar därmed med 14,1 miljoner kronor.

Inom ramen för sektor hälso- och sjukvård budgeteras 81,7 miljoner kronor för e- hälsosatsning i sjukvården. Medlen ställs till regionstyrelsens förfogande. Satsningen syftar till att finansiera Region Skånes e-hälsostategi och införande av digitala vårdkontakter.

Regional utveckling

Kollektivtrafiknämndens regionbidrag ökas med totalt 323,8 miljoner kronor. Uppräknings med anledning av LPIK sker med 74,8 miljoner kronor. Därutöver erhåller nämnden ett ökat anslag om 268,0 miljoner kronor för ökade kostnader för att kunna genomföra sitt uppdrag i enlighet med trafikförsörjningsprogrammet. Nämnden åläggs ett generellt effektiviseringskrav om 1 procent. Medel motsvarande 6,8 miljoner kronor avseende att kollektivtrafikmyndigheten har överförs till kollektivtrafiknämnden från regionala utvecklingsnämnden och regionstyrelsen. Regionbidraget 2019 för kollektivtrafiknämnden uppgår till 2 904,1 miljoner kronor.

Kulturnämndens regionbidrag minskas med totalt 17,1 miljoner kronor. Nämnden erhåller ingen uppräknings med anledning av LPIK och åläggs också ett generellt effektiviseringskrav på 2 procent som uppgår till 6,4 miljoner kronor. Därutöver åläggs nämnden ett riktat besparingskrav om 10,7 miljoner kronor. Tekniska justeringar av anslag motsvarande 0,7 miljoner kronor överförs från kulturnämnden till regionstyrelsen.

Regionbidraget 2019 för kulturnämnden uppgår till 302,7 miljoner kronor.

Regionala utvecklingsnämnden erhåller ingen uppräknings med anledning av LPIK och åläggs också ett generellt effektiviseringskrav på 2 procent som uppgår till 4,2 miljoner kronor. Därutöver åläggs nämnden ett riktat besparingskrav om 30 miljoner kronor varav 15 miljoner kronor ska nås under 2019. Regionbidraget minskar motsvarande 5 miljoner kronor avseende att kollektivtrafikmyndigheten har överförs till kollektivtrafiknämnden. Regionbidraget har ökat med 24,4 miljoner kronor med anledning av att ansvaret för Folkhälsoberedningen tas över från RS. Regionbidraget uppgår till 211,1 miljoner kronor.

Övriga nämnder och styrelser

Regionstyrelsen

Regionstyrelsens regionbidrag 2019 uppgår till 1 357,8 miljoner kronor. Regionstyrelsens regionbidrag inklusive bolagen räknas inte upp med LPIK samt åläggs ett effektiviseringskrav på

2 procent som uppgår till 28,2 miljoner kronor. Därutöver åläggs ett riktat besparingskrav på koncernkontoret om 30 miljoner kronor varav 15 miljoner kronor ska nås under 2019. Ytterligare ett riktat besparingskrav på 29 miljoner kronor läggs på regionstyrelsen. Regionstyrelsens ram utökas därefter med 15 miljoner kronor, vilket är en förutsättning för att avkastningskravet på Folk tandvården AB ska kunna sänkas till 20 miljoner kronor, i syfte att upprätthålla principen att tandvårdstaxorna inte ska höjas utöver TLV:s referensprislista.

Regionbidraget har reducerats med 24,4 miljoner kronor med anledning av att Folkhälsoberedningen har överförs till RUN.

3 miljoner kronor förs över från regionstyrelsen till hälso- och sjukvårdsnämnden för helårseffekt av beslut om vårdval hudvård.

Tekniska justeringar av anslag motsvarande 39,1 miljoner kronor överförs från hälso- och sjukvårdsnämnden till regionstyrelsen.

Tekniska justeringar av anslag motsvarande 4,8 miljoner kronor överförs från personalnämnden till regionstyrelsen.

Tekniska justeringar av anslag motsvarande 0,7 miljoner kronor överförs från kulturnämnden till regionstyrelsen.

Regionbidraget minskar motsvarande 1,8 miljoner kronor avseende att kollektivtrafikmyndigheten överförs till kollektivtrafiknämnden.

Regionstyrelsens regionbidrag förutsätter en ram för Region Skåne Holding AB där avkastningskraven för Folk tandvården AB är 20 miljoner kronor och för Skåne Care AB 5 miljoner. 2018 överflyttades 10 miljoner kronor från hälso- och sjukvårdsnämnden till Folk tandvården AB som en del i finansieringen av avkastningskravet. Dessa medel ligger kvar 2019.

Personalnämnden

Personalnämndens regionbidrag uppgår till 174,3 miljoner kronor. Nämnden erhåller uppräknings med anledning av LPIK och åläggs ett generellt effektiviseringskrav på 1 procent som uppgår till 1,4 miljoner kronor. Tekniska justeringar om 4,8 miljoner kronor överförs till regionstyrelsen.

Nämnden tillskjuts 30 miljoner kronor för att utöka antalet utbildningsanställningar och transformera utbildningsförmåner till utbildningsanställningar.

Övrigt

Patientnämndens regionbidrag uppgår till 17,3 miljoner kronor. Nämnden erhåller ingen uppräknings med anledning av LPIK och åläggs också ett generellt besparingskrav på 2 procent som uppgår till 0,4 miljoner kronor.

Revisionens regionbidrag uppgår till XX miljoner kronor. XX uppräknings med anledning av LPIK erhålls och revisionen åläggs också ett generellt besparingskrav på X procent som uppgår till XX miljoner kronor.

Resultatkravet för servicenämnden minskas med 14,1 miljoner kronor till följd av att betalningsansvaret för bårhusverksamhet överförs från hälso- och sjukvårdsnämnden. Resultatkravet 2019 uppgår till 45,9 miljoner kronor.

Investeringar

Under hösten 2016 fastställde regionstyrelsen en reviderad investeringsprocess som sen legat till grund för processen för framtagande av investeringsbudgeten för 2019-2021.

Nämnderna tog tidigt under året ställning till prioritering av investeringar inom sina respektive områden och lämnade över till regionstyrelsen för en regional prioritering. I juni fastställde dåvarande regionstyrelsen planeringsdirektivet med preliminär investeringsbudget 2019-2021 med förslag till innehåll. I samband med att nämnderna yttrat sig om planeringsdirektivet (beslutad av regionstyrelsen i juni 2018) har man också yttrat sig om förslaget till investeringsbudgeten. Nämnderna har i stort ställt sig bakom förslaget till prioritering. Utifrån den reviderade investeringsprocessen biläggs förslag på specifikation av investeringsobjekt under 100 miljoner kronor vars slutliga medelstilldelning delegeras till regiondirektören. Åren 2019 till 2021 kommer präglas av att flertalet av de större investeringsprojekt som satts igång genom åren nu är under genomförande. Inom sjukvården pågår nybyggnation av servicebyggnad i Malmö och vårdbyggnader i Malmö och Helsingborg samtidigt som Region Skånes största digitaliseringsprojekt någonsin, Skånes digitala vårdssystem (SDV) genomförs. I kollektivtrafiken byggs depåer för Öresundståg och spårvagn och ett nytt tågsystem mellan Helsingborg och Köpenhamn upphandlas. Ett nytt biljettsystem införs i kollektivtrafiken.

Flertalet av de större projektens genomförande sträcker sig bortom planperioden. Sammantaget innebär planperioden investeringsnivåer på mellan 5-6 miljarder per år vilket är tre gånger så mycket per år jämfört med investeringsnivåerna under första halvan av 2010-talet. Detta innebär att låneskulden ökar men även på sikt att kapitalkostnaderna ökar och blir en större andel av den totala kostnadsmassan i Region Skånes ekonomi. Samtidigt är behoven av ytterligare investeringar i framförallt hälso- och sjukvården stora. Det är därför viktigt att beslut om ytterligare större investeringar ställs i relation till Region Skånes redan beslutade investeringsplaner.

För perioden 2019-2021 avsätts 17,6 miljarder kronor.

Bygginvesteringar

Region Skåne större investeringar består till stor del av ersättning av äldre byggnader som under lång tid rymt stora delar av Region Skåne och dess föregångares kärnverksamhet. Även de nya byggnader som nu uppförs skall designas för att fungera med ett mycket långt tidsperspektiv. I december 2013 fattade regionstyrelsen beslut om den fortsatta inriktningen när det gäller utvecklingen av de tre sjukhusområdena i Malmö, Helsingborg och Lund. I Malmö och Helsingborg präglas sjukhusområdena nu av de pågående arbetena. På båda orterna har under 2018 varit byggstart på nybyggnationer som kommer pågå under hela mandatperioden och, i Malmö, ännu längre.

Nedan beskrivs status för objekt med en investeringsbudget på över 100 miljoner kronor. Mer detaljerade beskrivningar av statusen för sjukhusområdena i Malmö Helsingborg och Lund ges i separata ärenden till regionstyrelsen i juni och december.

Pågående bygginvesteringar över 100 miljoner

Öresundstågsdepå i Hässleholm

Region Skåne ingår som största svenska part i samarbetet kring Öresundstågstrafiken. Verkstadskapaciteten för att säkerställa hög service och kvalitet i den dagliga skötseln och underhållet av Öresundstågen är idag otillräcklig. Regionfullmäktige godkände i februari 2017 en investering om 1,5 miljarder varav 1,4 miljarder bygginvestering och 0,1 miljard utrustning

för att bygga en ny tågdepå i Hässleholm. Inledande markentreprenader påbörjades under 2017 och under 2018 har byggproduktionen påbörjats. Anläggningen förväntas vara färdigbyggd kring årsskiftet 2019/2020 vilket är cirka ett halvår senare än ursprunglig tidplan. Depån kommer drivas av en extern operatör och upphandling av denna pågår och förväntas vara färdig till sommaren 2019. Sammanlagt bedöms 150 personer arbeta på depån när den invigs i december 2020.

Nya sjukhusområdet i Malmö

Det pågår sedan flera år ett arbete för att genom nybyggnation knyta samman och koncentrera verksamheten på sjukhusområdet i Malmö med utgångspunkt från akut- och infektionsbyggnaden. Regionstyrelsen fastslog i december 2013 inriktningen för det fortsatta arbetet med sjukhusområdet. I en första fas har äldre byggnader rivits samtidigt som en större etablering av ersättningsbyggnader har genomförts på två platser på sjukhusområdet. Denna etablering har möjliggjort att ytterligare äldre byggnader har lämnats och rivits för att bereda plats för en ny vårdbyggnad och en servicebyggnad. Under 2018 har byggstart skett avseende både vårdbyggnad och servicebyggnad.

I projektet ingår också att modernisera och bygga ut teknik och transportkulvertsystem och anlägga nya gröna, läkande miljöer. Regionfullmäktige tog i juni 2017 ställning till ett förslag som innebär att omfattningen av nybyggnaden för vårdbyggnad respektive servicebyggnad utökas. I samband med detta fastställdes en ny budget för byggprojektet 12,3 miljarder kronor. Utöver detta finns behov av betydande utrustningsinvesteringar som kommer fastställas senare. Arbetena på sjukhusområdet beräknas med nuvarande tidplan pågå till 2024.

Utöver de insatser som beskrivs i regionfullmäktiges beslut om nya sjukhuset i Malmö pågår ett antal större projekt som är i tidiga skeden: Barn- och ungdomsmedicin i Malmö är idag fysiskt uppdelat på att antal platser där särskilt den del som finns kvar på det södra sjukhusområdet har en besvärlig localsituation. Utredningar pekar på att det är möjligt att långsiktigt etablera en sammanhållen verksamhet i långa raden. Tidiga indikationer pekar på en sammanlagd investeringsnivå kring 220 mkr. Ytterligare arbete behöver genomföras innan regionstyrelsen kan fatta beslut om medelstillelning. Medel sätts av under perioden. En utredning pågår avseende behov av insatser avseende lokaler för barn- och vuxenpsykiatri/habilitering och hjälpmedel/palliativ verksamhet med mera. Omfattningen av lokalbehoven för dessa verksamheter är mycket stora samtidigt som dagens lokaler har dålig standard. Ett antal lösningsförslag utreds. På lång sikt finns behov av nya lokaler. Storleken på de investeringar som behöver göras för att tillgodose framförallt psykiatrins behov på lång sikt bedöms som mycket omfattande och måste ställas i relation till Region Skånes redan beslutade investeringsplaner. Därför är det angeläget att de olika alternativ som finns beskrivs noga och jämförs ur olika perspektiv såsom tid för genomförande, investeringsutgift och verksamhetsnytta på kort och lång sikt. Att särskilt beakta är möjlighet till insatser på kort sikt och förutsättningar för att förlänga livslängden i befintliga lokaler. I denna budget avsätts 3,5 mkr 2019 i projekt pengar för utveckling av nya lokaler för bland annat psykiatri i Malmö.

De insatser som bedrivs i Malmö omfattar inte hela sjukhusområdet. Det är därför angeläget att arbetet med framtagande av fysisk utvecklingsplan slutförs för att få en samlad bild av behoven och för att kunna ta ställning till olika genomförandescenarios.

Nya sjukhusområdet i Lund

Arbetet med att utveckla sjukhusområdet i Lund har hittills inte på samma sätt som i Malmö fokuserat på ett genomförande, utan har mer haft karaktären av ett fördjupat planeringsarbete för fastighetsutveckling. Inom NSL pågår planering av sjukhusområdet på många olika plan. På en övergripande nivå planeras utvecklingen av vårdens framtida behov av nya lokaler och infrastruktur för att skapa ett sjukhusområde med hög tillgänglighet och bra logistiska lösningar. Utöver detta pågår ett antal projekt med inriktning på att förbereda sjukhusområdet för den spårvagnssträckning som kommer gå igenom sjukhusområdet, bland annat genom att bygga en ny kulvert.

En bärande idé i den sammanhållna laboratoriemedicinska verksamheten har varit att koncentrera delar av verksamheten till Lund. Under den senaste femårsperioden har delar av detta genomförts genom ombyggnationer av befintliga lokaler för bland annat mikrobiologi, patologi och klinisk genetik. Under 2018 har ett arbete påbörjats för att skapa nya lokaler även för klinisk kemi och dess 24/7 plattform samt för en koncentration av specialkemi som idag finns i Malmö och Lund. I ett tidigt skede beräknas behovet av insatser till kring 200 miljoner kronor, medel sätts av under planperioden.

I 2018 års budget avsattes 500 miljoner för att säkerställa en långsiktigt hållbar lösning för neonatalverksamheten genom en påbyggnad av barn- och ungdomssjukhuset (BUS) inom ramen för nya sjukhusområdet i Lund (NSL). I påbyggnaden skulle även stora delar av övrig verksamhet i KK- huset i Lund få plats såsom förlossningsverksamhet inklusive BB. Arbetet med att ta fram en fysisk utvecklingsplan för sjukhusområdet pågår. Planen blir ett viktigt underlag för att kunna fatta beslut om framtida inriktning för insatserna i Lund. Behovet av insatser på sjukhusområdet är stort. Samtidigt är sjukhusområdet i Lund det största i Region Skåne och ersättningen av sjukhusbyggnaderna kommer vara de mest omfattande investeringar som Region Skåne stått för hittills. När dessa insatser inleds och i vilken takt de genomförs kommer få stor betydelse för Region Skånes ekonomi. Den fysiska utvecklingsplanen beräknas vara färdigställd under vintern 2018/2019. I denna budget avsätts sammanlagt 75 miljoner kronor under planperioden i projekteringsmedel avseende östra/västra området.

Nya sjukhusområdet i Helsingborg

Regionstyrelsen godkände i mars 2012 utvecklingsplanen för sjukhusområdet i Helsingborg och avsatte medel för den fortsatta planeringen. En översyn av projektets samlade omfattning och genomförandetakt genomfördes under 2013 och den nya inriktningen slogs fast i regionstyrelsen i december 2013. Projektet består av dels en nybyggnad, dels en omfattande ombyggnation av den befintliga huvudbyggnaden. En ersättningsbyggnad är på plats på sjukhusområdet och befintligt parkeringshus har utökats med ytterligare fyra halvplan.

Under 2018 har arbetet med den första flygeln i höghusdelen färdigställts och arbete med projektering av flygel två pågår. I september 2018 var det byggstart för den större nybyggnationen på området som kommer innehålla lokaler för framförallt psykiatri och somatisk mottagningsverksamhet.

Regionstyrelsen beslutade i november 2016 om en utökad byggyta när det gäller nybyggnationen samt en utökad bedömd bygginvesteringsutgift, 6,1 miljarder. Utöver detta finns behov av betydande utrustningsinvesteringar som kommer fastställas senare. Under 2018 har en översyn av projektets ekonomi och tidplan inletts som beräknas vara färdig under första halvan av 2019.

Hälsostaden Ängelholm

Region Skåne har tillsammans med PEAB och Wihlborgs Fastigheter AB bildat ett bolag med syfte att utveckla sjukhusområdet med en inriktning på att koncentrera sjukvårdsverksamheten till det norra sjukvårdsområdet. Under 2018 färdigställdes projektet och om- och nybyggnation togs i bruk. I samband med att slutligt ramavtal fastställdes i mars 2018 beslutade regionstyrelsen att inleda förhandlingar om ytterligare externa förhyrningar för de delar som inte ryms i de framtagna ytorna.

Framtidens ortopedi i Hässleholm (FORTH)

Under ett antal år har ett arbete pågått med att planera för ersättningslokaler för operation- och sterilverksamhet i Hässleholm. I projektet har identifierats behov av att belysa även övriga delar av sjukhusets förutsättningar för att bedriva en modern ortopedisk operationsverksamhet. I budget 2018 avsattes medel för att ta fram en fysisk utvecklingsplan för att utreda dessa frågor. Den fysiska utvecklingsplanen beräknas vara färdigställd under sista kvartalet 2018. Det finns anledning att anta att behoven som redovisas i den kommande fysiska utvecklingsplanen kommer överstiga tidigare beräkningar. Planen blir ett viktigt underlag för att kunna fatta beslut om framtida inriktning för insatserna i Hässleholm. I denna budget avsätts 40 miljoner kronor 2019 i projektpengar.

Objekt under 100 miljoner kronor

För objekt under 100 miljoner kronor har ett förslag tagits fram som redovisas i tabell 5b. Dessa överlämnas för beslut om medelstilleddning av regiondirektören när programhandling är framtagen och godkänd.

Servicenämnden

Ramen för fastighetsägarinvesteringar används för att förbättra, förnya och anpassa befintliga byggnader eller deras befintliga tekniska system i de fall där förändringen inte huvudsakligen beror på verksamhetsförändringar hos hyresgästen. Fastighetsägarinvesteringarna disponeras av servicenämnden och uppgår till 399 miljoner kronor under 2019 och 389 miljoner kronor 2020-2021. Under 2019 ingår en förstärkning med 25 miljoner för att åtgärda problematik i byggnad 22 i Trelleborg. Från 2020 finns avsatt 25 miljoner kronor för infrastrukturåtgärder på Malmö sjukhusområde. I fastighetsägarinvesteringarna ingår även 55 miljoner kronor per år för energieffektiviserande åtgärder. Under 2019 ingår 45 miljoner kronor för uppdatering av Region Skånes operationssalar och sterilcentraler. Denna summa ökar till 55 miljoner kronor per år 2020- 2021. Slutligen ingår 28 miljoner per år för insatser i byggnad Blocket i Lund för att upprätthålla funktionaliteten. Servicenämnden disponerar en lokal ram för investeringar i utrustning och byggnader kopplade till sin verksamhet om 49 miljoner kronor per år. Servicenämnden disponerar även 10 miljoner per år för ett SCADA-system.

Utrustningsinvesteringar inom hälso- och sjukvård

Planeringsramen för investeringar i utrustning inom sektorn hälso- och sjukvård uppgår till 3,1 miljarder kronor, varav 0,9 miljarder kronor under 2018. Huvuddelen av medlen är avsatta för utbyte och utökad kapacitet när det gäller utrustning inom hälso- och sjukvården. Dels för objekt under 5 miljoner kronor som hanteras som lokala potter, dels för objekt över 5 miljoner kronor. I ramen finns även avsatt medel för utgifter kopplade till utvecklingen av de sjukhusområdena i Malmö och Helsingborg.

Som ett led i genomförandet av Region Skånes E-hälsost strategi har en upphandling av ett nytt digitalt vårdssystem, Skånes digitala vårdssystem, (SDV) genomförts. Avtal med leverantören

tecknades i mars 2018 och under året har inledande rekrytering av ett 100-tal medarbetare inom Region Skåne genomförts. En utrustningsstrategi har beslutats som innebär att det första införandet av systemet sker i november 2020 på bland annat SUS och sjukhusen i Trelleborg, Landskrona och i primärvården.

Regionstyrelsen beslutade i september 2017 om medelstilleddning för investeringen som beräknas till drygt en miljard kronor under 2018-2022.

För objekt under 100 miljoner kronor har ett förslag tagits fram som redovisas i tabell 5b. Dessa överlämnas för beslut om medelstilleddning av regiondirektören.

Region Skånes ska kunna erbjuda patienter hälso- och sjukvård av hög kvalitet. För att möjliggöra detta är en viktig delkomponent att den medicintekniska utrustningen som används för behandling och diagnostik håller en hög teknisk nivå och att det inom regionen finns tillgång till den senaste teknologin, trots att de ekonomiska resurserna är begränsade. För att kunna göra detta är det av stor vikt att de utrustningar som finns används kostnadseffektivt och att tillgänglighet till dessa ses i ett regionperspektiv.

Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämnden disponerar under planperioden 40 miljoner kronor årligen i syfte att förbättra informationen till resenärerna, genomföra anpassningar för funktionshindrade och för att öka framkomligheten för busstrafiken. Region Skåne har förnyat och utökat sin flotta av Pågatåg. Kring årsskiftet 2018/2019 levereras de sista nya Pågatågen och Region Skåne disponerar då 99 tåg. De sista 30 tågen som levereras 2017-2019 har en beräknad samlad utgift om 2,1 miljarder kronor och under planperioden kommer avslutande investeringar om ca 150 miljoner kronor genomföras.

Kollektivtrafiknämnden driver utvecklingen av nya betalssystem i kollektivtrafiken inom ramen för projektet Framtidens resesystem. Regionstyrelsen har vid två tillfällen under 2016 beviljat medel för projekten med sammanlagt 223 miljoner kronor. Utvecklingen av systemet fortsätter under 2019 då nya biljettautomater installeras och övergång från Jojo-kort till nya betallosningar fullföljs.

Under 2018 har medelstilleddning avseende spårvagnar i Lund beslutats med 297 miljoner kronor. Även för spårvagnsdepå har beslut om medelstilleddning fattats för en första etapp. Depån beräknas innebära en investeringsutgift om 230 miljoner kronor.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen disponerar ett utrymme för byggnads- och utrustningsinvesteringar inom dess verksamheter, resultatneutrala investeringar, samt oförutsedda behov med 150 miljoner kronor per år. Utöver detta avsätts medel för kollektivtrafiknämnden att avropa från regionstyrelsen. Investeringsutrymmet uppgår till totalt 1,7 miljarder kronor under planperioden.

Regionfullmäktige tog under hösten 2017 ställning till att anta System 3 som ny trafikplattform inom ramen för den gemensamma tågtrafiken mellan Skåne och Danmark. Den nya trafikplattformen innebär att en upphandling av nya tåg med hög kapacitet genomförs. Enligt Skånetrafikens beräkningar innebär System 3 en investering om 1,9 miljarder kronor. Medel för detta sätts av under regionstyrelsen för kollektivtrafiknämnden att avropa efter genomförd upphandling.

Under planperioden avsätts även medel för påbörjandet av installation av European Rail Traffic Management System, (ERTMS), som är standardiserat europeiskt säkerhetssystem för järnvägar med syftet att möjliggöra effektiv gränsöverskridande tågtrafik. Övergången till det nya systemet innebär mycket omfattande investeringar för Trafikverket och för samtliga tågoperatörer. Det finns fortfarande en del oklarheter avseende tidplanen för införandet. Sammanlagt beräknas Region Skånes investering till närmare 450 miljoner kronor.

Regionfullmäktige har juni 2017 respektive 2018 tagit ställning till avsiktsförklaringar med respektive kommun om etablering av nya bussdepåer i Lund och Malmö. Investeringarna bedöms som överstigande gränsen för strategiska investeringar i varje enskilt fall och planeringen befinner sig i ett mycket tidigt skede. Byggproduktion bedöms inte vara möjlig att påbörja förrän tidigast i slutet av planperioden men medel avsätts för detta.

För objekt under 100 miljoner kronor har ett förslag tagits fram som redovisas i tabell 5b. Dessa överlämnas för beslut om medelstillelning av regiondirektören.

Regionfullmäktiges beslut

Budgetramar

Regionfullmäktige har fastställt skattesatsen för 2019 till 11,18 kr.

1. Regionfullmäktige fastställer upprättat förslag till resultatbudget, kassaflödesbudget, och balansbudget för verksamhetsåret 2019 enligt bilaga 1-3.
2. Regionfullmäktige fastställer upprättat förslag till regionbidrag till Region Skånes nämnder för verksamhetsåret 2019 enligt bilaga 4.
3. Regionfullmäktige fastställer investeringsram för 2019 enligt bilaga 5a-b och ger regionstyrelsen i uppdrag att fördela potter för lokala bygg- och utrustningsinvesteringar.
4. Investeringsramen ställs till regionstyrelsens förfogande. Styrelsen äger rätt att vidarefördela investeringsanslag till annan nämnd.
5. Regionfullmäktige fastställer ramen för långsiktig upplåning (inklusive leasing) till 9 500 miljoner kronor 2019.
6. Regionfullmäktige fastställer de finansiella målen som de beskrivs i avsnitt *Ekonomi*.
7. Regionfullmäktige fastställer internräntan för 2019 att vara oförändrad till 2 procent
8. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen och nämnderna att genomföra de uppdrag och vidta de åtgärder som beskrivs i regionstyrelsens budgetförslag inklusive bilagor samt att följa den inriktning som i övrigt anges.
9. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att i december 2018 och övriga nämnder att under 2019, dock senast februari månads utgång, fastställa verksamhetsplan och internbudget i enlighet med angiven inriktning i denna verksamhetsplan och budget, inklusive bilagor samt under året genomföra de uppdrag och vidta de åtgärder som beskrivs.

Bilagor

Resultatbudget (Mkr)

	Budget	Budget	Plan	Plan
	2018	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter	8 959	9 339	9 530	9 755
Verksamhetens kostnader	-45 087	-47 859	-49 721	-50 742
Avskrivningar	-1 484	-1 557	-1 643	-1 682
Verksamhetens nettokostnader	-37 612	-40 078	-41 834	-42 669
Skatteintäkter	29 493	31 811	32 997	34 346
Utjämning o generella statliga bidrag	9 525	10 518	10 981	11 048
Skatt, utjämning och bidrag	39 018	42 330	43 978	45 394
Verksamhetens resultat	1 406	2 252	2 144	2 725
Finansnetto	-63	-32	-56	-98
Finansiella pensionskostnader	-948	-1 220	-1 171	-1 601
Årets resultat	395	1 000	917	1 025

Balanskravsberäkning (Mkr)

	Bokslut	Progn	Budget	Plan	Plan
	2017	2018	2019	2020	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	238	-95	1 000	918	1 025
Justering för realisationsvinster	-53	-55	-26	-5	-5
Orealiserade kursförluster i värdepapper	-21	0	0	0	0
Justerat resultat enligt fullfondering	164	-150	974	913	1021
Justering för redovisning enligt blandmodell	-560	-583	-334	-404	-265
Balanskravsresultat	-396	-733	640	509	755
<i>Ingående återställningskrav</i>	<i>-637</i>	<i>-1 033</i>	<i>-1 766</i>	<i>-1 126</i>	<i>-617</i>
<i>Utgående återställningskrav</i>	<i>-1 033</i>	<i>-1 766</i>	<i>-1 126</i>	<i>-617</i>	<i>0</i>

Kassaflödesbudget (Mkr)	Budget	Budget	Plan	Plan
	2018	2019	2020	2021
Verksamheten				
Årets Resultat	395	1 000	918	1 025
Justering för ej likviditetspåverkande poster (not)	3 371	4 308	3 649	5 110
Pensionsutbetalningar	-1 304	-1 358	-1 418	-1 502
Realisationsvinster/förluster	-24	-26	-5	-5
Förändring av rörelsekapital	541	-36	704	-510
Medel från verksamheten	2 980	3 889	3 848	4 119
Investeringar				
Förvärv av immateriella tillgångar	-448	-408	-225	-182
Förvärv av materiella tillgångar	-4 648	-4 725	-6 026	-6 056
Erhållna investeringsbidrag	3	3	3	3
Medel från investeringsverksamheten	-5 092	-5 130	-6 248	-6 235
Finansiering				
Nyupptagna lån	2 159	1 913	2 991	3 333
Amortering av lån/leasing	-227	-672	-544	-1 246
Förändring koncernlån	30	30	30	30
Amortering av långfristiga fordringar	151	0	0	0
Medel från finansieringsverksamheten	2 113	1 272	2 477	2 117
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	-31	-78	0
Årets kassaflöde				
	0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	1 000	1 000	1 000	1 000
Likvida medel vid årets slut	1 000	1 000	1 000	1 000
Årets förändring av räntebärande nettoskuld				
	-1 962	-1 272	-2 478	-2 116
Räntebärande nettoskuld vid årets början	-4 545	-5 864	-7 136	-9 614
Räntebärande nettoskuld vid årets slut	-6 506	-7 136	-9 614	-11 730

Not Specifikation av ej likviditetspåverkande poster

Justering för av- och nedskrivningar	1 494	1 557	1 643	1 682
Justering för avsättningar	2 343	2 624	2 729	3 252
Justering för upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster	-498	93	-737	163
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-5	-4	-25	-25
Summa	3 371	4 308	3 649	5 110

Balansbudget (Mkr)

	Budget	Budget	Plan	Plan
	2018	2019	2020	2021
Immateriella tillgångar	565	714	869	981
Materiella anläggningstillgångar	22 937	25 421	29 874	34 319
Finansiella anläggningstillgångar	482	477	477	477
Anläggningstillgångar	23 984	26 612	31 221	35 777
Bidrag till infrastruktur	830	792	755	717
Omsättningstillgångar	4 118	4 403	4 403	4 403
SUMMA TILLGÅNGAR	28 933	31 808	36 378	40 897
<hr/>				
Eget kapital	-20 207	-19 018	-18 101	-17 075
därav årets resultat	395	1 000	918	1 025
Pensionsförpliktelser	32 077	33 178	34 490	36 239
Övriga avsättningar	164	176	98	98
Avsättningar	32 241	33 353	34 587	36 337
Långfristiga låne- och leasingkulder	6 484	6 764	8 509	10 794
Övriga långfristiga skulder	490	477	446	415
Långfristiga skulder	6 974	7 240	8 955	11 208
Kortfristiga låne- och leasingkulder	1 056	1 455	2 187	2 019
Övriga kortfristiga skulder	8 869	8 778	8 750	8 408
Kortfristiga skulder	9 925	10 232	10 937	10 427
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR				
OCH SKULDER	28 933	31 808	36 378	40 897

Regionbidrag (Mkr)	BILAGA 4			
	Budget	Budget	Plan	Plan
	2018	2019	2020	2021
Kulturnämnden	320,5	302,7	309,3	312,7
Kollektivtrafiknämnden	2 580,3	2 904,1	2 967,4	3 000,1
Regionala utvecklingsnämnden	211,1	211,3	200,9	203,1
SUMMA REGIONAL UTVECKLING	3 111,9	3 418,1	3 477,6	3 515,9
Psykatri-, Habiliterings- och hjälpmedelsnämnden	3 354,2	3 493,4	3 635,9	3 745,0
Sjukhusstyrelse SUS	9 418,4	10 219,6	10 635,5	10 953,6
Sjukhusstyrelse Landskrona	247,9	264,4	275,1	283,5
Sjukhusstyrelse Helsingborg	2 438,1	2 603,6	2 709,8	2 791,1
Sjukhusstyrelse Ängelholm	399,4	424,3	441,5	454,8
Sjukhusstyrelse Kristianstad	1 524,1	1 627,6	1 694,1	1 744,8
Sjukhusstyrelse Hässleholm	642,3	669,3	696,6	717,6
Sjukhusstyrelse Ystad	798,6	860,0	895,1	922,0
Sjukhusstyrelse Trelleborg	485,1	508,2	528,9	544,8
Primärvårdsnämnd	579,0	611,6	636,6	655,8
MSF	447,9	484,3	504,1	519,2
Hälso- och sjukvårdsnämnden	13 357,2	14 292,2	14 874,3	15 318,4
Anslag E-hälsa till RS förfogande	91,2	81,7	83,5	84,4
SUMMA HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	33 783,4	36 140,2	37 611,0	38 735,0
Regionstyrelsen	1 412,0	1 357,6	1 372,2	1 390,1
Personalnämnd	146,4	174,3	178,1	180,4
Patientnämnden	17,7	17,3	17,7	17,9
Revision	19,1			
SUMMA VERKSAMHETSSTÖD/ÖVRIGA	1 595,2	1 567,9	1 587,1	1 607,7
TOTALSUMMA	38 490,5	41 126,2	42 675,7	43 858,6
Resultatkrav (Mkr)	2018	2019	2020	2021
Servicenämnden	60,0	45,9	45,9	45,9
Primärvårdsnämnden	37,5	37,5	37,5	37,5

Uppräkningsfaktorer

Uppräkning Sjukvård	2,8%	2,4%	2,8%	2,6%
Uppräkning Övriga	3,3%	2,9%	3,3%	3,1%
Demografiuppräkning	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%
Medicinskt teknisk utveckling	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Effektiviseringskrav	1,0%	1,0%	1,1%	2,0%

5 a. Investeringsbudget

Mkr	Budget tom 2018	2019	2020	2021	Total inv
Bygginvesteringar, (inklusive större externa förhyrningar)					
Öresundstågsdepå i Hässleholm	862	439	71	0	1 372
Spårvagnsdepå Lund	79	31			110
Nya sjukhusområdet i Malmö*	2 441	1 423	1 805	2 160	12 294
Nya sjukhusområdet i Lund*	760	176	145	105	1 275
Nya sjukhusområdet i Helsingborg*	1 865	765	1 046	985	6 063
Hälsostaden Ängelholm, (extern förhyrning)	0	0	0	0	0
Summa pågående bygginvesteringar över 100 Mkr	5 067	2 834	3 066	3 249	21 115
Pågående bygginvesteringar under 100 Mkr		28	6	0	
Ram för nya objekt hälso- och sjukvårdssektorn**		291	567	576	
Servicenämndens ram för fastighetsägarinvesteringar		389	399	399	
SUMMA BYGGINVESTERINGAR		3 541	4 039	4 224	
UTRUSTNINGSPROJEKTERINGAR					
Pågående utrustningsobjekt, vård & hälsa,		404	265	222	
Planeringsram nya utrustningsobjekt , vård & hälsa		467	773	983	
Kollektivtrafiken		339	222	122	
SUMMA UTRUSTNINGSPROJEKTERINGAR		1 209	1 260	1 327	
Regionstyrelsen (bygg & utrustning)		289	846	576	
Servicenämndens verksamhet (bygg & utrustning)		44	44	44	
SUMMA INVESTERINGAR TOTALT		5 083	6 189	6 172	
Kreditivränta, bygg		50	55	60	
Kreditivränta tåg		0	7	7	
INVESTERINGAR inklusive kreditivränta		5 133	6 251	6 238	

*Avser medelstilldelning tom 2018-11, planerad medelstilldelning ligger under ram nya objekt Bygg HS

** Ramen har utökats jämfört med styrets förslag till budget med 68,5 mkr 2019, 25 mkr 2020 och 25 mkr 2021 för satsningar i Hässleholm avseende ortopedi, Malmö avseende bl a psykiatri samt sjukhusområdet i Lund.

5 b. investeringsbudget

Objekt under 100 miljoner kronor för bygg- och utrustningsobjekt samt för externa förhyrningar överlämnas till regiondirektören för medelstilldelning respektive kontraktstecknande.

Hälsa- och sjukvården

Miljoner kronor	2019	2019
	Förslag lokala byggpotter	Förslag lokala utrustningspotter
Summa	62	296

Miljoner kronor	2019	2020	2021	Summa ack.
Byggbjekt över 5 miljoner kronor				
Hematologi				
Malmö	14	-	-	14
Byggnad 27 Malmö - familje BB	-	2	16	18
Malmö uppgradering vårdavdelningar	-	14	-	14
Summa	14	16	16	
Utrustningsobjekt över 5 miljoner kronor				
Röntgensystem arytmilab, BoF, Lund (ers)	11	-	-	11
MR 3T, BoF, Malmö (ers)	16	-	-	16
LINAC, Strålbehandling, Lund (ers)	8	21	-	29
Precisionsbehandling små tumörer, strålbehandling, Lund (ny)	5	-	-	5
Utrustning ortopedisalar Malmö, ny	4	-	-	4
Ystad lung/skelettlab lab 1A och 1B(ers)	12	-	-	12
Hässleholm lung/skelettlab lab 1 och 2(ers)	12	-	-	12
Skelettröntgen akut 15, Rtg Helsingborg, (ers),	6	-	-	6
Skelettröntgen elektivt 4+5, Rtg Helsingborg (ers)	11	-	-	11
PET-CT Helsingborg(ny - enligt utbyggnadsplan)	-	30	-	30
Hematologiinstrument, Labmedicin (ers - upphandling 2019)	5	21	-	26
Summa	89	72		

Prioriterade externa förhyrningar under 100 miljoner kronor

Reproduktionsmedicinskt centrum/Centrum för sexuell hälsa, Malmö

Vårdcentralen Lomma

Vårdcentralen Staffanstorps

Logopedi mm

Malmö

Familjens hus i Hässleholm

Vårdcentralen Vänhem

Psykiatrimottagning i Eslöv

Rättspsykiatri

Malmö

Teamet för krigs- och tortyrskadade, psykiatri

Vårdcentralen Husensjö Helsingborg

Vårdcentralen Drottninghög, Helsingborg

Vårdcentralen Bokskogen Bara

Kollektivtrafiken		2019	2020	2021	Summa ack.
Skånetrafiken	Passagerarinformationssystem Öresundståg (ers)	28	44	12	84